

AFGANISTANIN TILANNEKATSAUS MARRASKUUSSA 2017

Tässä katsauksessa käsitellään Afganistanin turvallisuusolosuhteita ja siihen vaikuttavia merkittävimpiä tapahtumia ja turvallisuusvälikohtauksia, joita Afganistanissa on sattunut 1.12.2017 mennessä. Katsaus päivittää maatietopalvelun aiempia vastaavia selvityksiä (Afganistanin tilannekatsaus toukokuussa 2017, 12.5.2017, ja Afganistanin turvallisuustilanne vuoden 2017 alussa, 17.1.2017). Katsauksessa on käytetty eri julkisten lähteiden, kuten YK-tahojen ja toimittajien, raportointia, joka on ollut Maahanmuuttoviraston saatavissa katsauksen kirjoittamisajankohtana.

Afganistanin sota on pattitilanteessa. Taliban ei ole vuoden 2017 taistelukaudesta vallannut suuria asutuskeskuksia, mutta on laajentanut valtaapiiriään maaseudulla. Afganistanissa toimiva ISIS-haara on tehnyt terrori-iskuja erityisesti Afganistanin shiiavähemmistöä vastaan. Yhdysvallat julkisti Afganistanin strategiansa, jonka mukaisesti se lisää joukkojaan sodassa vallitsevan tilanteen kääntämiseksi. Yhdysvallat on ottanut sodankäynnissä aiempaa aktiivisemmän roolin, minkä seurauksena ilmaiskut ja niiden aiheuttamat siviiliuhrit ovat lisääntyneet. Siviiliuhrien kokonaismäärä on kuitenkin laskenut hieman vuoteen 2016 verrattuna. Myös maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrät ovat laskussa.

SISÄLLYS

1. Yleinen tilanne syksyllä 2017.....	3
2. Turvallisuustilanne.....	5
2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus.....	6
2.2. Konfliktin luonne ja osapuolet.....	6
2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot.....	7
2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät.....	9
2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet.....	10
3. Turvallisuustilanne alueittain.....	11
3.1. Keski-Afganistan (Kabul, Kapisa, Logar, Panjshir, Parwan, Wardak).....	12
3.1.1. Kabul.....	12
3.1.2. Kapisa.....	13
3.1.3. Logar.....	14
3.1.4. Panjshir.....	14
3.1.5. Parwan.....	15
3.1.6. Wardak.....	15
3.2. Keski-Afganistanin ylänkö (Bamiyan, Daikondi).....	17
3.2.1. Bamiyan.....	17
3.2.2. Daikondi.....	17
3.3. Etelä-Afganistan (Helmand, Kandahar, Nimruz, Uruzgan, Zabul).....	18
3.3.1. Helmand.....	18

3.3.2. Kandahar.....	20
3.3.3. Nimruz.....	21
3.3.4. Uruzgan.....	22
3.3.5. Zabul.....	22
3.4. Kaakkois-Afganistan (Ghazni, Khost, Paktia, Paktika).....	23
3.4.1. Ghazni.....	23
3.4.2. Khost.....	24
3.4.3. Paktia.....	25
3.4.4. Paktika.....	26
3.5. Itä-Afganistan (Kunar, Laghman, Nangarhar, Nuristan).....	27
3.5.1. Kunar.....	27
3.5.2. Laghman.....	27
3.5.3. Nangarhar.....	28
3.5.4. Nuristan.....	30
3.6. Koillis-Afganistan (Badakhshan, Baghlan, Kunduz, Takhar).....	31
3.6.1. Badakhshan.....	31
3.6.2. Baghlan.....	32
3.6.3. Kunduz.....	33
3.6.4. Takhar.....	34
3.7. Pohjois-Afganistan (Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan, Sar-i-Pol).....	35
3.7.1. Balkh.....	35
3.7.2. Faryab.....	36
3.7.3. Jawzjan.....	38
3.7.4. Samangan.....	39
3.7.5. Sar-i-Pol.....	39
3.8. Länsi-Afganistan (Badghis, Farah, Ghor, Herat).....	40
3.8.1. Badghis.....	40
3.8.2. Farah.....	42
3.8.3. Ghor.....	43
3.8.4. Herat.....	44
4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet ja pakolaiset.....	45
5. Humanitaarinen tilanne.....	46
LÄHTEET.....	47

1. Yleinen tilanne syksyllä 2017

Yhdysvallat julkisti Afganistanin strategiansa 21.8.2017. Terrorismin torjunta on strategian keskiössä, ja Pakistanin rooliin terroristijärjestöjen suojelijana kiinnitetään strategiassa erityistä huomiota. Strategia nostaa Yhdysvaltain joukkojen määrää ja rahoitusta Afganistanissa sodassa vallitsevan pattitilanteen murtamiseksi. Trumpin strategiassa ei ole määritetty päivämäärää Yhdysvaltain joukkojen vetäytymiselle, vaan lähtökohtana on, että tukea aletaan vähentää siinä vaiheessa, kun Afganistanin kansallisilla turvallisuusjoukoilla on tarvittavat edellytykset selvittää tehtävistään itsenäisesti.¹

Afganistanin parlamentti- ja kuntavaalien ajankohdaksi vahvistui 7.7.2018, minkä seurauksena yhtenäishallituksen (*National Unity Government, NUG*) kohtaama kritiikki on voimistunut. Varsinkin tadzikkien *Jamiat-i-Islami* -puolue on puheenjohtajansa Atta Mohammad Nurin johdolla asettunut voimakkaasti presidenttiä vastaan.² Vaalien järjestämisestä vastaavia johtavia virkailijoita kohtaan on esiintynyt epäluottamusta opposition syyttäessä yhtenäishallitusta pyrkimyksistä vaikuttaa vaalin lopputulokseen. Kritiikin seurauksena osa vaaleja järjestämään nimitetyistä henkilöistä on joutunut eroamaan tehtävästään. Vaalivirkailijat ovat kärsineet myös keskinäisistä erimielisyyksistä, mikä on saanut jotkut tahot epäilemään paljon resursseja vaativien vaalien toteutumista suunnitellun aikataulun mukaisesti.³

Yhtenäishallitusta vastustava oppositio on laajentunut, kun kolmen Afganistanin suurimpiin kuuluvan puolueen johtajat eri etnisistä ryhmistä perustivat kesällä 2017 uuden liittouman. Jonbesh-puolueen uzbekki johtaja Abdul Rashid Dostum, tadzikkien *Jamiat-i-Islami* -puolueen jäsenet Atta Mohammad Nur (Balkhin maakunnan pitkäaikainen kuvernööri sekä *Jamiat-i-Islamin* puheenjohtaja) ja ulkoministeri Salahuddin Rabbani sekä Wahdat-puolueen hazarajohtaja Mohammad Mohaqqiq ilmoittivat 29.6.2017 uudesta puolueliitosta nimeltä *Coalition for the Salvation of Afghanistan (Ittilaf baraye Nijat-i-Afghanistan)*. Liittoumaa on kutsuttu mediassa myös ”Ankaran koalitioksi”, millä viitataan liiton perustamisesta käytyihin neuvotteluihin Turkissa epävirallisessa maanpaossa oleskelevan Dostumin Ankaran-asunnolla. Etenkin Pohjois-Afganistanin alueella vaikutusvaltainen liittouma syyttää presidentti Ghania vallan haalimisesta itselleen ja lähipiirilleen. Pääministeri Abdullah, joka kuuluu *Jamiat-i-Islami* -puolueeseen, ei ole ottanut liittoumaan kantaa puolesta tai vastaan.⁴ Entisen presidentti Hamid Karzain tukijat puolestaan järjestäytyivät kesällä 2017 omaksi puolueekseen nimeltä *Axis of the People of Afghanistan (Mihwar-i-Mardom-i-Afghanistan)*.⁵ Gulbuddin Hekmatyar ilmoitti omalta osaltaan lehdistötilaisuudessa 6.7.2017 kahden eri Hizb-i-Islami – puolueen haaran aikeista yhdistyä jälleen samaksi puolueeksi.⁶ Ryhmittymien välillä on kuitenkin ollut jännitettä toista haaraa johtavan Abdul Hadi Arghandiwalin toimittua pitkään hallituksen puolella yhteistyössä *Jamiat-puolueen* kanssa, joka on ollut Hekmatyarin historiallisia vihollisia.⁷

Tilanne Kabulissa on ollut jännittynyt kaupungin keskustassa 31.5.2017 tehdyn poikkeuksellisen tuhoisan rekkapommi-iskun jälkeen.⁸ Kabulin isku synnytti protestiliikkeen, jonka mielenosoittajat kerääntyivät kaduilla iskua seuranneina päivinä. Poliisi käytti voimakeinoja mielenosoitusten torjumiseen, mikä aiheutti useiden mielenosoittajien kuoleman. Kuolleiden joukossa oli *Jamiat-i-Islami* -puolueen kansanedustajan poika, jonka hautajaisissa tehty kymmeniä uhreja vaatinut itsemurhaisku olisi saattanut tappaa paikalla olleen pääministeri Abdullahin ja muita korkea-

¹ SIGAR 30.10.2017 s.97–99

² UNGA 15.9.2017 s.1–3

³ AAN 18.11.2017, AAN 28.11.2017

⁴ AAN 25.7.2017, UNGA 15.9.2017 s.1-3, SIGAR 30.10.2017 s.148–149

⁵ AAN 11.10.2017

⁶ UNGA 15.9.2017 s.3

⁷ AAN 25.11.2017

⁸ AAN 4.6.2017, UNAMA 07/2017 s.34–35

arvoisia Jamiat-i-Islami -puolueen edustajia. Iskussa loukkaantuneiden joukossa oli tunnettuja parlamentin jäseniä. Tapahtumat aiheuttivat vakavan välikirikon Jamiat-i-Islami -puolueen ja presidentti Ghanin välillä. Laajempia mielenosoituksia esiintyi Kabulin lisäksi myös Heratissa. Mielenosoitukset jatkuivat Kabulissa 20.6.2017 asti, kunnes poliisi hajotti ne, ja tilanne rauhoittui ramadan-paastokuukauden päättymisjuhlallisuuksien myötä.⁹ Mielenosoituksista syntyi kansalaisliike nimeltä *Uprising for Change (Rastakhiz-i-Taghrir)*, jonka johtohahmot koostuvat korkeakoulutetuista tadzikkinuorista. Liike vaatii yhtenäishallitukselta toimia turvallisuustilanteen parantamiseksi.¹⁰

Afganistanin poliittisella kentällä on tapahtunut myös positiivista kehitystä presidentti Ashraf Ghanin ja epävirallista pääministerin virkaa vuoden 2014 kiistanalaisten presidentinvaalien seurauksena hoitavan Abdullahin päästyä lopulta yhteisymmärrykseen jo pitkään kiistellyistä korkean tason poliittisista nimityksistä.¹¹ Presidentin ja pääministerin välit ovat kuitenkin edelleen kireät.¹² Rauhanneuvotteluissa Taliban-liikkeen kanssa ei ole tapahtunut konkreettista edistystä.¹³ Trump on vaatinut presidentti Ghania sulkemaan Taliban-liikkeen poliittisen toimiston Qatarissa. Toimisto on tähän saakka ollut keskeisessä roolissa pyrkimyksissä rauhanneuvottelujen mahdollistamiseksi.¹⁴ Iran ja Venäjä ovat käyneet omia epävirallisia neuvottelujaan Talibanin kanssa, ja maiden Talibanille kulussien takana tarjoamasta aseellisesta ja strategisesta tuesta on raportoitu.¹⁵

• Ihmisoikeudet ja haavoittuvat ryhmät

Afganistan kärsii useista eri ihmisoikeusongelmista. Kapinallisryhmät harjoittavat laajamittaista väkivaltaa, johon sisältyy hyökkäyksiä siviilejä vastaan sekä julmaa ja mielivaltaista oikeudenkäyttöä kapinallisten hallitsemilla alueilla. Kapinallisten iskujen ja rangaistustoimenpiteiden kohteena ovat erityisesti hallintoon yhdistettävissä olevat henkilöt. Kapinallisten lisäksi myös hallituksen puolella toimivat joukot ovat syyllistyneet vankien kidutukseen ja kaltoin kohteluun. Afganistanissa vallitsee yleinen laittomuuden ilmapiiri, jossa ihmisoikeusrikkokat harvoin joutuvat vastuuseen teoistaan.¹⁶ Pelastakaa lapset -järjestön syyskuussa 2017 julkaiseman tutkimuksen mukaan lapsiin kohdistuu Afganistanissa paljon erilaisia väkivallan muotoja. Tutkimuksen perusteella jopa yhdeksän kymmenestä afganistanilaislapsesta kokee väkivaltaa kotona tai koulussa.¹⁷ Human Rights Watchin lokakuussa 2017 tekemän laajan tutkimuksen mukaan tytöt kohtaavat monenlaisia ongelmia koulutuksen piiriin pääsyssä.¹⁸

YK mainitsee erityisen haavoittuvina ryhminä naiset, jotka ovat kohdanneet tai vaarassa kohdata seksuaalista ja sukupuoleen perustuvaa väkivaltaa, naisia syrjivien haitallisten perinteiden uhrin sekä yleisistä sosiaalisista normeista poikkeavat naiset.¹⁹ Afganistanin naisista lähes kaksi kolmasosaa on kokenut useita fyysisen, seksuaalisen tai henkisen väkivallan muotoja.²⁰ Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt ovat Afganistanissa vallitsevien sosiaalisten tabujen ja avioliiton ulkopuoliset suhteet kriminalisoivan lainsäädännön perusteella myös erityisen haavoittuvassa asemassa.²¹ Hallintoon ja kansainväliseen yhteisöön yhdistettävissä olevat tahot,

⁹ AAN 4.6.2017, UNGA 15.9.2017 s.2

¹⁰ AAN 23.6.2017

¹¹ UNGA 15.9.2017 s.2, SIGAR 30.10.2017 s.148–149

¹² AAN 25.7.2017

¹³ UNGA 15.9.2017 s.4

¹⁴ Guardian 26.9.2017

¹⁵ NY Times 5.8.2017, Guardian 22.10.2017

¹⁶ USDOS 2017

¹⁷ Save the Children 1.9.2017

¹⁸ HRW 17.10.2017

¹⁹ UNHCR 19.4.2016

²⁰ UNAMA 30.9.2017

²¹ UNHCR 19.4.2016, RFE/RL 12.9.2017

ihmisoikeusaktivistit, toimittajat ja järjestötyöntekijät, taisteluikäiset miehet, kapinallisten tukijoiksi epäillyt siviilit, uskonnollisten ja etnisten vähemmistöjen edustajat, sosiaalisista normeista poikkeavat henkilöt, kehitysvammaiset ja mielisairaavat, lapset, ihmiskaupan uhrit, verikostojen osapuolet sekä muita varakkaampina tai länsimaalaisina pidetyt henkilöt voivat myös henkilökohtaisista olosuhteistaan riippuen olla erityisessä vaarassa Afganistanin olosuhteissa.²²

Afganistanissa toimivan ISIS-liikkeen haaran (*Islamic State Khorasan Province, ISKP*) lisääntyneet terrori-iskut Afganistanin shiiavähemmistöä vastaan ovat lietsoneet pelkoja konfliktin muuttumisesta sektaariseksi. Näistä tuhoisimmat tapahtuivat Heratissa 1.8.2017 ja Kabulissa 25.8.2017.²³ Iskut shiiavähemmistöä vastaan olivat Afganistanissa harvinaisia vuoteen 2016 saakka, mutta ISKP:n ilmestyminen on tehnyt shiiosta systemaattisten terrori-iskujen kohteita. Hyökkäykset etenkin shiiamuslimien uskonnollisia pyhäpaikkoja vastaan ovat yleistyneet kahden viime vuoden aikana. YK:n Afganistan-ohjelma UNAMA tilastoi aikavälillä 1.1.2016 - 7.11.2017 yhteensä 51 hyökkäystä uskonnonharjoituspaikkoja tai uskonnollisia johtajia ja yhteisöjä vastaan. Hyökkäyksissä on kuollut yhteensä 273 siviiliä ja haavoittunut 577, mikä on melkein kaksinkertainen määrä verrattuna koko aiempaan UNAMA:n tilastointiin aikavälillä 2009 - 2015. Lähes kaikkien hyökkäysten takana ovat olleet hallitusta vastaan taistelevat kapinallisryhmät, etenkin ISKP. UNAMA tilastoi mainitulla aikavälillä 12 hyökkäystä shiiojen uskonharjoituspaikkoja vastaan, joissa kuoli yhteensä 230 siviiliä ja haavoittui 459. ISKP ilmoitti olevansa teon takana kahdeksassa tapauksista. Iskuista neljä tapahtui vuonna 2016 ja kahdeksan vuoden 2017 kymmenen ensimmäisen kuukauden aikana.²⁴ Taliban-liike on tuominut ISKP:n iskut shiioja vastaan.²⁵

Sekä Taliban että ISKP ovat kohdistaneet iskujaan toimintaansa kritisoineita toimittajia ja TV-kanavia vastaan.²⁶ Afganistanissa on kuollut poikkeuksellisen paljon toimittajia vuonna 2016 sekä vuoden 2017 alkupuoliskolla. Vuonna 2016 kuoli ainakin 13 media-alan työntekijää, joista Taliban-liike tappoi kymmenen. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana raportoitiin kymmenen toimittajan kuolemasta sekä 63 toimittajiin kohdistunutta muuta väkivallantekoa. Lähes puolista toimittajiin kohdistuneista väkivallanteoista vastasivat hallituksen puolella toimivat henkilöt.²⁷

2. Turvallisuustilanne

Afganistanin turvallisuustilanne on pysynyt epävakana vuoden 2017 taistelukaudesta Taliban-liikkeen ja valtiollisten turvallisuusjoukkojen taistellessa useiden eri piirikuntien hallinnasta.²⁸ Aseellisten välikohtausten määrä jatkoi edelleen tasaista nousuaan vuoden 2017 ensimmäisellä puoliskolla (+4 %).²⁹ Afganistanissa on vuonna 2017 tehty useita korkean profiilin terrori-iskuja erityisesti maan shiiavähemmistöä vastaan.³⁰

Talibanin vuoden 2017 hyökkäyskampanja ei ole ollut yhtä onnistunut kuin edellisenä vuonna. Taliban-liike ei ole vuoden 2017 taistelukaudesta onnistunut valtaamaan yhtäkään maakunnan pääkaupunkia. Liike ei myöskään ole kyennyt pitämään pitkäaikaisesti hallussaan useimpia valtaamiaan piirikuntien keskuksia. Taliban on lisäksi menettänyt useita aiemmin valtaamiaan alueita, kuten Nawa-i-Barakzain Helmandissa sekä joitakin alueita Kunduzissa. Lisääntyneillä

²² UNHCR 19.4.2016

²³ SIGAR 30.10.2017 s.104, UNGA 15.9.2017 s.1–2, AAN 30.9.2017

²⁴ UNAMA 7.11.2017

²⁵ AAN 30.9.2017

²⁶ RFE/RL 10.11.2017

²⁷ RFE/RL 25.7.2017

²⁸ UNGA 15.9.2017 s.1–2

²⁹ UNOCHA 1.9.2017

³⁰ UNGA 15.9.2017 s.1–2, SIGAR 30.10.2017 s.104

ilmaiskuuilla ja muilla operaatioilla on onnistuttu heikentämään Talibanin organisaatiota etenkin Kunduzissa, missä useita Taliban-johtajia ja taistelijoita on kuollut.³¹

Talvesta ennustetaan leutoa, minkä takia taisteluiden uskotaan jatkuvan aktiivisina läpi vuoden. Lisäksi kesälle 2018 suunniteltujen parlamentti- ja kunnallisvaalien arvellaan lähestyessään lisäävän väkivaltaisuuksien määrää. Lisäksi presidentti Trumpin Yhdysvalloille lupaavat lisäjoukot voivat myös kiihdyttää taisteluita.³²

2.1. Väkivallan ilmenemismuodot ja voimakkuus

YK rekisteröi Afganistanissa elokuun 2017 loppuun mennessä ennätyksellisesti yli 16 290 turvallisuusvälikohtausta. Kaikista välikohtauksista 64 prosenttia oli aseellisia yhteenottoja, joiden määrä on kasvanut viisi prosenttia edellisvuoteen nähden. Luvut heijastelevat konfliktin kehitystä kohti perinteisempää sodankäyntiä epäsymmetristen hyökkäysten, kuten erilaisten räjähdyskujien, salamurhien ja kidnappausten osuuden vähentyessä (kolme prosenttia vähemmän edellisvuoteen verrattuna). Epäsymmetriset iskut aiheuttavat tästä huolimatta suurimman osan siviiliuhreista. Eniten turvallisuusvälikohtauksia tapahtui Itä-Afganistanissa ja seuraavaksi eniten maan eteläosassa.³³

Afganistanin hallitus keskittää voimavaransa strategisesti tärkeiden alueiden ja asutuskeskusten turvaamiseen maaseudun kustannuksella. Tästä syystä taistelut tärkeän infrastruktuurin ja kommunikaatiolinjojen hallinnasta ovat lisääntyneet. Talibanin vahvistunut valta tietyillä alueilla maaseudulla on mahdollistanut liikkeen kyvyn tehdä yhä enemmän iskuja Pohjois-Afganistanissa.³⁴

Taliban kilpailee hallituksen kanssa alueiden hallinnasta eri osissa Afganistania. Taliban ei ole kuitenkaan vuoden 2017 taistelukaudella käynnistänyt yhtäkään vakavaa hyökkäystä mitään maakunnan pääkaupunkia vastaan. Taliban on silti onnistunut väliaikaisesti valtaamaan useita piirikuntien keskuksia maan eri osissa vuoden 2017 hyökkäyskampanjan aikana. Talibanin hyökkäykset kiihtyivät kesällä 2017 Helmandin ja Kandaharin pääkaupunkien ympäristössä sekä Kabul-Kandahar – valtatievarrella.³⁵

Marraskuun loppuun mennessä hallitusta vastustavat kapinalliset olivat saaneet vallattua 16 piirikunnan keskusta vuoden 2017 aikana.³⁶ Näistä Qala-i-Zal Kunduzissa ja Sangin Helmandissa ovat edelleen kapinallisten hallinnassa. Afganistanin hallituksen joukkojen ja kapinallisten väliset taistelut kiihtyivät elokuussa 2017, ja varsinkin kuukauden kolmannen viikon aikana taisteltiin usean eri piirikunnan keskuksen hallinnasta eri puolilla Afganistania. Kapinalliset pyrkivät valtaamaan kuukauden aikana ainakin kahdeksan piirikunnan keskusta seitsemässä eri maakunnassa: Ghormach ja Bala Morghab Badghisissa, Janikhel Paktiassa, Taiwara Ghorissa, Khamyab Jawzjanissa, Zana Khan Ghaznissa, Gomal Paktikassa ja Baraki Barak Logarissa.³⁷

2.2. Konfliktin luonne ja osapuolet

Afganistanin konfliktia on luonnehdittu maan sisäiseksi aseelliseksi selkkaukseksi, jonka osapuolet ovat Afganistanin valtiolliset joukot kansainvälisine tukijoineen sekä hallitusta vastaan

³¹ AAN 7.11.2017

³² UNOCHA 31.8.2017

³³ UNGA 15.9.2017 s.4

³⁴ UNGA 15.9.2017 s.4–5

³⁵ UNGA 15.9.2017 s.5

³⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.5

³⁷ UNOCHA 31.8.2017

taistelevat kapinalliset.³⁸ Afganistanin hallitus kohtaa vastarintaa kapinallisryhmittymien taholta, joiden tarkoituksena on kaataa maan nykyhallinto. Afganistanin ja Pakistanin laajalti valvomaton rajaseutu tarjoaa otollisen toiminta-alustan useille eri tahoille, kuten Talibanin sidoksissa oleville ryhmille (mm. Haqqani-verkosto, Tehrik-e Taliban Pakistan) ja muille terroristijärjestöille (mm. Al Qaida, Lashkar-i Taiba, ISIS-järjestön Khorasanin haara ISKP ja Uzbekistanin islamilainen liike IMU).³⁹

Afganistanin konfliktin luonteessa tapahtui merkittävä käänne kansainvälisten joukkojen suurelta osin vetäydyttyä maasta vuoden 2014 lopussa. Tästä lähtien Taliban-liike on epäsuorien räjähdyskujen sijaan haastanut Afganistanin turvallisuusjoukkoja suorissa taisteluissa, ja liike on nopeaan tahtiin laajentanut maantieteellistä vaikutusalueitaan. Resolute Support -ohjelmaa ja USA:n Afganistanin-joukkoja johtava komentaja John Nicholson on aiemmin luonnehtinut Afganistanin sodan olevan pattitilanteessa ja todennut Yhdysvaltojen tarvitsevan muutaman tuhannen vahvuiset lisäjoukot, jotta tilanne saataisiin purettua.⁴⁰ YK totesi elokuussa 2017 Afganistanin taantuneen 'konfliktista toipuvasta maasta' 'konfliktista kärsiväksi maaksi' maan viime vuosien kehityskulun perusteella.⁴¹

Afganistanin hallituksen vallassa oli elokuun lopulla 2017 USAn arvion mukaan enää 56,8 prosenttia Afganistanin alueista, mikä on vähiten sitten aluehallinnan järjestelmällisen tilastoinnin alkamisen vuosina 2015–2016. Kapinallisten hallinnassa oli 13,3 % alueista osapuolten kiistellessä vallasta 30 prosentissa alueista. Afganistanin 407 piirikunnasta enää 74 oli hallituksen kontrolloimia ja 157 hallituksen vaikutusvallan alaisuudessa. Hallintoa vastustavat kapinalliset kontrolloivat 13 piirikuntaa ja olivat vaikutusvaltaisia 41:ssä. 122 piirikuntaa oli kiistelyjä osapuolten välillä. 3,7 miljoonaa afganistanilaista elää USAn arvion mukaan hallintoa vastustavien kapinallisten valtapiiriin kuuluvilla alueilla. Väestöstä 20,7 miljoonaa elää kuitenkin edelleen hallituksen valtapiiriin kuuluvilla alueilla. Kiistellyillä alueilla elää 8,1 miljoonaa afganistanilaista.⁴²

Kaikki Afganistanin maakuntien pääkaupungit kuuluvat hallituksen valtapiiriin. Eniten kapinallisten valtapiiriin kuuluvia alueita on Helmandin, Kandaharin, Uruzganin ja Zabulin maakuntien muodostamalla alueella. Näiden lisäksi kapinalliset ovat vaikutusvaltaisia suurimmassa osassa Kunduzin maakuntaa.⁴³

2.2.1. Valtiolliset turvallisuusjoukot

Afganistanin valtiolliset turvallisuusjoukot (*Afghan National Defense and Security Forces, ANDSF*) saavat tukea kansainvälisiltä joukoilta (*International Military Forces, IMF*). Valtiolliset turvallisuusjoukot koostuvat pääasiassa Afganistanin kansallisesta armeijasta (*Afghan National Army, ANA*), poliisista (*Afghan National Police, ANP*) ja epävirallisemmista paikallispoliisijoukoista (*Afghan Local Police, ALP*). Valtiolliset turvallisuusjoukot kärsivät ongelmista, kuten suurista kuolleisuus- ja palveluksen keskeyttämisluvuihin, maakuntien ja piirikuntien keskusten väliaikaisista menetyksistä Talibanille, logistisista ja muista käytännön ongelmista, lukutaidottomuudesta, korruptiosta, johdon tehottomuudesta ja riippuvuudesta erikoisjoukkojen tuesta.⁴⁴ Afganistanin armeijalla on esiintynyt vaikeuksia reagoida nopeasti Talibanin hyökkäyksiin, mistä on seurannut väliaikaisia alueiden menetyksiä. Armeija ei myöskään kykene

³⁸ EASO 2016

³⁹ SIGAR 30.10.2017, CRS 2017 s.17–22

⁴⁰ BBC 9.2.2017

⁴¹ UNGA 10.8.2017 s.3

⁴² SIGAR 30.10.2017 s.106–108

⁴³ SIGAR 30.10.2017 s.107

⁴⁴ SIGAR 30.4.2017

pitämään pitkäjänteisesti hallinnassaan monia Talibanilta vallattuja alueita, vaan liike pystyy yleensä palaamaan takaisin näille alueille pian valtausoperaation jälkeen.⁴⁵

Afganistanin turvallisuusjoukkojen tarkka lukumäärä sekä kuolleisuusluvut luokiteltiin sotataktisista syistä salassa pidettäväksi tiedoksi syksyllä 2017.⁴⁶ Joukkojen kuolleisuus oli ennätyslukemissa vuonna 2016: Yhdysvaltojen mukaan marraskuuhun mennessä afganistanilaisista sotilaista ja poliiseista 6785 oli kuollut ja 11 777 haavoittunut.⁴⁷ ANDSF-joukkojen yhteenlasketun määrän arvioitiin olevan noin 320 000 elokuun lopulla 2017⁴⁸, joista Afganistanin kansallisen armeijan sotilaita oli arviolta 170 000⁴⁹ (näistä yli 8000 ilmavoimissa, *Afghan Air Force, AAF*⁵⁰). Afganistanin kansallisten poliisijoukkojen yhteenlaskettu määrä oli noin 150 000.⁵¹ Afganistanissa toimii lisäksi arviolta 30 000 epävirallista paikallispoliisia yleensä omissa kylissään kapinallisten vastaisissa suojelutehtävissä.⁵² Kesällä 2017 paikallispoliisijoukkoja oli 31 maakunnassa yhteensä 199 piirikunnassa.⁵³

Afganistanin hallitus käynnisti toukokuussa 2017 nelivuotisen ohjelman turvallisuussektorin uudistamiseksi. Ohjelman tarkoitus on parantaa joukkojen kykyä, kitkeä korruptiota, kehittää johtamista ja suunnitella operaatioita tavoitteiden mukaisesti. Samalla Afganistanin rajavartiosto (*Afghanistan Border Police, ABP*) siirrettiin sisäministeriön alaisuudesta puolustusministeriölle ja armeijan erikoisjoukkojen lukumäärää on alettu kasvattamaan tarkoituksena kaksinkertaistaa luvut vuoden 2017 loppuun mennessä. Afganistanin turvallisuusjoukot kärsivät korkeasta kuolleisuudesta ja palveluksen keskeyttävien määrästä sekä vaikeuksista värvätä miehistöä etenkin johtavamman tason tehtäviin.⁵⁴ Afganistanin turvallisuusjoukkojen tueksi on myös suunniteltu uusia epävirallisempia yksiköjä, kuten alueellisia lyhyillä sopimuksilla toimivia joukkoja sekä heimojen organisoimia aseryhmiä (*'Afghan Territorial Army'* ja *'Tribal Militias'*). Ihmisoikeusjärjestöt ovat suhtautuneet näihin suunnitelmiin kriittisesti.⁵⁵

Afganistanissa on käynnissä kaksi kansainvälistä sotilasoperaatiota: NATO-vetoinen tuki- ja koulutusohjelma *Resolute Support* sekä Yhdysvaltojen oma terrorisminvastainen operaatio *Freedom Sentinel*. Yhdysvallat on ottanut sodankäynnissä aiempaa aktiivisemmän roolin vuonna 2017. Se on lisännyt Afganistanissa joukkojensa määrää, joka syksyllä 2017 oli 11 000. Joukkoja aiotaan kasvattaa lähiaikoina 14 000 - 15 000 vahvuiseksi. Kasvaneiden joukkojen tarkoitus on laajentaa neuvonanto- ja tukimissiota, parantaa Afganistanin erikoisjoukkojen koulutusta ja lisätä Afganistanin kansallisten joukkojen tueksi tehtäviä ilmaiskuja. Ilmaiskujen määrän onkin raportoitu lisääntyneen huomattavasti nykyisen taistelukauden aikana: aikavälillä tammikuusta syyskuuhun 2017 Yhdysvallat teki Afganistanissa 2400 ilmaiskua, mikä oli suurin määrä sitten vuonna 2014 tapahtuneen taistelujoukkojen vetäytymisen. Eniten iskuja tehtiin Nangarharin ISKP:n tukikohtiin sekä Talibanin hallitsemille alueille Helmandissa.⁵⁶ Afganistanin turvallisuusjoukkoja kouluttavassa ja tukevassa *Resolute Support* -ohjelmassa on 5000 Yhdysvaltain sotilaan lisäksi mukana yhteensä noin 7000 henkilöä 39 eri maasta.⁵⁷

⁴⁵ ISW 20.3.2017

⁴⁶ SIGAR 30.10.2017 s.99–101

⁴⁷ SIGAR 30.4.2017

⁴⁸ SIGAR 30.10.2017 s.121

⁴⁹ SIGAR 30.10.2017 s.126

⁵⁰ SIGAR 30.10.2017 s.132–134

⁵¹ SIGAR 30.10.2017 s.136

⁵² SIGAR 30.10.2017 s.124–126

⁵³ AAN 5.7.2017

⁵⁴ UNGA 15.9.2017 s.5

⁵⁵ HRW 15.9.2017

⁵⁶ SIGAR 30.10.2017 s.97–99

⁵⁷ SIGAR 30.10.2017 s.108

2.2.2. Valtiota vastustavat ja muut aseelliset ryhmät

Vuonna 2001 vallasta syösty Taliban-liike on selvästi suurin ja järjestäytynein hallintoa vastaan taisteleva ryhmä Afganistanissa. Liike pitää itseään Afganistanin laillisena hallitsijana ja pyrkii valloittamaan hallitukselta alueita takaisin omaan valtapiiriinsä. Taliban-liikkeen jäsenmäärän arvioidaan ylittävän 200 000, joista noin 150 000 on taistelijoita. Taistelijoista suurin osa toimii kotialueillaan, mutta noin 60 000 arvioidaan kuuluvan liikkuviin joukkoihin, joita mobilisoidaan tarvittaessa Afganistanin eri alueille.⁵⁸ Taliban-liike jakautuu eri neuvostoihin (*shura*), joista Pakistanissa toimiva *Quetta shura* on perinteisesti ollut johtava. Quetta shuran alaisuudessa toimivat *Miran Shah shura* – joka tunnetaan paremmin Haqqani-verkostona – ja eri heimojen edustajista koostuva *Peshawar shura*. Quetta shuran valtapiiriin kuuluvat Afganistanin eteläiset maakunnat, kun taas Miran Shah vastaa kaakkoisosista (nk. Loya Paktian alue) ja Peshawar Kabul seudusta ja maan itäosista. Talibanin organisaatioon kuuluvat lisäksi Badakhshanin maakunnasta käsin toimiva *Pohjoisen shura*, Iranista käsin toimiva *Mashhad shura* sekä tietyvästi Farahin maakunnasta käsin toimiva *Rasul shura*, jotka toimivat itsenäisesti eivätkä kuulu Quetta shuran alaisuuteen.⁵⁹

Afganistanissa vaikuttava ISIS-järjestön haara ISKP (*Islamic State Khorasan Province*) on laajoista järjestön vastaisista sotilasoperaatioista ja useiden sen johtohahmojen tappamisesta huolimatta sitkeästi jatkanut toimintaansa Nangarharin tukialueillaan Afganistanin itäosassa.⁶⁰ Järjestö on lisäksi vahvistanut asemiaan myös naapurimaakunnassa Kunarissa, minne ISKP-taistelijoita on siirtynyt Nangarharista, kun Afganistanin turvallisuusjoukot kansainvälisten joukkojen tuella ovat pyrkineet ajamaan ISKP:n pois. ISKP-mielisten ryhmittymien toiminnasta on raportoitu lisäksi myös Jawzjanissa, Sar-i-Polissa, Heratissa ja Ghorissa.⁶¹ Afganistanin kansalliset turvallisuusjoukot ovat tehneet Yhdysvaltain tuella laajoja operaatioita ISKP:n kitkemiseksi niillä alueilla, joilla järjestöllä on ollut jalansijaa. Taistelut ovat edelleen jatkuneet huhtikuussa ISKP:n päämajana toimineisiin luolaverkostoihin tehdyn, kymmenittäin ISKP:n jäseniä tappaneen massiivisen pommi-iskun jälkeen. Operaatioissa on Yhdysvaltain mukaan tapettu satoja järjestön jäseniä, joiden joukossa on ollut myös johtajia, mukaan lukien kolme ISKP:n emiiriksi julistautunutta henkilöä.⁶² NATO:n puhemiehen arvion mukaan ISKP:n jäsenmäärä Afganistanissa olisi enää noin tuhannen luokkaa. ISKP hallitsee kuitenkin edelleen alueita Pakistanin rajaseudulla paitsi Nangarharin myös Kunarin ja Nuristanin maakunnissa, joihin järjestön taistelijoita on siirtynyt Nangarharissa tehtyjen operaatioiden seurauksena. Järjestön toiminnasta on raportoitu myös Ghorissa ja Jawzjanissa. ISKP on pystynyt jatkamaan useita siviiliuhreja vaativien terrori-iskujen tekemistä Afganistanin suurissa kaupungeissa. Iskujen kohteena on ollut yhä enemmän Afganistanin shiiavähemmistö.⁶³

Erityisesti Pohjois-Afganistanin Jawzjanissa toimiva ISKP:lle tuestaan ilmoittanut ja Talibanista irtautunut komentaja Qari Hekmat on ollut aktiivinen vuonna 2017, ja Jawzjaniin on muodostunut ISIS-mielinen saareke, jonne on raportoitu siirtyneen myös ulkomailta tulleita taistelijoita. Qari Hekmat on lisäksi värvännyt joukkoihinsa jäseniä Pohjois-Afganistanissa ja Pakistanin rajaseudulla toimivasta IMU-järjestöstä.⁶⁴ *Islamic Movement of Uzbekistan* (IMU) toimi Taliban-liikkeen kanssa yhteistyössä elokuuhun 2015 saakka, jolloin Taliban julisti alkuperäisen johtajansa Mullah Omarin kuolleeksi. Tästä eteenpäin ainakin jotkut IMU:n haarat ovat ilmoittaneet tukevansa Talibanin sijasta ISIS-liikettä.⁶⁵ Afganistanin hallituksen kanssa rauhansopimuksen

⁵⁸ Giustozzi/Landinfo 23.8.2017 s.12

⁵⁹ Giustozzi/Landinfo 23.8.2017 s.5–7

⁶⁰ AAN 23.7.2017, AAN 1.8.2017

⁶¹ UNGA 15.9.2017 s.5

⁶² SIGAR 30.10.2017 s.103

⁶³ RFE/RL 4.8.2017, Reuters 2.8.2017

⁶⁴ ISW 17.11.2017, AAN 11.11.2017

⁶⁵ AAN 29.7.2017, ISW 17.11.2017

syyskuussa 2016 tehneen entisen kapinallisryhmän Hizb-i-Islamin joidenkin joukkojen on raportoitu edelleen jatkavan taistelua nykyhallintoa vastaan. Laghmanissa, Baghlanissa ja Wardakissa osa Hizb-i-Islamiin kuuluneista taistelijoista on kieltäytynyt luopumasta aseistaan.⁶⁶

2.3. Siviilikuolemat ja loukkaantuneet

YKn Afganistan-ohjelma UNAMA tilastoi aikavälillä 1.1.2017 - 30.9.2017 yhteensä 8019 siviiliuhria, joista 2640 oli kuolleita ja 5379 haavoittuneita. Tämä oli alhaisin samalla aikavälillä mitattu määrä sitten vuoden 2013. Siviiliuhrien yhteenlaskettu määrä laski kuusi prosenttia verrattuna samaan jaksoon vuonna 2016; siviilikuolemat nousivat yhden prosenttiyksikön verran, mutta haavoittumiset laskivat yhdeksän prosenttia. Siviiliuhreista naisia oli 1007 (298 kuollutta ja 709 haavoittunutta), mikä oli 13 prosenttia enemmän edellisvuoteen nähden. Lapsiuhrien määrä (2480, joista 689 kuollutta ja 1791 haavoittunutta) puolestaan laski yhdellä prosenttiyksiköllä. Eniten siviiliuhreja kertyi Kabulin, Helmandin, Nangarharin, Kandaharin ja Faryabin maakunnissa.⁶⁷

Maataistelut ovat edelleen vuonna 2017 olleet suurin yksittäinen siviiliuhrien aiheuttaja (35 % uhreista). Maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrä kuitenkin laski vuoden 2017 yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana 15 prosenttia edellisvuodesta. Maataisteluiden jälkeen eniten siviiliuhreja aiheuttivat räjähd- ja itsemurhaiskut sekä monta eri taktiikkaa yhdistävät hyökkäykset. Itsemurhaiskut (mukaan lukien monta eri taktiikkaa yhdistävät hyökkäykset) aiheuttivat 20 prosenttia siviiliuhreista ja muut räjähdysiskut 18 prosenttia. Siviilien kohdistetut murhat lisääntyivät 13 prosenttia edellisvuoteen nähden aiheuttaen 12 prosenttia uhreista. Ilmaiskut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat aiheuttivat kumpikin kuusi prosenttia uhreista.⁶⁸

Hallitusta vastustavat kapinalliset aiheuttivat 64 prosenttia uhreista: yhteensä 5167 siviiliuhria (1760 kuollutta ja 3407 haavoittunutta), mikä oli prosentin vähemmän kuin edellisvuonna syyskuun loppuun mennessä. Taliban-liike aiheutti näistä uhreista 66 prosenttia, ISKP kymmenen prosenttia ja loppujen kohdalla iskut tehnyt taho jäi tuntemattomaksi. Hallituksen joukkojen aiheuttama siviiliuhrien määrä (1578 siviiliuhria, joista 560 kuolleita ja 1018 haavoittuneita) puolestaan laski edellisvuoteen verrattuna 19 prosenttia. Hallituksen puolella toimivat joukot aiheuttivat 20 prosenttia siviiliuhreista. Huomattavaa on kuitenkin ilmaiskujen aiheuttamien siviiliuhrien lisääntyminen 52 prosentilla (466 siviiliuhria, joista 205 kuolleita ja 261 haavoittuneita). Ilmaiskujen uhreista kaksi kolmasosaa (68 %) oli naisia ja lapsia.⁶⁹

Lokakuussa 2017 tehtiin ympäri maata useita korkean profiilin terrori-iskuja, joiden yhteenlaskettu uhrimäärä oli yli 200 kuollutta ja satoja haavoittuneita. Taliban hyökkäsi kolmen päivän aikana 16.10. - 19.10.2017 Afganistanin turvallisuusjoukkoja vastaan Ghaznissa, Paktiassa ja Kandaharissa. Samaan aikaan terroristit hyökkäsivät moskeijoihin Kabulissa ja Ghorissa.⁷⁰

⁶⁶ AAN 25.11.2017

⁶⁷ UNAMA 12.10.2017

⁶⁸ UNAMA 12.10.2017

⁶⁹ UNAMA 12.10.2017

⁷⁰ AAN 7.11.2017

3. Turvallisuustilanne alueittain⁷¹

Afganistanin konflikti on UN OCHAN arvion mukaan intensiivisin eri mittareilla mitattuna (turvallisuusvälikohtausten määrä, siviiliuhrien määrä ja sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä) Badghisin, Baghlanin, Farahin, Faryabin, Ghaznin, Helmandin, Heratin, Jawzjanin, Kandaharin, Kapisan, Kunarin, Kunduzin, Laghmanin, Nangarharin, Uruzganin ja Zabulin maakuntien tietyillä alueilla. Vuoden 2017 väkivaltaisimmat piirikunnat olivat tämän arvion mukaan seuraavat⁷²:

- Badghis: Ghormach ja Qadis
- Baghlan: Baghlan-i-Jadid ja Pol-i-Khomri
- Farah: Anar Dara, Bala Boluk ja Farah
- Faryab: Almar, Dawlatabad, Khwaja Sabzpush, Pashtun Kot, Qaisar ja Shirin Tagab
- Ghazni: Andar
- Helmand: Garmsir, Lashkargah, Nad Ali/Marja, Nahr-i-Sarraj, Nawa-i-Barakzai ja Sangin
- Herat: Shindand
- Jawzjan: Darzab
- Kandahar: Maiwand, Nish ja Shah Wali Kot
- Kapisa: Tagab
- Kunar: Sarkani
- Kunduz: Khanabad ja Kunduz
- Laghman: Alingar, Alishing ja Mehtarlam
- Nangarhar: Achin, Chaparhar, Dih Bala, Khogiani ja Pachir wa Agam
- Uruzgan: Chora ja Tirin Kot
- Zabul: Shahjuy

Vuoden 2017 syyskuun loppuun mennessä turvallisuusvälikohtausten lukumäärä oli UN OCHAN mukaan suurin Faryabin, Ghaznin, Helmandin, Kandaharin, Kunarin, Laghmanin ja Nangarharin maakunnissa. Turvallisuuskkohtausten lukumäärä oli keskimääräistä korkeampi myös Badghisissa, Farahissa, Heratissa, Khostissa, Kunduzissa Paktiassa, Paktikassa ja Uruzganissa. Alhaisin lukumäärä turvallisuusselkkauksia mitattiin Bamiyanin, Daikundin, Nimruzin, Panjshirin, Parwanin ja Samanganin maakunnissa.⁷³

UN OCHAN mukaan Afganistanin 400 piirikunnasta 120 kärsi korkeasta konfliktin tasosta, mikä on 50 prosenttia enemmän kuin vielä vuonna 2015.⁷⁴ Varsinkin Afganistanin eteläosat ovat kärsineet jatkuvasta konfliktista. Suuressa osassa Etelä-Afganistania ainoastaan piirikunnan keskus on hallituksen ja humanitaaristen toimijoiden saavutettavissa, mutta koko muu maakunta on kapinallisten hallinnassa. Helmandin, Kandaharin, Uruzganin ja Zabulin maakuntien yhteinen raja-alue on Afganistanissa Taliban-liikkeen kaikkein vahvinta aluetta.⁷⁵ UN OCHAN arvion mukaan konfliktin 'hot spot' -alue kattaa Uruzganin koko maakunnan, Kandaharin Nishin, Ghorakin, Mianishinin, Maiwandin, Khakrizin ja Shah Wali Kotin piirikunnat, Helmandin Sanginin, Marjan, Nawan, Washirin, Khanashinin, Musa Qalan, Kajakin ja Nawzadin piirikunnat, Zabulin

⁷¹ Tässä katsauksessa käytetty piirikuntajako perustuu pääosin UN OCHAN käyttämään aluejakoon, mutta Afganistanin viranomaisilla ja muilla tahoilla on osittain vaihtelevia aluejakoja. Alueiden asukasluvut perustuvat Afganistanin väestötietoviranomaisen (CSO 2017) arvioon alueiden asukasmäärästä vuonna 2017. Arviot Afganistanin väestömäärästä vaihtelevat kuitenkin huomattavasti. CSOn luvut ovat mahdollisesti alakanttiin arvioituja, ja useiden maakuntien viranomaiset arvioivat väestön määrän jopa kaksinkertaiseksi CSOn arvioon verrattuna.

⁷² UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

⁷³ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁷⁴ UNOCHA 1.12.2017a s.8

⁷⁵ SIGAR 30.10.2017 s.107

Daichupanin, Shahjuyn, Atgharin, Shomalzain, Nawbaharin ja Arghandabin piirikunnat sekä Nimruzin Khashrudin.⁷⁶

3.1. Keski-Afganistan (Kabul, Kapisa, Logar, Panjshir, Parwan, Wardak)

3.1.1. Kabul

Noin neljän miljoonan asukkaan Kabul on Afganistanin ylivoimaisesti suurin kaupunki. Pääkaupungin lisäksi Kabulin maakuntaan kuuluu 14 piirikuntaa.⁷⁷ UN OCHAn eri mittareilla arvioima konfliktin intensiteetti on Kabulin kaupungissa keskimääräistä korkeampi. Väkivallan intensiteetti on Afganistanin keskitasolla Sorubin ja Paghmanin piirikunnissa, mutta muut Kabulin alueet kuuluvat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin.⁷⁸ Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Kabul kuuluu Afganistanin keskitasoon.⁷⁹ Kabulissa aiheutuu Afganistanin alueista suurin määrä siviiliuhreja. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Kabulissa kuoli 219 siviiliä ja haavoittui 829, mikä oli 26 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat itsemurha-, yhdistelmä- ja muut räjähdyskuvat ja näiden jälkeen kohdistetut murhat. Pääkaupungissa kertyvät uhrin muodostavat viidesosan kaikista Afganistanin siviiliuhreista.⁸⁰ Kabulin korkeiden siviilikuolleisuuslukujen johdosta esimerkiksi Amnesty International ja jotkut muut tahot ovat katsoneet Kabulin kuuluvan Afganistanin siviileille vaarallisimpiin paikkoihin.⁸¹

Terrori-iskujen määrä Kabulissa on lisääntynyt aiempaan nähden vuonna 2017. Iskuja ovat tehneet sekä Taliban-liike että ISKP. Osassa iskuista, kuten tähän asti tuhoisimmassa Kabulin keskustassa 31.5.2017 tehdyssä rekkapommi-iskussa, tekijä on jäänyt tuntemattomaksi.⁸² Afganistanin tiedustelupalvelu syytti teosta Talibaniin sidoksissa olevaa Haqqani-verkostoa, joka on aiemmin tehnyt lukuisia siviiliuhreja vaatineita iskuja Kabulissa ja muualla Afganistanissa. Kabulin 31.5.2017 iskussa kuoli UNAMAn mukaan vähintään 92 siviiliä ja haavoittui 491, mikä tekee terrori-iskusta vuoden 2001 jälkeisen ajan tuhoisimman yksittäisen hyökkäyksen.⁸³

Heinäkuun loppuun mennessä Kabulissa oli tapahtunut 10 suuren mittakaavan terrori-iskua vuonna 2017. Taliban teki 24.7.2017 autopommi-iskun, jossa kuoli 26 ihmistä ja haavoittui 41. Hyökkäyksen kohteena oli minibussi, jonka Taliban epäili kuljettavan tiedustelupalvelu NDSn työntekijöitä.⁸⁴ Taliban teki 29.8.2017 Kabulin keskustassa itsemurha-iskun pankin edessä, jossa kuoli ainakin viisi ihmistä ja haavoittui kahdeksan. Iskun kohteena oli Talibanin mukaan pankista palkkojaan hakevat turvallisuusjoukkojen jäsenet.⁸⁵ Kabulissa 13.9.2017 krikettistadionille tehdyssä itsemurha-iskussa kuoli ainakin kolme ja haavoittui seitsemän ihmistä. Iskun tehnyt taho jäi tuntemattomaksi.⁸⁶ Taliban-taistelijat ampuivat USAn puolustusministeri Jim Mattisin Afganistanin-vierailun aikana 27.9.2017 useita kymmeniä raketteja vuokraamastaan asunnosta

⁷⁶ UN OCHA 9.5.2017 s.31

⁷⁷ Kabulin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bagrami (60 000), Chahar Asiyab (40 000), Dih Sabz (55 000), Farza (20 000), Goldara (25 000), Istalif (35 000), Kabul (neljä miljoonaa), Kalakan (30 000), Khak Jabar (15 000), Mir Bacha Kut (55 000), Musahi (25 000), Paghman (130 000), Qarabagh (80 000), Shakardara (85 000) ja Sorubi (60 000).

⁷⁸ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

⁷⁹ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁸⁰ UNAMA 07/2017 s.73

⁸¹ Amnesty International 2017, Reuters 6.8.2017

⁸² AAN 4.6.2017

⁸³ UNAMA 07/2017 s.34–35

⁸⁴ RFE/RL 24.7.2017

⁸⁵ RFE/RL 29.8.2017

⁸⁶ RFE/RL 13.9.2017

kohti Kabulín kansainvälistä lentokenttää. Viisi siviiliä haavoittui hyökkäyksessä.⁸⁷ 21.10.2017 Kabulissa tehtiin itsemurhaisku minibussia vastaan, joka kuljetti sotilaskoulutettavia sotilasakatemiaan. Hyökkäyksessä kuoli 15 kadettia ja haavoittui useita.⁸⁸ Kabulissa tehtiin 16.11.2017 itsemurhaisku Balkhin kuvernööri Mohammad Atta Nurin kannattajien kokoontumiseen, jossa kuoli ainakin 11 ihmistä.⁸⁹

ISKP on tehnyt Kabulissa useita iskuja shiimoskeijoihin. ISKP hyökkäsi 15.6.2017 Al-Zahra – moskeijaan tappaen viisi siviiliä ja haavoittaen seitsemää.⁹⁰ ISKP teki 25.8.2017 itsemurhaiskun ja aseistetun hyökkäyksen Imam Zaman – shiimoskeijaan Pohjois-Kabulissa, jossa kuoli ainakin 28 ja haavoittui 50 ihmistä.⁹¹ Kyseessä oli tuhoisin shiimoskeijaa vastaan tehty isku Afganistanissa.⁹² ISKP teki 29.9.2017 itsemurhaiskun suuren shiimoskeijan lähellä Qala-i-Fathollahin alueella. Iskussa kuoli ainakin kuusi ja haavoittui yli 20.⁹³ Tätä edeltävänä päivänä, 28.9.2017, ISKP teki räjähdysiskun Chindawolissa shiiojen asuinalueella, jossa kuoli kolme ja haavoittui 16.⁹⁴ ISKP teki 20.10.2017 itsemurhaiskun ja aseistetun hyökkäyksen Imam Zaman – shiimoskeijaan Länsi-Kabulissa, jossa kuoli 57 siviiliä ja haavoittui 55.⁹⁵ ISKP teki myös itsemurhaiskun Irakin suurlähetystöä vastaan 31.7.2017⁹⁶ ja hyökkäsi pashtunkielisen Shamshad TV-kanavan asemalle 7.11.2017. Kaksi tuntia kestäneessä hyökkäyksessä kuoli vartija ja yksi työntekijä ja haavoittui ainakin 20. Hyökkäystilanne päättyi lopulta erikoisjoukkojen saatua tilanteen purettua.⁹⁷

Taliban-liikkeellä ei ole Long War Journalin avoimiin lähteisiin perustuvan arvion mukaan Kabulissa alueita hallinnassaan, eikä se myöskään taistele hallituksen joukkojen kanssa minkään Kabulín alueen hallinnasta.⁹⁸ Bagramin piirikunnasta on lähtenyt kuusi maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä.⁹⁹

3.1.2. Kapisa

Noin 455 000 asukkaan Kapisa koostuu seitsemästä piirikunnasta. Kapisan pääkaupunki on arviolta 70 000 asukkaan Mahmud Raqi.¹⁰⁰ UN OCHAN eri mittareilla arvioima konfliktin intensiteetti kuuluu Afganistanin korkeimmalle tasolle Tagabin piirikunnassa. Väkivallan taso on keskimääräistä korkeampi myös Nijrabissa ja Afganistanin keskitasolla Alasaissa. Kuhbandin, Kuhistanin ja Mahmud Raqin alueet puolestaan kuuluvat Afganistanin rauhallisimpiin.¹⁰¹ Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Kapisa kuuluu Afganistanin keskitasoon.¹⁰²

UNAMA raportoi Kapisassa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 16 siviiliä kuolemaa ja 43 haavoittumista, mikä oli 110 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä

⁸⁷ BBC 27.9.2017, AAN 7.11.2017

⁸⁸ AAN 7.11.2017

⁸⁹ RFE/RL 16.11.2017

⁹⁰ UNAMA 07/2017 s.46

⁹¹ RFE/RL 26.8.2017, HRW 25.8.2017

⁹² AAN 30.9.2017

⁹³ RFE/RL 30.9.2017, AAN 30.9.2017

⁹⁴ AAN 30.9.2017

⁹⁵ UNAMA 7.11.2017, AAN 7.11.2017

⁹⁶ BBC 31.7.2017

⁹⁷ RFE/RL 7.11.2017

⁹⁸ LWJ 26.9.2017

⁹⁹ UNOCHA 26.11.2017

¹⁰⁰ Kapisan hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Alasai (40 000), Kuhband (25 000), Kuhistan 1 (70 000), Kuhistan 2 (45 000), Mahmud Raqi (70 000), Nijrab (120 000) ja Tagab (85 000).

¹⁰¹ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁰² UNOCHA 16.11.2017 s.2

aiheuttajia olivat räjähdyskudut ja kohdistetut murhat.¹⁰³ Kapisan uskonoppineiden neuvoston kaksi johtajaa ammuttiin kuoliaaksi Kuhistan 1:ssä 9.9.2017.¹⁰⁴ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Tagabin piirikuntaa ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Nijrabissa ja Alasaissa.¹⁰⁵

Kapisasta on lähtenyt 2903 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 2441 on lähtenyt Tagabista, 294 Alasaista, 112 Nijrabista ja 56 Kuhistan 1:sta.¹⁰⁶

3.1.3. Logar

Noin 405 000 asukkaan Logar koostuu seitsemästä piirikunnasta. Logarin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Pol-i-Alam.¹⁰⁷ UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetti on keskimääräistä korkeammalla tasolla Charkhissa, Baraki Barakissa ja Pol-i-Alamissa ja Afganistanin keskitasolla Mohammad Aghassa. Kharwar, Azra ja Khoshi ovat pysyneet rauhallisempina.¹⁰⁸ Turvallisuuskäsitteiden määrässä mitattuna Logar kuuluu Afganistanin keskitasolle.¹⁰⁹ UNAMA raportoi Logarissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 27 siviiliä kuolemaa ja 33 haavoittumista, mikä oli 54 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskudut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja maataistelut.¹¹⁰

Long War Journalin mukaan Logarin piirikunnista Kharwar, Charkh ja Azra ovat Talibanin hallinnassa. Baraki Barakissa Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa alueen hallinnasta.¹¹¹ Kapinalliset ampuivat moskeijaan Mohammad Aghassa 23.6.2017 tappaen paikallisen kyläneuvoston jäsenen ja siviilimiehen ja haavoittaen lisäksi kahta siviiliä.¹¹² Kapinalliset hyökkäsivät Baraki Barakin piirikunnan keskukseen 26.8.2017.¹¹³ Kapinallisia vastaan tehdyt ilmaiskut Pol-i-Alamin piirikunnassa 30.8.2017 tappoivat ainakin 13 siviiliä ja haavoittivat 12, kun kapinalliset käyttivät siviilien asuttamaa kotia hyökkäyksensä tukikohtana.¹¹⁴ Hallituksen joukot ovat tehneet syyskuussa 2017 Mohammad Aghan kylissä puhdistusoperaatioita Talibanin kitkemiseksi piirikunnasta. Taliban on aiheuttanut uhkaa Kabul-Logar -valtatiellä tukialueiltaan Mohammad Aghassa käsin.¹¹⁵

Logarista on lähtenyt 1509 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 775 on paennut Baraki Barakista, 428 Charkhista, 224 Khoshista, 42 Pol-i-Alamista ja 40 Mohammad Aghasta.¹¹⁶

3.1.4. Panjshir

Noin 160 000 asukkaan Panjshirin maakunta koostuu seitsemästä piirikunnasta. Panjshirin pääkaupunki on noin 20 000 asukkaan Bazarak.¹¹⁷ Panjshirissa ei raportoitu vuoden 2017

¹⁰³ UNAMA 07/2017 s.73

¹⁰⁴ Tolo News 9.9.2017

¹⁰⁵ LWJ 26.9.2017

¹⁰⁶ UNOCHA 26.11.2017

¹⁰⁷ Logarin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Azra (20 000), Baraki Barak (90 000), Charkh (45 000), Kharwar (30 000), Khoshi (25 000), Mohammad Agha (80 000) ja Pol-i-Alam (110 000).

¹⁰⁸ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁰⁹ UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹¹⁰ UNAMA 07/2017 s.73

¹¹¹ LWJ 26.9.2017

¹¹² UNAMA 07/2017 s.46–47

¹¹³ UNOCHA 31.8.2017

¹¹⁴ UNAMA 31.8.2017

¹¹⁵ Tolo News 22.9.2017

¹¹⁶ UN OCHA 30.4.2017

ensimmäisten kuuden kuukauden aikana lainkaan siviiliuhreja, mikä oli 100 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna samalla ajanjaksolla.¹¹⁸

Panjshir kuuluu Afganistanin konfliktista kaikkein vähiten kärsineisiin alueisiin.¹¹⁹ Long War Journalin mukaan Taliban on kuitenkin hallinnut Daran piirikuntaa keväästä 2015 lähtien.¹²⁰ Panjshirista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 14.11.2017 mennessä.¹²¹

3.1.5. Parwan

Noin 690 000 asukkaan Parwan koostuu kymmenestä piirikunnasta. Parwanin pääkaupunki on noin 190 000 asukkaan Charikar.¹²² Konfliktin intensiteetti on UN OCHAN mukaan ollut vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Ghorbandin piirikunnassa. Afganistanin keskitasoon kuuluvia Shinwaria ja Bagramia lukuun ottamatta muu Parwanin maakunta on Afganistanin rauhallisempina pysyneitä alueita.¹²³ Parwan kuuluu turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Afganistanin rauhallisimpina pysyneisiin alueisiin.¹²⁴

Parwanissa aiheutuu Afganistanin maakunnista yhdeksänneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi Parwanissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 13 siviilikuolemaa ja 27 haavoittumista, mikä oli 40 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat kohdistetut murhat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja räjähdyskuvat.¹²⁵

Long War Journalin mukaan Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Ghorband/Siahgirdin ja Shinwarin piirikunnissa ja mahdollisesti hallitsee Kuh-i-Safin piirikuntaa sen keskusta lukuun ottamatta.¹²⁶ Taliban hyökkäsi Ghorbandin piirikunnan keskukseseen elokuussa ja syyskuussa 2017. Alueella on käyty ajoittain puhkeavia taisteluita elokuusta lokakuuhun saakka. Hallituksen joukot ovat kuitenkin toistaiseksi pystyneet pitämään Siahgirdin keskuksen hallinnassaan.¹²⁷

Parwanista on lähtenyt 14.11.2017 mennessä 6548 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista ennätykselliset 3780 pakenivat Ghorbandissa käytyjä taisteluita syyskuussa 2017. Sisäisesti siirtymään joutuneista 6531 lähti Ghorbandista ja 17 Shinwarista.¹²⁸

3.1.6. Wardak

Noin 615 000 asukkaan Wardak (toiselta nimeltään Maidan Wardak) koostuu yhdeksästä piirikunnasta. Wardakin pääkaupunki on noin 40 000 asukkaan Maidan Shahr.¹²⁹ Wardak kuuluu

¹¹⁷ Panjshirin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bazarak (20 000), Dara (15 000 sekä lisäksi Absharin alueella asuvat 10 000 ihmistä), Khinj (40 000), Onaba (20 000), Parian (15 000), Rokha (25 000) ja Shotol (10 000).

¹¹⁸ UNAMA 07/2017 s.73

¹¹⁹ UNOCHA 16.11.2017 s.2, UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹²⁰ LWJ 26.9.2017

¹²¹ UNOCHA 26.11.2017

¹²² Parwanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bagram (110 000), Charikar (190 000), Jabalussaraj (65 000), Kuh-i-Safi (30 000), Salang (25 000), Sayid Khel (50 000), Shaikh Ali (25 000), Siahgird/Ghorband (100 000) Shinwari (45 000) ja Sorkh Parsa (45 000).

¹²³ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹²⁴ UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹²⁵ UNAMA 07/2017 s.73

¹²⁶ LWJ 26.9.2017

¹²⁷ AAN 7.11.2017

¹²⁸ UNOCHA 26.11.2017

turvallisuusvälikohtausten määrää mitattaessa Afganistanin keskitasoon.¹³⁰ UN OCHAN arvioima konfliktin intensiteetti kuuluu Wardakin länsiosassa Afganistanin alhaisimmalle tasolle, mutta se on keskimääräistä korkeampi idässä Sayedabadissa ja Jalrizissa. Nirkh, Chak, Jaghatu ja Daimirdad ovat Afganistanin keskitasolla. Pääkaupunki Maidan Shahr on pysynyt keskimääräistä rauhallisempana.¹³¹

Wardakissa aiheutui Afganistanin maakunnista kymmenenneksi vähiten siviiliuhreja vuoden 2017 alkupuolella. UNAMA raportoi Wardakissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 20 siviilikuolemaa ja 23 haavoittumista, mikä oli 22 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat ilma- ja räjähdyskikut.¹³²

Long War Journalin mukaan Sayidabadin piirikunta on täysin Taliban-liikkeen hallinnassa. Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Nirkhissä, Jalrizissa ja Maidan Shahrissa. Talibanin uskotaan hallitsevan Chakia ja Jaghatua piirikunnan keskuksia lukuun ottamatta.¹³³

Landinfon analyysin mukaan levottomuudet Wardakissa ovat keskittyneet vahvasti Wardakin läpi kulkevien tieverkostojen varrelle: Kabul-Kandahar – valtatielle sekä Jalrizin läpi kulkevalle Kabul-Bamiyan – tielle. Maakunnan sijainti pääkaupunkiin johtavan Kabul-Kandahar-valtatien varrella on strategisesti merkittävä, mistä syystä Wardakiin on keskitetty paljon valtiollisia turvallisuusjoukkoja. Suurin osa maakunnassa tapahtuvasta väkivallasta on Taliban-liikkeen ja Afganistanin turvallisuusjoukkojen välisiä taisteluja. Teiden varsilla esiintyy lisäksi myös matkustajien sieppauksia. Jalrizin piirikunta on vuodesta 2015 lähtien ollut Wardakin levottomin alue Talibanin alettua kohdistamaan hyökkäyksiään sinne. Taliban on kesällä 2015 ja 2016 yrittänyt vallata Jalrizin piirikunnan keskuksen, mutta turvallisuusjoukot ovat lopulta onnistuneet saamaan tilanteen hallintaansa. Jalrizin lisäksi myös Sayedabad on pitkään kärsinyt levottomuuksista, ja Talibanin katsotaan pitävän piirikuntaa suurelta osin hallussaan. Vähemmässä määrin turvallisuusselkkauksia tapahtuu myös maakunnan itäosassa sijaitsevilla Nirkhissä, Chakissa, Daimirdadissa, Maidan Shahrissa ja Jaghatussa. Hazaroiden asuttama Behsudin alue on pysynyt rauhallisena ja viranomaisten hallinnassa lukuun ottamatta keväisin esiintyviä laidunmaakiistoja alueelle saapuvien kuchi-paimentolaisten kanssa.¹³⁴

Siviilikotiin osunut ilmaisktu Jalrizin piirikunnassa aiheutti 3.6.2017 kahden lapsen kuoleman haavoittaen lisäksi neljää lasta ja kahta naista. Afganistanin armeijan ilmavoimien tekemä isku tapahtui siitä huolimatta, että alueella ei ollut käynnissä taisteluja tapahtuma-aikaan.¹³⁵ Afganistanin armeijan Sayidabadissa 14.6.2017 ampuma kranaatti puolestaan tappoi kolme lasta ja haavoitti naista osuessaan siviilikotiin.¹³⁶ Taliban hyökkäsi Jaghatun piirikunnan keskukseen 19.10.2017. Turvallisuusjoukot saivat tilanteen hallintaansa useiden tuntien taisteluiden jälkeen. Taliban on tappanut tienvarsipommeilla jo kolme perättäistä Jaghatun poliisipäällikköä.¹³⁷ Jaghatun, Chakin, Nirkhin ja Jalrizin piirikunnissa puhkesi voimakkaita aseellisia yhteenottoja loka-marraskuun vaihteessa 2017.¹³⁸

¹²⁹ Wardakin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Behsud 1 (40 000), Chak (90 000), Daimirdad (35 000), Jaghatu (50 000), Jalriz (55 000), Maidan Shahr (40 000), Markaz Behsud (125 000), Nirkh (60 000) ja Sayidabad (120 000).

¹³⁰ UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹³¹ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹³² UNAMA 07/2017 s.73

¹³³ LWJ 26.9.2017

¹³⁴ Landinfo 17.2.2017

¹³⁵ UNAMA 07/2017 s.15

¹³⁶ UNAMA 07/2017 s.26

¹³⁷ AAN 7.11.2017

¹³⁸ UNOCHA 29.10.2017

Wardakista on lähtenyt 2016 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 1029 on lähtenyt Nirkhistä, 469 Sayidabadista, 287 Jalrizista, 210 Chakista ja 21 Jaghatusta.¹³⁹

3.2. Keski-Afganistanin ylänkö (Bamiyan, Daikondi)

3.2.1. Bamiyan

Noin 460 000 asukkaan Bamiyan koostuu seitsemästä piirikunnasta. Bamiyanin pääkaupunki on noin 90 000 asukkaan Bamiyan.¹⁴⁰ Bamiyan kuuluu Afganistanin konfliktin tasoltaan kaikkein rauhallisimpiin alueisiin.¹⁴¹ Bamiyanissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista toiseksi vähiten siviiliuhreja Panjshirin jälkeen. UNAMA raportoi Bamiyanissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana yhden siviilin haavoittumisen, mikä oli 75 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Haavoittumisen aiheutti taistelussa räjähtämättä jäänyt miina.¹⁴²

Taliban-liikkeen vaikutusvalta Bamiyanin maakunnassa on vähäinen.¹⁴³ Taliban teki hyökkäyksen Shibarin piirikunnassa syyskuun lopulla 2017 Parwanin maakuntaan suuntautuneen operaationsa yhteydessä.¹⁴⁴ Bamiyanista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 14.11.2017 mennessä.¹⁴⁵

3.2.2. Daikondi

Noin 475 000 asukkaan Daikondi koostuu yhdeksästä piirikunnasta. Daikondin pääkaupunki on noin 45 000 asukkaan Nili.¹⁴⁶ Daikondi kuuluu UN OCHAN mukaan Afganistanin rauhallisimpina pysyneisiin maakuntiin, mutta Gizabissa väkivallan intensiteetti on ollut keskimääräistä korkeampi ja Kajranissa Afganistanin keskitasolla.¹⁴⁷ Gizab on UN OCHAN mukaan ollut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyinen alue.¹⁴⁸ Daikondi kuuluu turvallisuusvälikohtausten määrää mitattaessa Afganistanin rauhallisimpiin alueisiin.¹⁴⁹ Long War Journalin mukaan Taliban taistelee Afganistanin hallituksen joukkojen kanssa Gizabin hallinnasta. Taliban mahdollisesti myös hallitsee Kajranin piirikuntaa sen keskusta lukuun ottamatta.¹⁵⁰

Daikondissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista viidenneksi vähiten siviiliuhreja Panjshirin, Bamiyanin, Nuristanin ja Ghorin jälkeen. UNAMA raportoi Daikondissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana seitsemän siviilikuolemaa ja 16 haavoittumista, mikä oli kuitenkin 425 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja maataistelut.¹⁵¹

¹³⁹ UNOCHA 26.11.2017

¹⁴⁰ Bamiyanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bamiyan (90 000), Kahmard (40 000), Panjab (70 000), Shibar (30 000), Sighan (25 000), Waras (115 000) ja Yakawlang (95 000).

¹⁴¹ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20, UNOCHA 16.11.2017 s.3

¹⁴² UNAMA 07/2017 s.73

¹⁴³ LWJ 26.9.2017

¹⁴⁴ AAN 7.11.2017

¹⁴⁵ UNOCHA 16.11.2017

¹⁴⁶ Daikondin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Gizab (70 000), Ishtarlai (50 000), Kajran (35 000), Khadir (50 000), Kiti (35 000), Miramur (65 000), Nili (45 000), Sang-i-Takht (55 000) ja Shahrstan (70 000).

¹⁴⁷ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁴⁸ UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁴⁹ UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹⁵⁰ LWJ 26.9.2017

¹⁵¹ UNAMA 07/2017 s.73

Daikondista on lähtenyt 520 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 492 on paennut Gizabista, 21 Kajranista ja seitsemän Miramurista.¹⁵²

3.3. Etelä-Afganistan (Helmand, Kandahar, Nimruz, Uruzgan, Zabul)

3.3.1. Helmand

Noin miljoonan asukkaan Helmand koostuu 14 piirikunnasta. Helmandin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Lashkargah.¹⁵³ Helmand kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.¹⁵⁴ UN OCHAN mukaan konfliktin intensiteetti kuului vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalle tasolle Nad Alin/Marjan, Lashkargahin, Nahr-i-Sarrajin, Garmsirin, Nawa-i-Barakzain ja Sanginin piirikunnissa. Väkivallan intensiteetti oli Afganistanin keskitasolla Baghranissa, Kajakissa ja Musa Qalassa. Dishu, Rig, Washir ja Nawzad puolestaan kuuluivat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin.¹⁵⁵ Washiria ja Baghrania lukuun ottamatta kaikki Helmandin alueet olivat UN OCHAN mukaan humanitaarisille toimijoille vaikeasti saavutettavissa.¹⁵⁶ Helmandissa aiheutui Afganistanin alueista toiseksi suurin määrä siviiliuhreja pääkaupunki Kabulin jälkeen. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Helmandissa kuoli 238 siviiliä ja haavoittui 294, mikä oli viisi prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat itsemurha-, yhdistelmä- ja muut räjähdyskuvat.¹⁵⁷ USA:n arvion mukaan Taliban-liikkeen valtapiiriin kuului elokuun lopussa 2017 yhdeksän Helmandin 14 piirikunnasta.¹⁵⁸ Long War Journalin mukaan yli puolet Helmandin piirikunnista ovat kiistellyjä, kun taas Dishu, Rig (Khanashin), Nawzad, Musa Qala ja Baghran ovat täysin Talibanin hallinnassa.¹⁵⁹

Pitkäkestoisten laajempien taisteluiden sijaan väkivaltaisuudet Helmandissa ovat vuonna 2017 koostuneet suurimmalta osin sissisodankäynnistä, satunnaisista aseellisista yhteenotoista, asutuskeskusten valtausyrityksistä ja räjähdyskuista.¹⁶⁰ Itsemurha- ja yhdistelmäiskut aiheuttivat Helmandissa Kabulin jälkeen kaikkein eniten siviiliuhreja. Taliban teki Lashkargahissa alkuvuoden aikana kaksi itsemurhaiskua, joissa kuoli 29 siviiliä ja haavoittui 43. Iskut tehtiin pankkia vastaan turvallisuusjoukkojen nostaessa palkkojaan. Taliban teki lisäksi itsemurhaiskun tiedustelupalvelun tarkastuspistettä vastaan Nahr-i-Sarrajissa, jossa kuoli yksi siviili.¹⁶¹ Taliban teki itsemurhaiskun palkkojaan nostavia poliiseja vastaan myös 23.8.2017 Lashkargahin pääpoliisiaseman edustalla tappaen viisi siviiliä ja haavoittaen ainakin 38:a.¹⁶² Helmandissa tehtiin vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Farahin jälkeen kaikkein eniten ilmaiskuja, jotka aiheuttivat maakunnassa 43 siviiliuhria (36 kuollutta ja seitsemän haavoittunutta).¹⁶³

¹⁵² UNOCHA 26.11.2017

¹⁵³ Helmandin piirikunnat ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Baghran (70 000, johon virallisesti kuuluvalla Nawamishin alueella asuu lisäksi 20 000 ihmistä), Dishu (20 000), Garmsir (90 000), Kajaki (75 000), Lashkargah (110 000), Musa Qala (60 000), Nad Ali (95 000, johon virallisesti kuuluvalla Marjan alueella asuu lisäksi 30 000 ihmistä), Nahr-i-Sarraj (125 000), Nawa-i-Barakzai (100 000), Nawzad (55 000), Rig/Khanashin (30 000), Sangin (65 000) ja Washir (15 000).

¹⁵⁴ UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹⁵⁵ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁵⁶ UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁵⁷ UNAMA 07/2017 s.73

¹⁵⁸ SIGAR 30.10.2017 s.107

¹⁵⁹ LWJ 26.9.2017

¹⁶⁰ Guardian 3.8.2017

¹⁶¹ UNAMA 07/2017 s.34

¹⁶² RFE/RL 23.8.2017

¹⁶³ UNAMA 07/2017 s.52

Suurin osa Helmandin turvallisuuvälikohtauksista tapahtuu Nad Alissa ja Lashkargahissa.¹⁶⁴ Strategisesti merkittävällä paikalla sijaitseva ja myös maanviljelyspotentialinsa takia tärkeä Nad Alin piirikunta, jonka Taliban valtasi piirikunnan keskusta lukuun ottamatta vuonna 2016, on kärsinyt jatkuvista taisteluista. Kapinalliset asettivat vuoden 2017 alkupuolella tienvarsipommeja siviilien asuttamien alueiden välissä sijaitseville pääteille mittavissa määrin taktisena tarkoituksenaan estää turvallisuusjoukkojen pääsy kiistellyille alueille. UNAMA raportoi Helmandissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 74 räjähdystä, jotka aiheuttivat 65 siviilin kuoleman ja 70 haavoittumisen. Räjähdyksistä 20 tapahtui Nad Alin piirikunnassa aiheuttaen kuolemista 22 ja haavoittumisista 12.¹⁶⁵

Talibanin hyökkäykset Lashkar Gahia ympäröivissä piirikunnissa kiihtyivät kesän 2017 aikana.¹⁶⁶ Käytännössä lähinnä Helmandin suurimmat kaupungit Lashkar Gah ja Gereshk ovat pysyneet Talibanin vallan ulottumattomissa. Taliban pitää Musa Qalan kaupunkia omana hallinnollisena keskuksenaan Helmandissa, ja hallitsee täysin myös Marjan aluetta.¹⁶⁷ Taliban hallitsi maaliskuussa 2017 yli vuosikymmenen kestäneiden taisteluiden jälkeen valloittamaansa Sanginin piirikuntaa vielä syksyllä 2017.¹⁶⁸ BBC:n alueella keväällä 2017 vierailleen toimittajan mukaan Taliban on nimittänyt Sanginiin pormestarin, joka on vastannut yksityishenkilöiden välisten kiistojen selvittämisestä. Rangaistuksina hän on käyttänyt ainakin vankeustuomioita ja sakkoja.¹⁶⁹

Sangin ja Musa Qala ovat Talibanille strategisesti tärkeitä alueita, joilla liikkeen on raportoitu harjoittavan sallivampaa hallintatapaa kuin muualla, jotta alueen väestö pysyisi tyytyväisenä. Musa Qala on paitsi Talibanin de facto pääkaupunki myös Taliban-alueella käytävän kaupan keskus. Musa Qalan basaarissa käydään muun muassa vilkasta ase- ja huumekauppaa, jolla Taliban rahoittaa sodankäyntiään. Musa Qalassa oli BBC:n alueella vierailleen toimittajan mukaan keväällä 2017 edelleen toiminnassa hallituksen rahoittama koulu ja terveyskeskus ilman vastustusta Talibanin taholta. Koulunkäynti on kuitenkin estetty yli 12-vuotiailta tytöiltä, eikä naisia näkynyt katukuvassa. Myös poikien koulut kärsivät tarvikapuutteista. Musa Qalan piirikunnan sairaala on suunniteltu palvelemaan 120 000 henkeä, mutta kärsii alueen koulujen lailla perustavanlaatuisten varusteiden ja lääkkeiden puutteesta. Sairaalassa ei työskentele yhtäkään naisten- tai lastenlääkäriä. Taliban on perustanut sairaalan viereen erillisen laitoksen, jossa naistenhenkilökunta hoitaa naispuolisia potilaita. Taliban on kieltänyt Internetin ja matkapuhelimien käytön Musa Qalassa perustellen tätä turvallisuuteen ja uskontoon liittyvillä syillä. Kiellettyjen elokuvien katsomisesta on annettu raipaniskuja.¹⁷⁰

Taliban hallitsi Nawa-i-Barakzain (Nawa) piirikuntaa yhdeksän kuukauden ajan lokakuusta 2016 lähtien, kunnes Afganistanin turvallisuusjoukot valtasivat piirikunnan keskuksen takaisin 17.7.2017.¹⁷¹ Taistelut piirikunnan hallinnasta ovat kuitenkin jatkuneet, ja Taliban on tehnyt 28.7.2017 ja 18.8.2017 Nawaan hyökkäyksiä, joissa on kuollut useita poliiseja.¹⁷² Taliban teki 28.8.2017 Nawassa itsemurhauskun turvallisuusjoukkojen kulkuneuvoa vastaan, jossa kuoli ainakin 13 ja haavoittui 19. Kuolleiden joukossa oli sekä siviilejä että turvallisuusjoukkojen jäseniä.¹⁷³

¹⁶⁴ Landinfo 26.9.2017 s.13

¹⁶⁵ UNAMA 07/2017 s.37–38

¹⁶⁶ UNGA 15.9.2017 s.5

¹⁶⁷ Guardian 3.8.2017

¹⁶⁸ UNOCHA 31.8.2017

¹⁶⁹ BBC 8.6.2017

¹⁷⁰ BBC 8.6.2017

¹⁷¹ UNGA 15.9.2017 s.4

¹⁷² RFE/RL 30.7.2017, RFE/RL 19.8.2017

¹⁷³ AAN 7.11.2017

Helmandista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 13 189 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 4832 lähti Nawa-i-Barakzaista, 3401 Nad Alista, 2943 Lashkargahista, 1074 Garmsiristä, 848 Sanginista ja 84 Musa Qalasta.¹⁷⁴

3.3.2. Kandahar

Noin 1,3 miljoonan asukkaan Kandahar koostuu 16 piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 565 000 asukkaan Kandahar, joka on Etelä-Afganistanin poliittinen ja taloudellinen keskus.¹⁷⁵ Taliban hallitsee Long War Journalin mukaan kahta Kandaharin piirikuntaa (Registan ja Shorabak) ja taistelee vallasta kuudessa (Maywand, Ghorak, Khakriz, Shah Wali Kot, Arghistan ja Maruf).¹⁷⁶

Kandahar kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.¹⁷⁷ Kandaharin konfliktin intensiteetti kuului vuonna 2017 UN OCHAN mukaan Afganistanin korkeimmalle tasolle Maiwandin, Nishin ja Shah Wali Kotin piirikunnissa. Väkivallan intensiteetti oli keskimääräistä korkeampi myös Ghorakissa, Khakrizissa, Miyanishinissa, Kandaharin kaupungissa / Dandissa, Damanissa ja Arghistanissa. Väkivallan intensiteetti oli Afganistanin keskitasolla Marufissa, Spin Boldakissa, Arghandabissa ja Zharissa. Shorabak, Rig ja Panjwayi ovat pysyneet muita rauhallisempina.¹⁷⁸ Ghorak, Khakriz, Maiwand, Nish ja Shah Wali Kot ovat kuuluneet UN OCHAN erityisessä tukiohjelmassaan priorisoimiin korkeasta konfliktin tasosta ja aseellisten ryhmien hallinnasta kärsiviin alueisiin.¹⁷⁹ UN OCHAN mukaan Kandaharissa on monta piirikuntaa, joihin hallituksella, YKn alaisilla tahoilla ja muilla humanitaarisilla toimijoilla ei ole pääsyä.¹⁸⁰ UN OCHAN mukaan vuonna 2017 humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä piirikuntia olivat Rig, Shorabak, Maiwand, Nish, Shah Wali Kot, Arghistan ja Maruf.¹⁸¹

Kandaharissa aiheutui Afganistanin alueista kolmanneksi suurin määrä siviiliuhreja Kabulin ja Helmandin jälkeen. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Kandaharissa kuoli 162 siviiliä ja haavoittui 233, mikä oli kymmenen prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskudot, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.¹⁸²

Talibanin hyökkäykset Kandaharin kaupunkia ympäröivissä piirikunnissa kiihtyivät kesän 2017 aikana.¹⁸³ Taliban-taistelijat hyökkäsivät armeijan tukikohtaan Khakrizin piirikunnassa 26.7.2017 tappaen ainakin 26 sotilasta ja haavoittaen 13:a.¹⁸⁴ Taliban ajoi elokuussa 2017 Shah Wali Kotissa hallituksen tukijoina pitämiään asukkaita pois kotikylästään. Taliban myös sieppasi ainakin 70 Shah Wali Kotin asukasta näiden matkustaessa Kandahar-Zabul – valtatiellä. Siepatuista ainakin seitsemän tapettiin.¹⁸⁵ Taliban hyökkäsi syyskuun lopulla 2017 Marufin piirikunnassa

¹⁷⁴ UNOCHA 26.11.2017

¹⁷⁵ Kandaharin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat Arghandab (65 000), Arghistan (35 000), Daman (35 000), Ghorak (10 000), Kandahar (565 000 sekä Dandin alueella asuvat 50 000) Khakriz (25 000), Maiwand (60 000), Maruf (35 000), Miyanishin (15 000), Nish (15 000), Panjwayi (90 000), Registan (10 000), Shah Wali Kot (45 000), Shorabak (10 000 sekä Takhta Polin alueella asuvat 15 000), Spin Boldak (105 000) ja Zhari (90 000).

¹⁷⁶ LWJ 26.9.2017

¹⁷⁷ UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹⁷⁸ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁷⁹ UNOCHA 1.9.2017 s.19–20

¹⁸⁰ UNOCHA 1.9.2017 s.35

¹⁸¹ UNOCHA 1.12.2017b s.20

¹⁸² UNAMA 07/2017 s.73

¹⁸³ UNGA 15.9.2017 s.5

¹⁸⁴ RFE/RL 26.7.2017

¹⁸⁵ Tolo News 3.8.2017

turvallisuusjoukkojen tukikohtaan tappaen ainakin 12 turvallisuusviranomaista.¹⁸⁶ Taliban ajoi 19.10.2017 räjähteitä täynnä olevilla autoilla armeijan tukikohtaan Maiwandin piirikunnassa ja tappoi 43 paikalla olleista 60 sotilaasta.¹⁸⁷

UNAMAN selvityksen perusteella vankilaoloissa tapahtuva kidutus on poikkeuksellisen laajamittainen ongelma Kandaharin maakunnassa, jossa valtaa pitävä pahamaineinen poliisikomentaja Abdul Raziq on syyllistynyt kidutuksen lisäksi myös useiden ihmisten katoamisiin ja laittomiin teloituksiin Talibanin-vastaisen taistelunsa yhteydessä.¹⁸⁸

Kandaharista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 11 930 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 7795 on lähtenyt Nishistä, 1747 Shah Wali Kotista, 781 Khakrizista, 580 Ghorakista, 401 Miyanishinista, 283 Marufista, 245 Arghistanista, 63 Damanista ja 35 Arghandabista.¹⁸⁹

3.3.3. Nimruz

Arviolta 170 000 asukkaan Nimruz koostuu viidestä piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 60 000 asukkaan Zaranj.¹⁹⁰ Nimruz kuuluu konfliktin intensiteettiä eri mittareilla arvioitaessa Afganistanin rauhallisimpiin maakuntiin. Khashrudin piirikunnassa konflikti on kuitenkin ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla.¹⁹¹ UNAMA raportoi Nimruzissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 19 siviilikuolemaa ja 24 haavoittumista, mikä oli 16 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat ja kohdistetut murhat.¹⁹²

Nimruz on Afganistanin salakuljetusbisneksen keskus, jossa vallitsee laittomuuden tila. Maakunta kuuluu Afganistanin heikoimmin hallinnoituihin alueisiin, jonka pitkä raja Iranin ja Pakistanin kanssa on suurelta osin vartioimatonta.¹⁹³ Nimruz eroaa konfliktidynamiikaltaan muista Etelä-Afganistanin maakunnista, koska sen turvallisuusvälikohtaukset koostuvat kapinallisliikkeen sijaan enemmän alueella vaikuttavien rikollisverkostojen ja salakuljetusbisneksen toiminnasta.¹⁹⁴ Khashrud on Nimruzin levottomin piirikunta, mikä johtuu pääasiallisesti sen sijainnista Helmandin ja Farahin maakuntien rajalla.¹⁹⁵

Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Nimruzia sen pääkaupunki Zaranjia ja muiden piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta.¹⁹⁶ Taliban yritti 20.8.2017 hyökätä Khashrudin piirikunnan keskukseen, joka sijaitsee strategisesti merkittävällä paikalla Zaranjista Dilaramiin johtavan valtatievarrella. Turvallisuusjoukot saivat hyökkäyksen torjuttua useiden tuntien taisteluiden jälkeen.¹⁹⁷

Nimruzista ei ole lähtenyt maan sisäisesti siirtymään joutuneita 14.11.2017 mennessä.¹⁹⁸

¹⁸⁶ AAN 7.11.2017

¹⁸⁷ SIGAR 30.10.2017 s.104, AAN 7.11.2017

¹⁸⁸ UNAMA 04/2017 s.31–34

¹⁸⁹ UNOCHA 26.11.2017

¹⁹⁰ Nimruzin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Chakhansur (25 000), Char Borjak (30 000), Kang (25 000), Khashrud (25 000, joiden lisäksi 5000 asuu Dilaramissa) ja Zaranj (60 000).

¹⁹¹ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20, UNOCHA 16.11.2017 s.2

¹⁹² UNAMA 07/2017 s.73

¹⁹³ FP 12.9.2017

¹⁹⁴ Landinfo 26.9.2017 s.11

¹⁹⁵ Landinfo 26.9.2017 s.26

¹⁹⁶ LWJ 26.9.2017

¹⁹⁷ AAN 7.11.2017

¹⁹⁸ UNOCHA 26.11.2017

3.3.4. Uruzgan

Noin 360 000 asukkaan Uruzgan koostuu viidestä piirikunnasta. Uruzganin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Tirin Kot.¹⁹⁹ UN OCHAN mukaan konfliktin intensiteetti oli vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalla tasolla Tirin Kotin ja Choran piirikunnissa. Muissa Uruzganin piirikunnissa konfliktin taso oli myös keskimääräistä korkeampi.²⁰⁰ Kaikki Uruzganin alueet olivat UN OCHAN mukaan humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä: kansalaisjärjestöt pystyivät toimimaan Uruzganin alueella ainoastaan Tirin Kotissa.²⁰¹ Uruzganissa tapahtui myös keskimääräistä enemmän turvallisuusvälikohtauksia.²⁰²

Uruzganissa aiheutui vuoden 2017 alkupuolella Afganistanin alueista viidenneksi suurin määrä siviiliuhreja Kabul, Helmandin, Kandaharin ja Nangarharin jälkeen. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Uruzganissa kuoli 39 siviiliä ja haavoittui 273, mikä oli 16 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähd- ja ilmaiskut.²⁰³ UNAMAN arvion mukaan siviiliuhrien väheneminen edellisvuoteen nähden johtui siitä, ettei Uruzganissa ole tapahtunut laajamittaista hyökkäystä vuoden 2017 puolella.²⁰⁴ Uruzganissa tehtiin vuoden 2017 alkupuolella kaikista Afganistanin maakunnista eniten Afganistanin ilmavoimien iskuja (neljä tapausta), jotka aiheuttivat maakunnassa yhteensä 31 siviiliuhria (seitsemän kuollutta ja 24 haavoittunutta).²⁰⁵

USA:n arvion mukaan kaikki Uruzganin viisi piirikuntaa kuuluivat Taliban-liikkeen valtapiiriin elokuun lopussa 2017.²⁰⁶ Long War Journalin mukaan Taliban ja hallituksen joukot taistelevat kaikkien Uruzganin piirikuntien hallinnasta.²⁰⁷ Taliban on käytännössä piirtänyt Tirin Kotin kaupunkia.²⁰⁸ Taliban painosti Uruzganin terveyskeskuksia lopettamaan toimintansa syyskuussa 2017. Uhkailun seurauksena maakunnan 49 terveyskeskuksesta enää vain yhdeksän oli toiminnassa syyskuun lopussa. Terveyskeskusten sulkeminen esti YKn arvion mukaan jopa 420 000 ihmiseltä pääsyn terveydenhuollon piiriin.²⁰⁹ Useat koulut Uruzganin maaseudulla ovat olleet suljettuina konfliktista ja muista ongelmista johtuen.²¹⁰

Uruzganista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 23 535 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 12 111 on paennut Tirin Kotista, 7063 Chorasta ja 4361 Khas Uruzganista.²¹¹

3.3.5. Zabul

Noin 315 000 asukkaan Zabul koostuu 11 piirikunnasta. Zabulin pääkaupunki on noin 40 000 asukkaan Qalat.²¹² UN OCHAN mukaan Shahjuyn piirikunta kuuluu konfliktin intensiteetiltään

¹⁹⁹ Uruzganin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Chora (55 000, jonka lisäksi Chinartun alueella asuvat 15 000), Dihrawud (65 000), Khas Uruzgan (60 000), Shahid Hassas/Charchino (60 000) ja Tirin Kot (110 000). Gizabin piirikunta kuuluu hallinnollisesti Daikondiin, vaikka osa lähteistä laskee sen osaksi Uruzgania.

²⁰⁰ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁰¹ UNOCHA 1.12.2017b s.20–21

²⁰² UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁰³ UNAMA 07/2017 s.73

²⁰⁴ UNAMA 07/2017 s.23–24

²⁰⁵ UNAMA 07/2017 s.53

²⁰⁶ SIGAR 30.10.2017 s.107

²⁰⁷ LWJ 26.9.2017

²⁰⁸ Landinfo 26.9.2017

²⁰⁹ UNOCHA 30.9.2017

²¹⁰ Landinfo 8.5.2017

²¹¹ UNOCHA 26.11.2017

Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivalta on keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Mizanissa. Muualla maakunnassa väkivallan intensiteetti on Afganistanin keskitasolla, paitsi rauhallisempina pysyneissä Tarnak wa Jaldakissa, Atgharissa ja Kakarissa. Daichupan, Arghandab Shahjuy, Tarnak wa Jaldak, Nawbahar ja Shomalzai ovat humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.²¹³ Turvallisuusvälikohtausten määrä on Zabulissa Afganistanin keskitasoa.²¹⁴

UNAMA raportoi Zabulissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 50 siviilikuolemaa ja 85 haavoittumista, mikä oli kaksi prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdeiskut ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.²¹⁵

Long War Journalin mukaan Kakarin ja Arghandabin piirikunnat ovat vahvasti Talibanin hallussa. Daichupan, Atghar ja Tarnak wa Jaldak puolestaan ovat piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta Talibanin hallinnassa. Nawbahar on oletettavasti Talibanin hallinnassa, mutta piirikunnasta saadaan hyvin vähän tietoa.²¹⁶

Zabulin uskonoppineiden neuvoston varapuheenjohtaja siepattiin Qalatissa elokuussa 2017 ja hänet löydettiin kuolleena Arghandabin piirikunnasta kolme päivää sieppauksen jälkeen. Poliisi syytti teosta Talibania, koska henkilö oli suhtautunut liikkeeseen kriittisesti.²¹⁷ Taliban ampui ohjuksia eri puolille Qalatin kaupunkia 17.8.2017, minkä seurauksena kuoli kolme lasta.²¹⁸ Kapinalliset ovat painostaneet Zabulissa joitakin terveyskeskuksia lakkauttamaan toimintansa väliaikaisesti elokuun alussa 2017.²¹⁹

Zabulista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 9610 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 7396 pakeni Shahjuysta, 1309 Shomalzaista, 476 Daichupanista, 261 Mizanista ja 168 Qalatista.²²⁰

3.4. Kaakkois-Afganistan (Ghazni, Khost, Paktia, Paktika)

3.4.1. Ghazni

Noin 1,3 miljoonan asukkaan Ghazni koostuu 19 piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 175 000 asukkaan Ghazni.²²¹ Ghazni kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.²²² UN OCHA:n mukaan Andarin piirikunta kuuluu konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivalta on keskimääräistä korkeammalla tasolla myös Ajristanissa, Dih Yakissa, Qarabaghissa, Ghaznissa, Moqurissa, Waghazissa, Gilanissa ja Girossa. Väkivalta on Afganistanin keskitasolla Zana

²¹² Zabulin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Arghandab (35 000), Atghar (10 000), Daichupan (40 000), Kakar/ Khak Afghan (25 000), Mizan (15 000), Nawbahar (20 000), Qalat (40 000), Shahjuy (60 000), Shinkai (25 000), Shomalzai (25 000) ja Tarnak wa Jaldak (20 000).

²¹³ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²¹⁴ UNOCHA 16.9.2017 s.2

²¹⁵ UNAMA 07/2017 s.73

²¹⁶ LWJ 26.9.2017

²¹⁷ Tolo News 27.8.2017

²¹⁸ Tolo News 17.8.2017

²¹⁹ UNOCHA 7.8.2017

²²⁰ UN OCHA 26.11.2017

²²¹ Ghaznin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Ab Band (30 000), Ajristan (30 000), Andar (130 000), Dih Yak (50 000), Ghazni (175 000), Gilan (60 000), Giro (40 000), Jaghatu (35 000), Jaghori (185 000), Khwaja Omari (20 000), Malistan (85 000), Moqur (55 000), Nawa (30 000), Nawur (100 000), Qarabagh (150 000), Rashidan (20 000), Waghaz (40 000), Wali Mohammad Shahid / Khogiani (20 000) ja Zana Khan (15 000).

²²² UNOCHA 16.11.2017 s.2

Khanissa, mutta loput Ghaznin alueet kuuluvat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin. Moqur, Qarabagh, Giro, Rashidan, Wali Shahid Mohammadi ja Khwaja Umari ovat UN OCHAn mukaan humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.²²³ UNAMA raportoi Ghaznissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 65 siviilikuolemaa ja 100 haavoittumista, mikä oli 26 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.²²⁴

Landinfon analyysin mukaan Ghaznin turvallisuusvälikohtaukset keskittyvät Kabul-Kandahar – valtatievarrella sijaitseviin piirikuntiin Ghaznin länsiosan hazara-alueiden ollessa rauhallisia. Arviolta 70 prosenttia Ghaznin turvallisuusvälikohtauksista sattuu maakunnan läpi kulkevan Kabul-Kandahar – valtatievarrella ja etenkin sen Andarin, Ghaznin, Qarabaghin ja Waghazin läpi kulkevalla osuudella. Näistä Andar on kärsinyt eniten konfliktiin liittyvästä väkivallasta. Kapinalliset kohdistavat teiden varsilla iskujaan etenkin Afganistanin turvallisuusjoukkoja vastaan.²²⁵

Kapinalliset ampuivat Moqurissa 24.6.2017 moskeijan imaamin.²²⁶ Taliban ampui tarkastuspisteellään Andarin piirikunnassa pysäyttämänsä tuomarin sekä hänen kuskinsa 5.7.2017.²²⁷ Kapinalliset valtasivat Zana Khanin piirikunnan keskuksen 24.8.2017.²²⁸ Taliban valtasi Andarin piirikunnan keskuksen lokakuussa 2017, mutta turvallisuusjoukot saivat sen takaisin haltuunsa ilmatuen avulla.²²⁹ Taliban hyökkäsi poliisiasemalle Andarin keskuksessa 16.10.2017 ja piiritti keskusta kolmen päivän ajan, kunnes sai sen lyhyeksi aikaa haltuunsa. Tapauksen yhteydessä kuoli ainakin viisi siviiliä.²³⁰ Taliban hyökkäsi 17.10.2017 poliisin päämajaan Ghaznin kaupungissa. Hyökkäyksessä kuoli ainakin 25 poliisia ja viisi siviiliä.²³¹

Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Nawan ja Andarin piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Gilanissa, Girossa, Qarabaghissa, Ab Bandissa, Waghazissa, Ghaznissa, Dih Yakissa ja Ajristanissa. Rashidanin piirikunnasta on saatavilla puutteellisesti tietoa, mutta Talibanin arvellaan olevan vaikutusvaltainen alueella.²³²

Ghaznista on lähtenyt 1477 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 399 on paennut Andarista, 252 Waghazista, 210 Moqurista, 210 Khogianista, 161 Qarabaghista, 56 Ghaznista, 56 Nawasta, 49 Dih Yakista, 35 Ajristanista, 28 Khwaja Omarista, 14 Malistanista ja seitsemän Nawurista.²³³

3.4.2. Khost

Noin 595 000 asukkaan Khost koostuu kolmestatoista piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 145 000 asukkaan Khost.²³⁴ Khostissa tapahtuu keskimääräistä enemmän turvallisuusvälikohtauksia, mutta konfliktin intensiteetiltään Khost kuuluu Afganistanin

²²³ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²²⁴ UNAMA 07/2017 s.73

²²⁵ Landinfo 8.11.2016

²²⁶ UNAMA 07/2017 s.46

²²⁷ UNAMA 07/2017 s.41–42

²²⁸ UNOCHA 31.8.2017

²²⁹ Tolo News 20.10.2017

²³⁰ AAN 7.11.2017

²³¹ SIGAR 30.10.2017 s.104

²³² LWJ 26.9.2017

²³³ UN OCHA 26.11.2017

²³⁴ Khostin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Bak (25 000), Gorboz (30 000), Jaji Maidan (25 000), Khost/Matun (145 000), Manduzai/Ismaikhel (60 000), Musakhel (45 000), Nadir Shah Kot (35 000), Qalandar (10 000), Sabari/Yaqubi (75 000), Shamal (15 000), Spira (25 000), Tani (65 000) ja Terezai/Alishir (45 000).

rauhallisempina pysyneisiin maakuntiin.²³⁵ Sabarin piirikunnassa väkivallan intensiteetti on kuitenkin ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla ja Khostissa, Spirassa ja Terezaissa Afganistanin keskitasolla.²³⁶ UNAMA raportoi Khostissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 22 siviilikuolemaa ja 82 haavoittumista, mikä oli 58 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat itsemurha-, yhdistelmä- sekä muut räjähdyskuvat ja näiden jälkeen kohdistetut murhat.²³⁷

Long War Journalin mukaan Talibanin hallitsee täysin Qalandarin piirikuntaa ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Sabarissa.²³⁸ Afghanistan Analysts Networkin arvion mukaan Sabari, Musakhel ja Qalandar ovat laajalti Talibanin hallinnassa.²³⁹

Taliban teki 27.5.2017 autopommi-iskun Khostissa kohteenaan hallituksen puolella toimivan aseryhmän jäsenet. Iskussa kuoli 13 henkeä. Khostin kaupungissa tehtiin 17.9.2017 vilkkaalla basaarialueella räjähdyskuu, joka aiheutti ainakin neljän siviilin kuoleman ja 14 haavoittumisen. Iskun tehnyt taho jäi tuntemattomaksi.²⁴⁰

Khostin eri alueilta on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 161 maan sisäisesti siirtymään joutunutta.²⁴¹

3.4.3. Paktia

Noin 570 000 asukkaan Paktia koostuu kolmestatoista piirikunnasta. Paktian pääkaupunki on noin 90 000 asukkaan Gardez.²⁴² Zormatin, Gardezin, Sayid Karamin, Jajin ja Janikhelin piirikunnissa konfliktin intensiteetti on UN OCHA:n mukaan ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla ja Chamkani, Ahmad Aba ja Laja Ahmadkhel ovat kuuluneet Afganistanin keskitasolle. Zadrani ja Shwak kuuluvat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin.²⁴³ Turvallisuuskäsitteiden määrä on Paktiassa keskimääräistä korkeammalla tasolla.²⁴⁴

UNAMA raportoi Paktiassa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 47 siviilikuolemaa ja 113 haavoittumista, mikä oli 167 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat kohdistetut murhat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja räjähdyskuvat.²⁴⁵ Taliban hyökkäsi 17.10.2017 poliisin päämajaan Gardezissa. Hyökkäyksessä kuoli ainakin 21 poliisia ja 20 siviiliä.²⁴⁶

Janikhelin ja Zormatin piirikunnat ovat Long War Journalin mukaan Talibanin hallinnassa. Ahmad Abassa ja Laja Ahmadkhelissä Talibanin uskotaan hallitsevan piirikunnan keskuksia lukuun ottamatta koko maakuntaa. Sayid Karamissa Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa maakunnan hallinnasta.²⁴⁷ Afghanistan Analysts Networkin mukaan Talibanin vaikutusvalta on

²³⁵ UNOCHA 16.11.2017 s.2-3

²³⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²³⁷ UNAMA 07/2017 s.73

²³⁸ LWJ 26.9.2017

²³⁹ AAN 8.8.2017

²⁴⁰ RFE/RL 17.9.2017

²⁴¹ UNOCHA 26.11.2017

²⁴² Paktian hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Ahmad Aba (30 000), Chamkani (55 000), Dand Patan (30 000), Gardez (90 000), Jaji/Alikhel/Zazi Aryoub (65 000), Janikhel (35 000), Laja Ahmadkhel (25 000), Laja Mangal (20 000), Mir Zaka (10 000), Sayid Karam (60 000), Shwak (5000), Zadrani (35 000) ja Zormat (115 000).

²⁴³ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁴⁴ UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁴⁵ UNAMA 07/2017 s.73

²⁴⁶ SIGAR 30.10.2017 s.104, AAN 7.11.2017

²⁴⁷ LWJ 26.9.2017

rajallista mutta kuitenkin lisääntynyt Sayid Karamissa ja Ahmad Abassa.²⁴⁸ AANn mukaan Paktian maakunta on vaikuttanut pysyneen suhteellisen rauhallisena lukuun ottamatta Janikhelin piirikunnassa esiintyviä jatkuvia taisteluja, Ahmad Abassa syyskuun lopussa 2017 tehtyä ilmaiskua sekä Talibanin Gardezissa poliisin päämajaan tekemää korkean profiilin hyökkäystä lokakuussa 2017.²⁴⁹

Janikhelin piirikunnan keskuksessa on käyty jatkuvia taisteluja syyskuusta 2016 lähtien, ja se on vaihtanut hallintaa kapinallisten ja hallituksen joukkojen välillä useaan otteeseen. Janikhel sijaitsee kapinallisille strategisesti merkittävällä paikalla Pakistanin rajan tuntumassa sekä Paktiasta Khostiin johtavan tien varrella.²⁵⁰ Janikhelissä puhkesi uusia taisteluja heinäkuun lopulla 2017 ja jälleen 15.8.2017, joiden seurauksena 7700 asukasta joutui pakenemaan alueelta. UN OCHAN mukaan Janikhelin piirikunnan keskuksen alueella oleili syyskuun lopussa 2017 noin 900 perhettä. Nämä joutuivat matkustamaan naapuripiirikunta Chamkaniin saadaakseen terveyspalveluita, koska Afganistanin armeijan sotilaat ovat pitäneet Janikhelin terveyskeskusta tukikohtanaan taisteluiden aikana.²⁵¹ Janikhel vaihtoi pelkästään kesän 2017 aikana kolme kertaa hallintaa hallituksen ja Talibanin välillä.²⁵²

Paktiasta on lähtenyt 14.11.2017 mennessä yhteensä 9188 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 4417 on lähtenyt Janikhelistä, 1361 Zormatista, 1351 Jajista, 1121 Sayid Karamista, 483 Ahmad Abasta, 238 Laja Ahmadkheleistä, 112 Zadranaista, 63 Chamkanista ja 42 Shwakista.²⁵³

3.4.4. Paktika

Noin 450 000 asukkaan Paktika koostuu 19 piirikunnasta. Paktikan pääkaupunki on noin 55 000 asukkaan Sharan.²⁵⁴ Paktikassa konfliktin intensiteetti on syyskuun 2017 loppuun mennessä ollut UN OCHAN mukaan keskimääräistä korkeammalla tasolla Urgunin piirikunnassa. Väkivallan intensiteetti on ollut Afganistanin keskitasolla Wazakhwassassa, Dilassa, Gomalissa, Barmalissa, Sorubissa, Sar Rawzassa, Omnassa, Gianissa, Mata Khanissa ja Sharanissa. Muu Paktika kuuluu Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin.²⁵⁵ Turvallisuusvälikohtausten määrä on Paktikassa ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla.²⁵⁶ UNAMA raportoi Paktikassa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 43 siviilikuolemaa ja 45 haavoittumista, mikä oli yhdeksän prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskudot, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja maataistelut.²⁵⁷

Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Paktikassa Gianin, Omnan ja Waza Khwan piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Yusufkheleissä, Yahyakheleissä, Barmalissa, Urgunissa, Nikassa, Dilassa ja Gomalissa.²⁵⁸ Afghanistan Analysts Networkin arvion mukaan Taliban hallitsee täysin Nikan, Dilan ja Omnan piirikuntia.²⁵⁹ Kapinalliset hyökkäsivät

²⁴⁸ AAN 8.8.2017

²⁴⁹ AAN 7.11.2017

²⁵⁰ AAN 8.8.2017

²⁵¹ UNOCHA 31.8.2017, UNOCHA 30.9.2017

²⁵² UNGA 15.9.2017 s.5

²⁵³ UN OCHA 26.11.2017

²⁵⁴ Paktikan hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Barmal (35 000), Dila wa Khoshamand (25 000), Giyan (35 000), Gomal (10 000), Janikhel (25 000), Mata Khan (25 000), Nika (15 000), Omna (15 000), Orgun (60 000), Sar Rawza (25 000), Sorubi (15 000), Sharan (55 000), Torwo (2000), Wazakhwa (25 000), Wormamai (5000), Yahyakhel (20 000), Yusufkhel (15 000), Zarghun Shahr (30 000) ja Ziruk (20 000).

²⁵⁵ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁵⁶ UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁵⁷ UNAMA 07/2017 s.73

²⁵⁸ LWJ 26.9.2017

²⁵⁹ AAN 8.8.2017

25.8.2017 Gomalin piirikunnan keskukseen, minkä seurauksena 3500 ihmistä pakeni kodeistaan.²⁶⁰ Kapinallisten on raportoitu värväävän alaikäisiä riveihinsä Paktikan maakunnassa. Myös maakunnan poliisivoimissa on havaittu alaikäisiä.²⁶¹

Paktikasta on lähtenyt 14.11.2017 mennessä 1302 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 707 on paennut Gomalista, 126 Urgunista, 126 Dilasta, 84 Mata Khanista, 77 Wazakhwasta, 63 Sorubista, 35 Sharanista, 28 Nikasta, 28 Gianista ja 28 Barmalista.²⁶²

3.5. Itä-Afganistan (Kunar, Laghman, Nangarhar, Nuristan)

3.5.1. Kunar

Noin 465 000 asukkaan Kunar koostuu 16 piirikunnasta. Kunarin pääkaupunki on noin 35 000 asukkaan Asadabad.²⁶³ Kunar kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusvälikohtauksia.²⁶⁴ Sarkanin piirikunta kuuluu UN OCHAN mukaan konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivallan taso on keskimääräistä korkeampi myös muualla Kunarissa paitsi Afganistanin keskitasolla pysyneissä Chawkin, Narangin ja Asadabadin piirikunnissa ja keskimääräistä rauhallisemmassa Nurgalissa. Kaikki Kunarin alueet Nurgalia, Chawkia, Narangia ja Asadabadia lukuun ottamatta ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä.²⁶⁵

UNAMA raportoi Kunarissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 34 siviilikuolemaa ja 66 haavoittumista, mikä oli 47 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.²⁶⁶

Taliban valtasi Chapadaran piirikunnan 25.8.2017. Taliban taistelee Long War Journalin mukaan hallituksen joukkojen kanssa kaikkien muiden Kunarin piirikuntien hallinnasta.²⁶⁷ ISKP:n taistelijoita on enenevässä määrin siirtynyt Kunarin maakuntaan pakoon Nangarharissa käynnissä olevia operaatioita järjestön kitkemiseksi alueelta.²⁶⁸ Hallintoa vastustavat kapinalliset polttivat poliorokotteita antavan klinikan Chapadaran piirikunnassa heinäkuun 2017 alussa.²⁶⁹

Kunarista lähti 16.11.2017 mennessä 8604 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2984 pakeni Khas Kunarista, 2287 Sarkanista, 698 Marawarasta, 576 Watapurista, 508 Shigalista, 361 Dangamista, 346 Ghaziabadista, 297 Dara-i-Pichista, 197 Narista, 149 Bar Kunarista ja 76 Chapadarasta.²⁷⁰

3.5.2. Laghman

²⁶⁰ UNOCHA 31.8.2017

²⁶¹ IWPR 31.7.2017

²⁶² UNOCHA 26.11.2017

²⁶³ Kunarin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Asadabad (35 000), Bar Kunar (25 000), Chapadara (35 000), Chawki (40 000), Dangam (20 000), Dara-i-Pich (60 000), Ghaziabad (20 000), Khas Kunar (35 000), Marawara (20 000), Narang wa Badil (30 000), Nari (30 000), Nurgal (35 000), Sarkani (30 000), Shigal (15 000, jonka lisäksi Shiltanin alueella asuvat 20 000) ja Watapur (30 000).

²⁶⁴ UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁶⁵ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁶⁶ UNAMA 07/2017 s.73

²⁶⁷ LWJ 26.9.2017

²⁶⁸ Reuters 2.8.2017

²⁶⁹ UNOCHA 2.7.2017

²⁷⁰ UNOCHA 26.11.2017

Noin 460 000 asukkaan Laghman koostuu viidestä piirikunnasta. Laghmanin pääkaupunki on noin 135 000 asukkaan Mehtarlam.²⁷¹ Alishingin, Alingarin ja Mehtarlamien piirikunnat kuuluvat Afganistanin konfliktin intensiteetiltään kaikkein levottomimpiin alueisiin. Dawlatshahissa ja Qarghayissa väkivallan intensiteetti on Afganistanin keskitasolla.²⁷² Myös turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Laghman kuuluu Afganistanin levottomimpiin alueisiin.²⁷³

Laghmanissa aiheutui Afganistanin alueista kahdeksanneksi eniten siviiliuhreja vuoden 2017 alkupuoliskolla. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Laghmanissa kuoli 53 siviiliä ja haavoittui 157, mikä oli 58 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisessä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.²⁷⁴ UNAMAN mukaan maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien määrä lisääntyi Laghmanissa merkittävästi vuoden 2017 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana verrattuna edellisvuoteen.²⁷⁵ Laghmanin siviiliuhreista 125 (28 kuollutta ja 97 haavoittunutta) aiheutui Mehtarlamien piirikunnassa käydyissä maataisteluissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana, mikä oli yli kolminkertainen määrä verrattuna edellisvuoteen. Siviiliuhrien määrän lisääntymiseen Laghmanissa vaikuttivat myös Talibanin lisääntyneet hyökkäykset Afganistanin turvallisuusjoukkojen tarkastuspisteille Mehtarlamien kaupungista Alingarin ja Alishingin piirikuntiin johtavien teiden varsilla sekä hyökkäyksiä seuranneet Talibanin-vastaiset puhdistusoperaatiot.²⁷⁶

Long War Journalin mukaan Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa Alishingin ja Alingarin piirikuntien hallinnasta. Dawlatshahin uskotaan olevan piirikunnan keskusta lukuun ottamatta Talibanin hallussa.²⁷⁷ Aseelliset ryhmät sulkevat väliaikaisesti useita terveyskeskuksia Laghmanissa kesällä 2017 pyrkimyksenään painostaa niitä tarjoamaan taistelijoilleen parempaa terveydenhuoltoa.²⁷⁸ Heinäkuussa 2017 tapahtunut 40 terveyskeskuksen sulkeminen esti 500 000 ihmiseltä pääsyn perusterveydenhuollon piiriin Laghmanissa.²⁷⁹ Alingarin, Alishingin ja Dawlatshahin piirikunnat ovat olleet humanitaarisen avun ulottumattomissa konfliktin takia.²⁸⁰

Laghmanista on lähtenyt 14.11.2017 mennessä 4873 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2327 pakeni Mehtarlamista, 2016 Alishingista, 425 Alingarista ja 105 Dawlatshahista.²⁸¹

3.5.3. Nangarhar

Noin 1,6 miljoonan asukkaan Nangarhar koostuu 22 piirikunnasta. Nangarharin pääkaupunki on noin 240 000 asukkaan Jalalabad.²⁸² Nangarhar kuuluu Afganistanissa niiden maakuntien

²⁷¹ Laghmanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Alingar (100 000), Alishing (75 000), Dawlatshah (35 000), Mehtarlam (135 000, jonka lisäksi Badpashin alueella asuvat 10 000 ihmistä) ja Qarghayi (105 000).

²⁷² UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁷³ UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁷⁴ UNAMA 07/2017 s.73

²⁷⁵ UNAMA 12.10.2017

²⁷⁶ UNAMA 07/2017 s.25

²⁷⁷ LWJ 26.9.2017

²⁷⁸ UNGA 15.9.2017 s.10

²⁷⁹ UNOCHA 1.12.2017a s.11

²⁸⁰ UNOCHA 9.5.2017 s.17

²⁸¹ UNOCHA 26.11.2017

²⁸² Nangarharin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasluvut ovat: Achin (105 000), Bati Kot (80 000), Behsud (120 000), Chaparhar (65 000), Dara Nur (45 000), Dih Bala/ Haska Mina (45 000), Dur Baba (25 000), Gushta (30 000), Hesarak (30 000), Jalalabad (240 000), Kama (80 000), Kot (55 000), Kuz Kunar (60 000), Khogiani (140 000), Lalpur (20 000), Mohmand Dara (45 000), Nazian (15 000), Pachir wa Agam (45 000), Rodat (75 000), Shinwar (65 000), Shirzad (70 000) ja Sorkhrud (125 000).

joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.²⁸³ Konfliktin intensiteetti on vuonna 2017 ollut Afganistanin korkeimmalla tasolla Khogianin, Pachir wa Agamin, Chaparharin, Dih Balan ja Achinin piirikunnissa. Väkivallan taso on keskimääräistä korkeampi myös Hesarakissa, Sorkhrudissa, Kotissa, Shinwarissa, Mohmand Darassa ja Lalpurissa. Bati Kot, Rodat ja Shirzad ovat Afganistanin keskitasolla, mutta muut Nangarharin piirikunnat kuuluvat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin. Khogiani, Pachir wa Agam, Achin, Chaparhar ja Sorkhrud ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.²⁸⁴

Nangarharissa aiheutui Afganistanin alueista neljänneksi suurin määrä siviiliuhreja Kabulin, Helmandin ja Kandaharin jälkeen. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Nangarharissa kuoli 132 siviiliä ja haavoittui 245, mikä oli seitsemän prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja räjähdyskuvat.²⁸⁵ Jalalabadissa tehtiin 30.8.2017 itsemurhaisku sekä Taliban-liikettä että ISKP:tä vastustaneen kansanedustajan kodin edustalla, missä kuoli kaksi vartijaa.²⁸⁶

Long War Journalin mukaan sekä Taliban että ISKP vaikuttavat Lalpurin, Bati Kotin, Khogianin ja Shirzadin piirikunnissa. Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa Hesarakin hallinnasta.²⁸⁷ Afganistanin armeija on Yhdysvaltain erikoisjoukkojen tukemana tehnyt jatkuvia maaoperaatioita ja ilmaiskuja ISKP:tä vastaan vuosina 2016–2017. Laajoista sotilasoperaatioista ja järjestön johtajien tappamisista huolimatta ISKP on edelleen pitänyt hallussaan useimpia Nangarharissa valtapiiriinsä saamiaan alueita. ISKP on läsnä Nangarharin eteläosassa (Achin, Nazyan, Dih Bala, Kot, Khogiani, Shirzad, Pachir wa Agam ja Chaparhar), missä se ylläpitää hirmuvaltaa mm. tappamalla vastustajiaan sekä sulkemalla terveyskeskuksia ja kouluja. Paikallisväestön olosuhteista ISKP:n hallitsemilla alueilla on pystytty saamaan erittäin puutteellisesti tietoa, koska toimittajat eivät pääse alueelle ja suurin osa perinteisistä kylänvanhimmistä on joutunut lähtemään.²⁸⁸ Myöskään humanitaarisilla toimijoilla ei ole ollut pääsyä Nangarharin eteläisiin osiin.²⁸⁹ AAN:n mukaan kovimmat taistelut vuoden 2017 keväällä ja kesällä on käyty etenkin Achinissa, joka on toiminut Afganistanin valtiollisten turvallisuusjoukkojen hyökkäysoperaatioiden keskuksena, sekä Dih Balassa ja Pachir wa Agamissa, joista jälkimmäiseen kuuluvat ISKP:n piilopaikkanaan käyttämät Tora Boran vuoriluolastot. Chaparharissa puolestaan on käyty ISKP:n ja Talibanin välisiä taisteluja. Nazyan on pysynyt ISKP:n hallussa ilman suurempia haasteita.²⁹⁰ Lokakuussa 2017 Khogianin piirikunnassa puhkesi voimakkaita aseellisten kapinallisryhmien välisiä taisteluja, jotka ajoivat yli 50 000 ihmistä pakoon kotialueiltaan. Taistelut ovat jatkuneet alueella marraskuun loppuun 2017 saakka.²⁹¹

Korkeasta konfliktin tasosta pidempään kärsineet alueet, kuten Achin, Dih Bala, Dur Baba ja Kot, ovat menettäneet suuren osan alkuperäisestä väestöstään. Pääkaupunki Jalabad ja sitä ympäröivät alueet, kuten Behsud ja Sorkhrud puolestaan ovat kokeneet mittavaa väestönkasvua sekä maan sisäisesti siirtyneiden että Pakistanista palanneiden asetuttua etenkin näille alueille.²⁹² Jalalabadissa sijaitseva Nangarharin alueellinen keskussairaala hoitaa päivittäin 2000 potilasta. Sairaala on vastuussa noin neljästä miljoonasta ihmisestä potilasmäärien kasvettua Pakistanista etenkin Nangarhariin suuntautuneen laajan afganistanilaisten paluumuuton seurauksena.²⁹³

²⁸³ UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁸⁴ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁸⁵ UNAMA 07/2017 s.73

²⁸⁶ RFE/RL 30.8.2017

²⁸⁷ LWJ 26.9.2017

²⁸⁸ AAN 15.4.2017

²⁸⁹ UNOCHA 30.9.2017

²⁹⁰ AAN 23.7.2017

²⁹¹ UNOCHA 8.12.2017

²⁹² UNOCHA 1.12.2017a s.11

²⁹³ UNOCHA 30.9.2017

Nangarharista on lähtenyt 14.11.2017 mennessä Afganistanin alueista ylivoimaisesti eniten maan sisäisesti siirtymään joutuneita. Yhteensä 75 782 kotialueiltaan paenneesta ennätyskelliset lähes 35 000 lähtivät lokakuussa 2017. Heistä 37 117 lähti Khogianista, 14 459 Pachir wa Agamista, 10 607 Chaparharista ja 7490 Lalpurista,²⁹⁴ Noin 1400 ihmistä lähti heinäkuun alussa 2017 kodeistaan Behsudin, Dih Balan ja Rodatin piirikunnissa pakoon kapinallisten vastaisia sotilaallisia operaatioita.²⁹⁵

3.5.4. Nuristan

Noin 155 000 asukkaan Nuristan koostuu kahdeksasta piirikunnasta. Nuristanin pääkaupunki on noin 15 000 asukkaan Parun.²⁹⁶ Nuristan kuuluu Afganistanin rauhallisimpina pysyneisiin alueisiin, mutta Kunarin rajalla sijaitsevissa Kamdishissa konfliktin intensiteetti on keskimääräistä korkeampi ja Waigalissa Afganistanin keskitasolla.²⁹⁷ Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Nuristan kuuluu Afganistanin keskitasoon.²⁹⁸ Long War Journalin mukaan Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Kamdishin, Waigalin ja Do Abin piirikunnissa. Talibanilla uskotaan olevan vaikutusvaltaa myös Mandulin piirikunnassa.²⁹⁹ Talibanin lisäksi myös ISKP:llä on toimintaa Nuristanissa.³⁰⁰

Harvaan asutussa Nuristanissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista kolmanneksi vähiten siviiliuhreja Panjshirin ja Bamiyanin jälkeen. UNAMA raportoi Nuristanissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana kolme siviilikuolemaa ja 12 haavoittumista, mikä oli kuitenkin 25 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.³⁰¹

Afganistanin vähiten kehittyneisiin alueisiin kuuluva eristynyt ja vuoristoinen Nuristan on kärsinyt puutteista terveydenhuollon tarjonnassa ja varsinkin naispuolisista lääkäreistä on ollut pulaa: IWPR:n mukaan koko maakunnassa toimi vain yksi naislääkäri elokuussa 2017.³⁰²

Nuristanista on lähtenyt 614 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 350 pakeni Waigalista, 118 Kamdishista, 98 Mandulista, 32 Nur Garamista ja seitsemän Barg Matalista.³⁰³ Waigalista pakeni UN OCHA:n mukaan noin tuhat ihmistä piirikuntaan tehtyä hyökkäystä kesäkuussa 2017, mutta suurin osa palasi koteihinsa hyökkäyksen päättyttyä.³⁰⁴

²⁹⁴ UNOCHA 26.11.2017

²⁹⁵ UNOCHA 2.7.2017

²⁹⁶ Nuristanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Barg Matal (15 000), Do Ab (10 000), Kamdish (25 000), Mandul (20 000), Nur Garam (35 000), Parun (15 000), Waigal (20 000) ja Wama (10 000).

²⁹⁷ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

²⁹⁸ UNOCHA 16.11.2017 s.2

²⁹⁹ LWJ 26.9.2017

³⁰⁰ RFE/RL 4.8.2017

³⁰¹ UNAMA 07/2017 s.73

³⁰² IWPR 2.8.2017

³⁰³ UNOCHA 26.11.2017

³⁰⁴ UNOCHA 7.8.2017

3.6. Koillis-Afganistan (Badakhshan, Baghlan, Kunduz, Takhar)

3.6.1. Badakhshan

Noin 985 000 asukkaan Badakhshan koostuu 28 piirikunnasta. Badakhshanin pääkaupunki on noin 70 000 asukkaan Faizabad.³⁰⁵ Suurimmassa osassa Badakhshanin maakuntaa konfliktin intensiteetti ja turvallisuusvälikohtausten määrä on alhaisella tasolla, mutta Tagabissa, Jormissa, Yaftal Soflassa ja Baharakissa väkivallan intensiteetti on Afganistanin keskitasolla. Shighnan, Wardu, Jorm ja Baharak ovat humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.³⁰⁶ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Yamganin, Baharakin ja Wardujin piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Tagabissa, Raghistanissa, Argossa, Arghanj Khwassassa, Darayimissa, Khashissa, Ishkashimissa, Zibakissa ja Jormissa. Taliban on lisäksi aktiivinen Kiran wa Minjanissa.³⁰⁷

Badakhshanissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista seitsemänneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi Badakhshanissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 14 siviilikuolemaa ja 17 haavoittumista, mikä oli 74 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja kohdistetut murhat.³⁰⁸

Taliban-liikkeellä on merkittävää kannatuspohjaa konservatiivisissa Wardujin, Argon ja Jormin piirikunnissa.³⁰⁹ Hallitusta vastustavat kapinalliset ovat hallinneet Wardujin ja Yamganin piirikuntia täysin vuoden 2015 syksystä lähtien jo yli kahden vuoden ajan. Näiden lisäksi kapinallisilla on läsnäolo yli kymmenessä Badakhshanin piirikunnassa.³¹⁰ Baharakin, Raghistanin, Argon ja Zibakin piirikunnat ovat vaihtaneet hallintaa useita kertoja ja näiden lisäksi Jormin, Shohadan, Tagabin ja Kiran wa Minjanin piirikuntien hallinnasta on käyty taisteluja. Talibanin toimintaa on raportoitu myös Khashissa, Darayemissa, Tishkanissa ja Faizabadin kaupungin laitamilta Spingulin kylässä, mistä käsin liike on uhannut Baharakista Faizabadiin johtavaa tietä.³¹¹ Kapinalliset sieppasivat ja tappoivat 28.6.2017 kaksi poliisivoimissa työskentelevää naista Argon piirikunnassa.³¹²

Badakhshanista on lähtenyt 14.11.2017 mennessä 10 330 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 2776 on paennut Yaftal-i-Soflasta, 2331 Yawanista, 1162 Wardujista, 1153 Jormista, 1106 Kuhistanista, 735 Tagabista, 676 Yamganista, 217 Argosta, 154 Baharakista ja 20 Zibakista.³¹³

³⁰⁵ Badakhshanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Arghanjkhwa (15 000), Argo (85 000), Baharak (30 000), Darayim (65 000), Darwaz Bala / Nisayi (25 000), Darwaz Payin / Mami (30 000), Faizabad (70 000), Ishkashim (15 000), Jorm (40 000), Khahan (15 000), Khash (40 000), Kiran wa Minjan (10 000), Kishm (85 000), Kufab (25 000), Kuhistan (15 000), Raghistan (40 000), Shahr Bozorg (55 000), Shighnan (30 000), Shiki (30 000), Shohada (35 000), Tagab (30 000), Tashkan (30 000), Wakhan (15 000), Warduj (25 000), Yaftal Sofia (55 000), Yamgan/Girwan (25 000), Yawan (35 000) ja Zibak (10 000).

³⁰⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20, UNOCHA 16.11.2017 s.3

³⁰⁷ LWJ 26.9.2017

³⁰⁸ UNAMA 07/2017 s.73

³⁰⁹ AAN 3.1.2017

³¹⁰ IWPR 28.7.2017, AAN 3.1.2017

³¹¹ AAN 3.1.2017

³¹² UNAMA 07/2017 s.12

³¹³ UNOCHA 26.11.2017

3.6.2. Baghlan

Noin 945 000 asukkaan Baghlan koostuu 15 piirikunnasta. Baghlanin pääkaupunki on noin 225 000 asukkaan Pol-i-Khomri.³¹⁴ Baghlan kuuluu turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Afganistanin keskitasoon.³¹⁵ Pol-i-Khomri ja Baghlan-i-Jadid kuuluvat UN OCHA:n mukaan konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivallan taso on ollut vuonna 2017 keskimääräistä korkeampi myös Dushissa ja Khinjanissa. Tala wa Barfak ja Dahana-i-Ghori ovat olleet Afganistanin keskitasolla, mutta muualla maakunnassa konfliktin intensiteetti on ollut alhainen. Baghlan-i-Jadid ja Dahana-i-Ghori ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.³¹⁶

UNAMA raportoi Baghlanissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 30 siviilikuolemaa ja 75 haavoittumista, mikä oli 36 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.³¹⁷

Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee kahta (Dahana-i-Ghori ja Gozargah Nur) ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta kolmessa (Baghlan Jadid, joka tunnetaan myös nimellä Baghlan Markazi, Tala wa Barfak ja Pol-i-Khomri).³¹⁸ Maakunnan väestön enemmistön muodostavat tadzikit, mutta maakunnassa on myös merkittävä pashtuvähemmistö.³¹⁹ Landinfon analyysin mukaan Baghlan-i-Jadidissa turvallisuusvälikohtaukset ovat keskittyneet valtateiden varrelle. Khanjanin, Khost wa Ferengin, Fereng wa Gharun, Gozargah-i-Nurin, Pol-i-Hesarin, Deh Salehin, Andarabin, Nahrinin ja Khwajahejranin piirikunnat ovat pysyneet suhteellisen rauhallisina.³²⁰

Taliban hyökkäsi Dushin piirikunnan keskukseen elokuun lopussa 2017, mutta turvallisuusjoukot onnistuivat torjumaan hyökkäyksen. Baghlanista Kunduziin johtava valtatie oli suljettuna muutaman tunnin ajan tien läheisyydessä käytyjen taisteluiden takia.³²¹ Afganistanin turvallisuusjoukot valtasivat takaisin kaksi vuotta pitkälti Talibanin hallinnassa olleen Baghlan-i-Jadidin piirikunnan kaksi viikkoa kestäneiden taisteluiden jälkeen heinä-elokuussa 2017.³²² Baghlanissa on raportoitu terveyskeskusten henkilökuntaan kohdistuvista uhkauksista kapinallisten taholta.³²³

Baghlanista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 22 120 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 9927 on lähtenyt Baghlan Jadidista, 9541 on lähtenyt Pol-i-Khomrista, 1151 Dahana-i-Ghorista, 827 Tala wa Barfakista ja 611 Dushista, 35 Dih Salahista ja 21 Nahreinista.³²⁴

³¹⁴ Baghlanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Andarab (25 000), Baghlan-i-Jadid (185 000), Burka (55 000), Dahana-i-Ghori (60 000), Dih Salah (35 000), Dushi (70 000), Farang wa Gharu (15 000), Gozargah Nur (10 000), Khinjan (30 000), Khost wa Farang (70 000), Khwaja Hijran / Jalga (25 000), Nahrein (75 000), Pol-i-Hisar (30 000), Pol-i-Khomri (225 000) ja Tala wa Barfak (30 000).

³¹⁵ UNOCHA 16.11.2017 s.2

³¹⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

³¹⁷ UNAMA 07/2017 s.73

³¹⁸ LWJ 26.9.2017

³¹⁹ Landinfo 21.4.2017

³²⁰ Landinfo 21.4.2017

³²¹ Tolo News 24.8.2017

³²² Tolo News 2.8.2017

³²³ UNAMA 07/2017 s.17

³²⁴ UNOCHA 26.11.2017

3.6.3. Kunduz

Noin miljoonan asukkaan Kunduz koostuu seitsemästä piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 330 000 asukkaan Kunduz.³²⁵ Khanabad ja Kunduz kuuluvat Afganistanissa niihin alueisiin, joissa konfliktin intensiteetti oli UN OCHAN mukaan kaikkein korkeimmalla tasolla vuonna 2017. Väkivalta on ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla myös lopuissa Kunduzin piirikunnissa.³²⁶ Aliabadia, Khanabadia ja Kunduzia lukuun ottamatta maakunnan muut alueet ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä. Kansainvälisen Punaisen Ristin lokakuussa 2017 ilmoittama toiminnan vähentäminen Afganistanissa vaikeuttaa humanitaarisen avun saatavuutta etenkin Kunduzissa, jossa järjestön toimipiste päätettiin sulkea.³²⁷

Kunduzissa aiheutui Afganistanin alueista yhdeksänneksi eniten siviiliuhreja. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Kunduzissa kuoli 39 siviiliä ja haavoittui 151, mikä oli seitsemän prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat ilmaiskut ja kohdistetut murhat.³²⁸ Ilmaiskut aiheuttivat Kunduzissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 45 siviiliuhria (15 kuolemaa ja 30 haavoittumista).³²⁹ Yhdysvaltojen Chardaran piirikunnassa 4.11.2017 tekemässä ilmaiskussa kuoli UNAMAN mukaan ainakin kymmenen siviiliä.³³⁰ Chardarassa tehtiin sotilaallisia operaatioita myös syyskuun alussa 2017, joiden seurauksena yli 5000 ihmistä pakeni kodeistaan UN OCHAN mukaan.³³¹

Yhdysvallat on Kunduzissa vuoden 2017 aikana tekemillään ilmaiskuilla tappanut korkean tason Taliban-komentajia, minkä arvellaan heikentäneen Talibanin poliittista ja sotilaallista toimintakykyä.³³² USAn arvion mukaan Taliban-liikkeen valtapiiriin kuului elokuun lopussa 2017 viisi Kunduzin seitsemästä piirikunnasta.³³³ Long War Journalin mukaan kaikkien Kunduzin piirikuntien hallinnasta käydään aktiivisia taisteluja Talibanin ja hallituksen joukkojen välillä.³³⁴ Qala-i-Zalin piirikunnan keskus oli UN OCHAN mukaan kapinallisten hallinnassa syyskuun 2017 alussa.³³⁵ Taliban toimii uutislähteiden mukaan Kunduzin kaupungin laitamilla ainakin Hazrat Soltanin ja Qasabanin alueilla.³³⁶ Taliban ampui kranaatteja Kunduzin kaupunkiin 25.5.2017 kohteenaan kansainvälisten joukkojen majapaikka lähellä siviilien kouluja ja kauppia. Ainakin yksi kranaateista osui poikakouluun tappaen yhden pojan ja haavoittaen 12 siviiliä.³³⁷

Kesäkuussa 2017 Imam Sahibissa käytiin aktiivisia taisteluja turvallisuusjoukkojen vallatessa Talibanin piirikunnassa haltuunsa ottamia alueita takaisin.³³⁸ Taliban yritti 1.7.2017 vallata Dashti-Archin piirikunnan keskuksen, mutta hyökkäys saatiin torjuttua muutaman tunnin sisällä ilmavoimien tuella. Hyökkäyksen yhteydessä Taliban katkaisi Kunduzista Baghlaniin johtavan valtatie neljän päivän ajaksi Aliabadin piirikunnassa. Taliban hyökkäsi heinäkuun alussa 2017

³²⁵ Kunduzin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Aliabad (50 000), Chardara (75 000), Dashti Archi (90 000), Imam Sahib (215 000, jonka lisäksi Kalbadin alueella asuvat 35 000), Khanabad (145 000, jonka lisäksi Aqtashin alueella asuvat 25 000), Kunduz (330 000, jonka lisäksi Gor Tepan alueella asuvat 10 000) ja Qala-i-Zal (75 000).

³²⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

³²⁷ UNOCHA 1.12.2017b s.20–21

³²⁸ UNAMA 07/2017 s.73

³²⁹ UNAMA 07/2017 s.52

³³⁰ Guardian 9.11.2017

³³¹ UNOCHA 3.9.2017

³³² AAN 9.7.2017

³³³ SIGAR 30.10.2017 s.107

³³⁴ LWJ 26.9.2017

³³⁵ UNOCHA 31.8.2017

³³⁶ Tolo News 6.8.2017

³³⁷ UNAMA 07/2017 s.41

³³⁸ RFE/RL 10.6.2017

samanaikaisesti useaan eri turvallisuusjoukkojen kohteeseen Kunduzissa. Hyökkäykset olivat edellisvuosiin verrattuna heikommin koordinoituja ja ne saatiin torjuttua.³³⁹

Kunduzin kaupungista noin 30 kilometrin päässä sijaitseva Khanabadin piirikunnan keskus on joutunut väliaikaisesti Talibanin hallintaan vuosina 2016 ja 2017. Piirikunnassa puhkesi 7.7.2017 paikallisten epävirallisten asejoukkojen välisiä kahakoita, joiden seurauksena kuusi siviiliä haavoittui.³⁴⁰ Khanabadiin kuuluva Aqtashin alue oli Afghanistan Analysts Networkin mukaan kesällä 2017 Talibanin hallinnassa.³⁴¹ Hallituksen joukot puhdistivat lokakuussa 2017 tehdyissä operaatioissa Talibanin kaksi vuotta hallitsemistaan tukikohdista Tapa Mohibullah – ja Serah Mohammad Alam – alueilta Dasht-i-Archin piirikunnassa.³⁴² Dasht-i-Archi on viimeisten kahden vuoden aikana vaihtanut monta kertaa hallintaa Talibanin ja hallituksen joukkojen välillä.³⁴³

Kunduzista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 39 560 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on Nangarharin jälkeen toiseksi eniten koko maassa. Siirtymään joutuneista 15 618 pakeni Kunduzista, 7164 Imam Sahibista, 4872 Qala-i-Zalista, 4370 Chardarasta, 3377 Khanabadista, 3291 Dasht-i-Archista ja 868 Aliabadista.³⁴⁴

3.6.4. Takhar

Noin miljoonan asukkaan Takhar koostuu 17 piirikunnasta. Takharin pääkaupunki on noin 240 000 asukkaan Taloqan.³⁴⁵ Takharissa turvallisuusvälikohtausten määrä on ollut keskimääräistä alhaisemmalla tasolla vuoden 2017 syyskuun loppuun mennessä.³⁴⁶ UN OCHAn mukaan konfliktin intensiteetti eri mittareilla mitattuna oli kuitenkin Darqadissa ja Khwaja Bahaoddinissa mitattavissa keskimääräistä korkeimmalle tasolle ja Khwaja Gharissa ja Ishkamishissa Afganistanin keskitasolle. Muut Takharin alueet ovat pysyneet rauhallisempina. Darqad, Dasht Qala, Khwaja Ghar ja Ishkamish ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.³⁴⁷

UNAMA raportoi Takharissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 24 siviilikuolemaa ja 29 haavoittumista, mikä oli 10 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat ilmaiskut ja kohdistetut murhat.³⁴⁸

Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Bangin piirikuntaa ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa Yanqi Qalan, Darqadin, Ishkamishin ja Khwaja Gharin hallinnasta.³⁴⁹ Takharin väestöstä arviolta 44 prosenttia on uzbekkeja, 42 prosenttia tadzikkeja ja kymmenen prosenttia pashtuja, jotka muodostavat enemmistön Darqadin piirikunnassa. Taliban pyrkii vakiinnuttamaan valtaansa Takharin maakunnassa, joka sijaitsee strategisesti merkittävällä paikalla Talibanin Kunduzin ja Baghlanin rintamien sekä liikkeen Badakhshanissa hallitsemien alueiden välillä. Liikkeen menestystä Takharissa ovat kuitenkin heikentäneet uzbekki- ja pashtujäsenistön väliset jännitteet ja valtakiistat. Taliban on onnistunut vuodesta 2014 lähtien valtaamaan enenevässä määrin

³³⁹ AAN 9.7.2017

³⁴⁰ RFE/RL 7.7.2017

³⁴¹ AAN 9.7.2017

³⁴² Tolo News 25.10.2017

³⁴³ AAN 9.7.2017

³⁴⁴ UNOCHA 26.11.2017

³⁴⁵ Takharin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Baharak (35 000), Bangi (35 000), Chahab (85 000), Chal (30 000), Darqad (30 000), Dasht Qala (35 000), Farkhar (50 000), Hazar Somuch (15 000), Ishkamish (60 000), Kalafgan (35 000), Khwaja Bahaoddin (25 000), Khwaja Ghar (70 000), Namak Ab (15 000), Rostaq (175 000), Taloqan (240 000), Warsaj (40 000) ja Yangi Qala (45 000).

³⁴⁶ UNOCHA 16.11.2017 s.2

³⁴⁷ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

³⁴⁸ UNAMA 07/2017 s.73

³⁴⁹ LWJ 26.9.2017

alueita maakunnassa, mutta sen asema Takharissa on kuitenkin ollut heikompi kuin muissa Koillis-Afganistanin maakunnissa (Kunduz, Baghlan ja tietyt Badakhshanin alueet).³⁵⁰

Taistelut Takharissa ovat keskittyneet erityisesti Kunduzin maakunnan rajaseudulle Kokcha-joen pohjoispuolen piirikuntiin Khwaja Bahaoddiniin, Dashti Qalaan, Darqadiin, Yangi Qalaan, Chahabiin ja Rustaqiin, ja varsinkin näiden läntisiin osiin. Taliban on keväällä ja kesällä 2017 piirittänyt Darqadin piirikunnan keskusta. Kesäkuussa 2017 Taliban hyökkäsi useisiin kyliin ja hallituksen tarkastuspisteille Khwaja Bahaoddinin ja Khwaja Gharin piirikunnissa, joista jälkimmäisessä Talibanin on arvioitu vuoden 2016 lopusta lähtien hallitsevan kaikkia alueita piirikunnan keskusta lukuun ottamatta. Vakavia taisteluja turvallisuusjoukkojen ja Talibanin välillä esiintyi kesällä 2017 myös Yangi Qalan piirikunnassa.³⁵¹

Talibanin valta on Takharissa kaikkein vakiintuneinta Darqadin ja Khwaja Gharin piirikunnissa, joita liike hallitsee lähes kokonaan piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta. Uzbekkienemmistöisissä Khwaja Bahaoddinissa, Yangi Qalassa, Dashti Qalassa, Ishkamishin kaakkoisosassa ja Bangissa Talibanilla on valtaa maaseudulla. Loput Takharin alueet (pääkaupunki Taloqan, Baharak, Chahab, Rustaq, Farkhar, Kalafgan, Namak Ab, Warsaj ja Hazar Sumoch) ovat pysyneet hallituksen vallan alla.³⁵²

Chahabissa noin kymmenen siviiliä kuoli ja 20 loukkaantui aseistettujen kapinallisten hyökättyä piirikunnan moskeijaan perjantairukousten aikana elokuussa 2017. Teosta syytettiin Chahabissa toimivaa Hizb-i-Islami – puolueen entisen komentajan alaista aseryhmää, jonka toimintaa moskeijan imaami oli avoimesti vastustanut. Aseryhmän raportoidaan tappaneen kymmenittäin ihmisiä piirikunnassa loppukesästä 2017.³⁵³

IWPRn haastatteleman asiantuntijan mukaan Takharin maakunnassa toimii 94 eri aseellista ryhmittymää, joiden jäsenmäärä on yhteensä yli tuhat. Useimpia ryhmiä johtavat eri heimojen päälliköt. Takharin piirikunnassa on raportoitu esiintyvän jatkuvia siviilien murhia, ryöstöjä, kidnappauksia ja muuta rikollisuutta. Tilanne on vaikea erityisesti Ishkamishissa, Darqadissa, Khwaja Gharissa, Baharakissa, Khwaja Bahaoddinissa, Chahabissa, Dashti Qalassa ja Bangissa.³⁵⁴

Takharista on lähtenyt 14.11.2017 mennessä 5597 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 3983 on paennut Khwaja Bahaoddinista, 952 Darqadista, 343 Yangi Qalasta, 249 Ishkamishista, 42 Baharakista ja 21 Chalista.³⁵⁵

3.7. Pohjois-Afganistan (Balkh, Faryab, Jawzjan, Samangan, Sar-i-Pol)

3.7.1. Balkh

Noin 1,4 miljoonan asukkaan Balkh koostuu 15 piirikunnasta. Balkhin pääkaupunki on noin 430 000 asukkaan Mazar-i-Sharif.³⁵⁶ Mazar-i-Sharif on Kabulin ja Heratin ohella yksi Afganistanin

³⁵⁰ AAN 29.7.2017

³⁵¹ AAN 29.7.2017

³⁵² AAN 29.7.2017

³⁵³ Tolo News 11.8.2017, Tolo News 14.8.2017, AAN 25.11.2017

³⁵⁴ IWPR 28.7.2017

³⁵⁵ UNOCHA 26.11.2017

³⁵⁶ Balkhin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Balkh (125 000), Charbulak (85 000), Charkint (45 000), Chimtal (95 000), Dawlatabad (110 000), Dihdadi (70 000), Kaldar (20 000), Kishinda (50 000), Kholm (75 000), Marmol (10 000), Mazar-i-Sharif (430 000), Nahr-i-Shahi (45 000), Shulgara (120 000), Shurtipa (40 000) ja Zari (45 000).

turvallisuustilanteeltaan ja sosioekonomisilta olosuhteiltaan vakaimpina pidetyistä suurista kaupungeista.³⁵⁷ UN OCHAN mukaan väkivalta on ollut keskimääräistä korkeammalla tasolla Chimtalín piirikunnassa ja Afganistanin keskitasolla Mazar-i-Sharifin kaupungissa, Balkhissa ja Dawlatabadissa. Muualla maakunnassa konfliktin intensiteetti on ollut matala.³⁵⁸ Turvallisuustilanteiden lukumäärä on vuoden 2017 syyskuun loppuun mennessä ollut Balkhissa Afganistanin keskitasoa.³⁵⁹ Long War Journalin mukaan Taliban taistelee Chimtalín piirikunnan hallinnasta Afganistanin hallituksen joukkojen kanssa.³⁶⁰ UNAMA raportoi Balkhissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 19 siviilikuolemaa ja 27 haavoittumista, mikä oli 56 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskuvat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat ja kohdistetut murhat.³⁶¹

Balkhin maakunta on suurimmalta osin aluetta pitkään hallinneen kuvernööri Mohammad Atta Nurin joukkojen hallinnassa. Hallintoa vastustavilla kapinallisilla on kuitenkin jossakin määrin jalansijaa Chimtalín, Shulgaran, Dawlatabadin ja Charbulakin piirikunnissa.³⁶² Mazar-i-Sharifin kaupungissa tapahtui ammuskeluvälikohtaus 14.8.2017, kun Balkhin maakunnan kuvernööri Mohammad Atta Nurin joukot ottivat yhteen Hizb-i-Islami – puolueen kannattajien kanssa.³⁶³ Alueella vierailleen toimittajan mukaan turkmeenien asuttamassa Shurtipan piirikunnassa toimii useita eri aseellisia ryhmittymiä, joista osa on sidoksissa Talibaniin ja ISI:in. Piirikunnassa toimii myös paikallisten asukkaiden aserymiä, jotka taistelevat hallituksen puolella kapinallisista vastaan.³⁶⁴

Balkhistä on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 1659 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 1624 on lähtenyt Chimtalista, 28 Kishindasta ja seitsemän Dawlatabadista.³⁶⁵

3.7.2. Faryab

Noin miljoonan asukkaan Faryab koostuu 14 piirikunnasta. Faryabin pääkaupunki on noin 90 000 asukkaan Maimana.³⁶⁶ Osa lähteistä katsoo Ghormachin piirikunnan kuuluvan Faryabin maakuntaan, mutta tässä katsauksessa piirikunta on käsitelty Badghisin yhteydessä.³⁶⁷ Faryabin konfliktin intensiteetti kuului UN OCHAN mukaan vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalle tasolle Qaisarin, Almarin, Khwaja Sabzpushin, Shirin Tagabin, Dawlatabadin ja Pashtun Kotin piirikunnissa. Suurimmassa osassa maakuntaa väkivallan taso on ollut keskimääräistä korkeampi, mutta Faryabin pohjoisosassa sijaitsevat Qorghani, Andkhoin ja Khan Charbaghin kuulumat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin. Koko Faryabin maakunta on ollut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyistä aluetta.³⁶⁸ Kansainvälisen Punaisen Ristin lokakuussa 2017 ilmoittama toiminnan vähentäminen Afganistanissa vaikeuttaa humanitaarisen avun saatavuutta etenkin Faryabissa, jossa järjestön Maimanan-toimipiste päätettiin sulkea.³⁶⁹

³⁵⁷ EASO 2017

³⁵⁸ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

³⁵⁹ UNOCHA 16.11.2017 s.2

³⁶⁰ LWJ 26.9.2017

³⁶¹ UNAMA 07/2017 s.73

³⁶² CSIS 2017 s.4

³⁶³ SIGAR 30.10.2017 s.148

³⁶⁴ RFE/RL 20.5.2017

³⁶⁵ UNOCHA 26.11.2017

³⁶⁶ Faryabin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Almar (75 000), Andkhoin (45 000), Bilchiragh (55 000), Dawlatabad (50 000), Gorziwan (80 000), Khan Charbagh (25 000), Khwaja Sabzpush (55 000), Kuhistan (60 000), Maimana (90 000), Pashtun Kot (200 000), Qaisar (150 000), Qaramqol (20 000), Qorghani (50 000) ja Shirin Tagab (85 000). Ghormachin piirikunta kuuluu hallinnollisesti Badghisin maakuntaan.

³⁶⁷ ks. aiheesta tarkemmin Landinfo 14.3.2017 ja AAN 22.2.2017

³⁶⁸ UNOCHA 1.12.2017a s.9

³⁶⁹ UNOCHA 1.12.2017b s.20–21

Faryab kuuluu UN OCHAN mukaan niiden maakuntien joukkoon, joissa tapahtuu kaikkein eniten turvallisuusselkkauksia.³⁷⁰ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Pashtun Kotia ja Kuhistania. Liike taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Qaisarissa, Almarissa, Maimanassa, Khwaja Sabzpushissa, Shirin Tagabissa, Dawlatabadissa ja Gorziwanissa.³⁷¹ Faryabissa aiheutui Afganistanin alueista kuudenneksi eniten siviiliuhreja vuoden 2017 alkupuolella. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Faryabissa kuoli 61 siviiliä ja haavoittui 228, mikä oli viisi prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.³⁷² UNAMAN mukaan maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien lukumäärä lisääntyi Faryabissa merkittävästi vuoden 2017 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana verrattuna edellisvuoteen, mikä nosti Faryabin syyskuun lopussa maakunnaksi, jossa aiheutui viidenneksi eniten siviiliuhreja.³⁷³ Dawlatabadin piirikunnassa kuoli ainakin kymmenen lasta ja kaksi naista kranaatin osuttua siviilien asuntoon 11.8.2017.³⁷⁴

AANn analyysin mukaan Faryab on strategisesti tärkeä maakunta, koska se yhdistää Afganistanin länsi- ja pohjoisosat toisiinsa. Almarissa, Kuhistanissa, Khwaja Sabzpushissa, Shirin Tagabissa ja Dawlatabadissa on käyty vakavia taisteluja vuoden 2017 alussa. Hallitus kykenee kontrolloimaan ainoastaan näiden piirikuntien keskuksia. Qaisarissa, Gorziwanissa ja Pashtun Kotissa Talibanin arvioidaan hallitsevan puolia piirikunnan alueista ja hallituksen toista puolta. Pääkaupunki Maimana ja toiseksi suurin kaupunki Andkhoy, Khan Charbagh, Bilchiragh, Qorghon ja Qaramqol ovat AANn mukaan pysyneet suhteellisen rauhallisina ja Talibanin valta on rajoittunut niissä yksittäisiin kyliin.³⁷⁵ Qaisarissa Talibanilla on valtaa piirikunnan pashtuenemmistöisissä kylissä lähellä Ghormachin piirikunnan rajaa, ja Bazar-i-Shakh – markkinapaikka on ollut Talibanin hallussa yli kahden vuoden ajan. Qaisar on Faryabin maakunnan oopiuminviljelyn keskus.³⁷⁶

Taliban valtasi Kuhistanin piirikunnan keskuksen viikon ajaksi kesällä 2017, kunnes hallituksen joukot saivat sen takaisin hallintaansa. Taliban loi kesällä 2017 myös painetta Maimana-Andkhoy - valtatien varrella sijaitseviin piirikuntiin Qaramqoliin, Dawlatabadiin, Shirin Tagabiin ja Khwaja Sabzpushiin.³⁷⁷ Kapinalliset hyökkäsivät 26.8.2017 Gorziwanissa sijaitseviin kyliin ajaen UN OCHAN mukaan noin 700 ihmistä kodeistaan.³⁷⁸

Faryabista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 27 076 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 4877 on paennut Pashtun Kotista, 4137 Bilchiraghista, 4018 Dawlatabadista, 3675 Khwaja Sabzpushista, 3293 Qaisarista, 3239 Shirin Tagabista, 2510 Almarista, 875 Kuhistanista, 399 Gorziwanista ja 39 Maimanasta.³⁷⁹

³⁷⁰ UNOCHA 16.11.2017 s.2

³⁷¹ LWJ 26.9.2017

³⁷² UNAMA 07/2017 s.73

³⁷³ UNAMA 12.10.2017

³⁷⁴ RFE/RL 12.8.2017

³⁷⁵ AAN 17.3.2017

³⁷⁶ AAN 22.2.2017

³⁷⁷ UNGA 15.9.2017 s.5

³⁷⁸ UNOCHA 3.9.2017

³⁷⁹ UNOCHA 26.11.2017

3.7.3. Jawzjan

Noin 560 000 asukkaan Jawzjan koostuu 11 piirikunnasta. Jawzjanin pääkaupunki on noin 180 000 asukkaan Sheberghan.³⁸⁰ Konfliktin intensiteetti on UN OCHAn mukaan ollut vuonna 2017 Afganistanin korkeimmalla tasolla Darzabin piirikunnassa. Väkivallan taso on ollut keskimääräistä korkeampi myös Qoshtipassa, ja Mardian, Aqcha ja Khanaqa ovat olleet Afganistanin keskitasolla. Muut Jawzjanin piirikunnat kuuluvat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin alueisiin. Qoshtipa ja Darzab ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.³⁸¹ Turvallisuuskäsitteiden määrässä mitattuna Jawzjan kuuluu Afganistanin rauhallisempiin alueisiin.³⁸² UNAMA raportoi Jawzjanissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 27 siviilikuolemaa ja 43 haavoittumista, mikä oli 19 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja ilmaiskut.³⁸³

Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Khamyabin piirikuntaa ja piirikuntien keskuksia lukuun ottamatta myös Khwaja Dokuhia ja Khanaqaa. Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta Aqchassa ja Qoshtipassa.³⁸⁴ Afghanistan Analysts Networkin mukaan Taliban hallitsee alueita Khamyabissa, Mingajikissa, Aqchassa, Mardianissa ja Khanaqassa. Hallitus puolestaan on vahvempi maakunnan pääkaupunki Sheberghanin ympäristössä ja Khwaja Dokuhissa.³⁸⁵

Landinfon analyysin mukaan Jawzjanin väestö koostuu pääosin turkmeeneista ja uzbekista. Qoshtipan piirikunnassa on lisäksi merkittävä pashtuvähemmistö. Erityisesti Mingajikin, Aqchan, Mardianin, Qarqinin, Khamyabin, Darzabin ja Qoshtipan piirikunnat ovat muuttuneet aiempaa epävakammiksi. Turvallisuustilanne on selvästi muita maakunnan alueita heikompi Darzabissa ja Qoshtipassa, joissa esiintyy aktiivista kapinallistoimintaa.³⁸⁶ Hallituksen puolella toimivat uzbekijohtaja Abdul Rashid Dostumin joukot ovat perinteisesti olleet vahvoja Jawzjanissa ja toimivat alueella pääasiallisina turvallisuusviranomaisina.³⁸⁷

Taliban hyökkäsi Darzabin piirikunnan keskukseseen kesäkuussa 2017 ja valtasi hallintorakennukset muutaman päivän ajaksi.³⁸⁸ Darzabin piirikunnan keskuksen ympäristössä käytiin voimakkaita taisteluja 19.6 - 27.6.2017 välisenä aikana, minkä seurauksena noin 3500 ihmistä joutui pakenemaan kodeistaan. Piirikunnan keskussairaala kärsi vahinkoja taisteluiden aikana, eikä ole pystynyt toimimaan normaalisti, mutta Darzabista 12 kilometrin päässä sijaitsevan Qoshtipan piirikunnan sairaala on ollut YK:n mukaan toiminnassa ja siviilien käytettävissä. Avustustyöntekijöillä ei ole pääsyä Darzabin ja Qoshtipan piirikuntiin hallintoa vastustavien kapinallisten läsnäolon takia.³⁸⁹ Darzabin piirikunnan johtajan mukaan hallituksen virastot on siirretty Darzabista maakunnan keskukseseen ja piirikunnan koulut ovat olleet suljettuina viimeiset kaksi vuotta. Darzabin lisäksi myös Qoshtipa on kärsinyt turvallisuusjoukkojen ja peruspalveluiden vähyydestä sekä jatkuvista taisteluista.³⁹⁰ Qoshtipan arvioidaan olevan

³⁸⁰ Jawzjanin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Aqcha (80 000), Darzab (50 000), Faizabad (45 000), Khamyab (15 000), Khanaqa (25 000), Khwaja Dokuh (30 000), Mardian (40 000), Mingajik (45 000), Qarqin (25 000), Qoshtipa (25 000) ja Sheberghan (180 000).

³⁸¹ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

³⁸² UNOCHA 16.11.2017 s.2

³⁸³ UNAMA 07/2017 s.73

³⁸⁴ LWJ 26.9.2017

³⁸⁵ AAN 11.11.2017, AAN 18.9.2017

³⁸⁶ Landinfo 5.4.2017

³⁸⁷ CSIS 2017 s.3

³⁸⁸ AAN 18.9.2017

³⁸⁹ UN OCHA 2.7.2017

³⁹⁰ AAN 11.11.2017

piirikunnan keskusta lukuun ottamatta kapinallisten hallinnassa.³⁹¹ Taliban hyökkäsi Khamyabin piirikunnan keskukseen 21.8.2017. Turvallisuusjoukot saivat kuitenkin torjuttua hyökkäyksen saman päivän aikana ilmatuen avulla.³⁹²

Darzabin piirikuntaa on sen keskusta lukuun ottamatta hallinnut jo vuodesta 2015 lähtien Taliban-liikkeestä eronnut ja ISKP:n kannattajaksi julistautunut komentaja Qari Hekmat. Darzabissa ja Talibanin hallitsemassa naapuripiirikunta Qoshtipassa on käyty taisteluja lokakuussa 2017 Taliban-taistelijoiden ja Qari Hekmatin joukkojen välillä.³⁹³

Jawzjanista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 3892 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista ennätykselliset 1925 pakeni kotialueiltaan elokuussa 2017. Siirtymään joutuneista 1722 on paennut Darzabista ja 441 Qoshtipasta.³⁹⁴

3.7.4. Samangan

Noin 400 000 asukkaan Samangan koostuu seitsemästä piirikunnasta. Samanganin pääkaupunki on noin 110 000 asukkaan Aibak.³⁹⁵ Konfliktin intensiteetti on UN OCHAN mukaan ollut vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Dara-i-Suf-i-Payinissa. Ruyi Doabissa ja Aibakissa väkivalta on ollut Afganistanin keskitasolla, mutta muut maakunnan alueet kuuluvat Afganistanin rauhallisempina pysyneisiin.³⁹⁶ Turvallisuusvälikohtausten määrä kuuluu Samanganissa Afganistanin alhaisimmalle tasolle.³⁹⁷ Samanganissa ei Long War Journalin mukaan ole Taliban-alueita.³⁹⁸

Samanganissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista kuudenneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi Samanganissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana kahdeksan siviilikuolemaa ja 16 haavoittumista, mikä oli 17 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisellä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskuvat ja maataistelut.³⁹⁹ Useiden eri kapinallisryhmien toiminnasta on raportoitu Dara-i-Sufin alueilla.⁴⁰⁰

Samanganista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 3343 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 1343 on paennut Dara-i-Suf-i-Payinista, 1015 Dara-i-Suf-i-Balasta ja 985 Ruyi Doabista.⁴⁰¹

3.7.5. Sar-i-Pol

Noin 580 000 asukkaan Sar-i-Pol koostuu seitsemästä piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 165 000 asukkaan Sar-i-Pol.⁴⁰² Konfliktin intensiteetti on UN OCHAN mukaan ollut vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Sayadissa, Sar-i-Polissa ja Sancharakissa. Suzma Qala on ollut Afganistanin keskitasolla, mutta muut maakunnan alueet ovat pysyneet

³⁹¹ AAN 18.9.2017

³⁹² UNOCHA 31.8.2017, AAN 18.9.2017

³⁹³ AAN 11.11.2017

³⁹⁴ UNOCHA 26.11.2017

³⁹⁵ Samanganin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Aibak (110 000), Dara-i-Suf Bala (70 000), Dara-i-Suf Payin (75 000), Firuz Nakhchir (15 000), Hazrat Soltan (45 000), Khorram wa Sarbagh (40 000) ja Ruyi Doab (50 000).

³⁹⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

³⁹⁷ UNOCHA 16.11.2017 s.2

³⁹⁸ LWJ 26.9.2017

³⁹⁹ UNAMA 07/2017 s.73

⁴⁰⁰ CSIS 2017 s.5

⁴⁰¹ UNOCHA 26.11.2017

⁴⁰² Sar-i-Polin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Balkhab (55 000), Gusfandi (60 000), Kuhistanat (85 000), Sancharak (105 000), Sar-i-Pol (165 000), Sayad (60 000) ja Suzma Qala (50 000).

rauhallisempina. Sayad on ollut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyinen alue.⁴⁰³
Turvallisuusvälikohtausten määrä maakunnassa on keskimääräistä alhaisempi.⁴⁰⁴

Sar-i-Polissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista kahdeksanneksi vähiten siviiliuhreja. UNAMA raportoi Sar-i-Polissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 22 siviilikuolemaa ja 18 haavoittumista, mikä oli 20 prosenttia vähemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat kohdistetut murhat, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat ja maataistelut.⁴⁰⁵

Sar-i-Polista on muodostunut yksi Talibanin vahvimmista tukiseuduista Pohjois-Afganistanissa. Liikkeen arvioidaan hallitsevan noin puolia maakunnan alueista.⁴⁰⁶ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Kuhistanatin piirikuntaa ja taistelee vallasta Sayadissa ja Suzma Qalassa.⁴⁰⁷ Kuhistanat on ollut Talibanin hallussa jo vuodesta 2015 lähtien, ja Suzma Qalan ja Sayadin hallinnasta on käyty taisteluja vuonna 2017. Hallitus kykenee kontrolloimaan ainoastaan näiden piirikuntien keskuksia. Sancharakissa Taliban hallitsee arviolta puolia alueista. Sar-i-Polin piirikunnassa Taliban on jo pitkään hallinnut täysin Shiramahin aluetta pääkaupungin laitamilla. Gusfandissa ja Balkhabissa hallituksen valta on muita alueita vahvempi, mutta kuitenkin rajallinen.⁴⁰⁸ Maakunta on etnisesti moninainen suurimpien ryhmien ollessa uzbekit (31 %), tadzikit (25 %), hazarat (22 %) ja aimaqit (11 %). Piirikunnista Sar-i-Pol, Sayad ja Suzma Qala ovat uzbekkienemmistöisiä, Balkhab hazaraenemmistöinen, Sancharak tadjikkienemmistöinen ja Kuhistanatissa on aimaq-enemmistö.⁴⁰⁹

Taliban-taistelijat hyökkäsivät yhdessä paikallisten ISIS-liikkeen osaksi julistautuneiden joukkojen kanssa hazaroiden asuttamaan Mirza Olangin kylään Sayadin piirikunnassa 3.8.2017. Hyökkäys kesti kaksi päivää, ja sen seurauksena kuoli ainakin 36 kyläläistä ja haavoittui kaksi. Tapetuista ainakin seitsemän oli hallituksen puolella taistelevan epävirallisen aseryhmän jäseniä, yksi oli paikallispoliisi ja yksi armeijan sotilas. Kuolonuhrien joukossa oli yksi nainen, neljä 13–17-vuotiasta poikaa sekä 13 yli 60-vuotiasta miestä. Hyökkäyksen taustalla oli kyläläisten tuki Afganistanin hallitukselle ja pidempään jatkunut vastarinta Talibania vastaan. Kylä sijaitsee strategisesti merkittävällä paikalla Faryabin maakunnan ja Sayadin piirikunnan keskuksen välissä kapinallisten pääosin hallitsemalla alueella. Kaikki kylässä asuvat perheet (yli 450) pakenivat hyökkääjiä Sar-i-Polin kaupunkiin.⁴¹⁰

Sar-i-Polista on lähtenyt 9523 maan sisäisesti siirtymään joutunutta 14.11.2017 mennessä. Heistä 7609 on lähtenyt Sayadista, 1109 Sar-i-Polista, 438 Kuhistanatista, 171 Suzma Qalasta, 140 Sancharakista, 35 Gusfandista ja 14 Balkhabista.⁴¹¹

3.8. Länsi-Afganistan (Badghis, Farah, Ghor, Herat)

3.8.1. Badghis

Noin 515 000 asukkaan Badghis koostuu seitsemästä piirikunnasta. Badghisin pääkaupunki on noin 70 000 asukkaan Qala-i-Naw.⁴¹² Konfliktin intensiteetti oli UN OCHA:n mukaan vuonna 2017

⁴⁰³ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

⁴⁰⁴ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁴⁰⁵ UNAMA 07/2017 s.73

⁴⁰⁶ AAN 17.3.2017

⁴⁰⁷ LWJ 26.9.2017

⁴⁰⁸ AAN 17.3.2017

⁴⁰⁹ Landinfo 10.3.2017, AAN 17.3.2017

⁴¹⁰ UNAMA 08/2017

⁴¹¹ UNOCHA 26.11.2017

Afganistanin korkeimmalla tasolla Ghormachin ja Qadisin piirikunnissa. Myös muualla Badghisissa väkivallan taso oli keskimääräistä korkeampi, paitsi Afganistanin keskitasolla olevassa Jawandissa. Bala Morghab ja Jawand ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä alueita.⁴¹³ Badghisissa tapahtuu keskimääräistä enemmän turvallisuusvälikohtauksia.⁴¹⁴

UNAMA raportoi Badghisissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana 19 siviilikuolemaa ja 48 haavoittumista, mikä oli 16 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat kohdistetut murhat ja räjähteiskut yhdessä taistelussa räjähtämättä jääneiden miinojen kanssa.⁴¹⁵

Bala Morghabin piirikunta on Taliban-liikkeen keskeisimpiä tukialueita Pohjois-Afganistanissa. Liikkeellä on vaikutusvaltaa lisäksi myös Ghormachin ja Qadisin piirikunnissa. Muissa Badghisin piirikunnissa väkivalta keskittyy tieyhteyksien varsille. Pääkaupunki Qala-i-Naw on pysynyt Afganistanin turvallisuusjoukkojen hallinnassa ja kapinallistoiminta on kaupungissa rajoitettua.⁴¹⁶ Long War Journalin mukaan Taliban hallitsee Ghormachin ja Jawandin piirikuntia ja taistelee hallituksen joukkojen kanssa vallasta loppuissa Badghisin piirikunnissa Qala-i-Naw'ta lukuun ottamatta.⁴¹⁷

Ghormachissa pashtut muodostavat enemmistön väestöstä. Taliban on käytännössä hallinnut Ghormachin piirikunnan keskuksen ulkopuolisia alueita jo vuodesta 2014 lähtien. Jahr-i-Siahin laakso on jo pitkään ollut kapinallisten keskuksia piirikunnassa, ja siellä sijaitsee alueellisesti merkittävä ase- ja huumekaupan keskus. Hallitessaan alueita Ghormachissa Taliban pystyy uhkaamaan Faryabista Badghisiin kulkevaa osuutta Afganistanin ympäri kulkevalla kehätiellä.⁴¹⁸ Humanitaarisilla toimijoilla on vaikeuksia päästä Ghormachin alueelle sen hankalakulkuisuuden, siellä jatkuvien taisteluiden ja Maimanasta Ghormachiin johtavan tien varrelle asetettujen räjähteiden takia.⁴¹⁹

Kapinalliset hyökkäsivät Ghormachin piirikunnan keskukseen 14.8.2017 ja Bala Morghabin keskukseen 21.8.2017. Hyökkäysten seurauksena 21.000 ihmistä pakeni Ghormachista ja 14.000 Bala Morghabista. UN OCHAN mukaan paenneita oli poikkeuksellisen suuri määrä, koska kyseisissä piirikunnissa turvallisuudesta ovat vastanneet paikallispoliisit yhdessä muiden paikallisten hallituksen puolella taistelevien aseryhmien kanssa. Näiden perheet pakenivat alueelta kapinallisten kostotoimien pelossa.⁴²⁰ Turkmenistanin rajalla sijaitsevat Ghormach ja Bala Morghab ovat Badghisin oopiuminviljelyn keskuksia.⁴²¹

Aseelliset ryhmät sulkivat väliaikaisesti useita terveyskeskuksia Badghisissa kesällä 2017 pyrkimyksensä painostaa niitä tarjoamaan taistelijoilleen parempaa terveydenhuoltoa.⁴²² Taliban pakotti uudelleen syyskuussa 2017 yli kaksi tusinaa terveyskeskusta Badghisissa sulkemaan toimintansa, mikä esti 175 000 ihmiseltä pääsyn terveydenhuollon piiriin. Tilanne kesti viisi

⁴¹² Badghisin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Ab Kamari (80 000), Bala Morghab (105 000), Ghormach (60 000), Jawand (85 000), Moqur (25 000), Qadis (95 000) ja Qala-i-Naw (70 000).

⁴¹³ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

⁴¹⁴ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁴¹⁵ UNAMA 07/2017 s.73

⁴¹⁶ Landinfo 14.3.2017

⁴¹⁷ LWJ 26.9.2017

⁴¹⁸ AAN 22.2.2017

⁴¹⁹ UNOCHA 20.8.2017

⁴²⁰ UNOCHA 31.8.2017

⁴²¹ AAN 22.2.2017

⁴²² UNGA 15.9.2017 s.10

päivää, minkä jälkeen terveyskeskusten henkilökunta pääsi palaamaan töihin paikallisten kylänvanhimpien neuvoteltua Talibanin kanssa.⁴²³

Badghisista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 30 445 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista ennätyselliset yli 15 000 pakeni kotialueiltaan elokuussa 2017. Sisäisesti siirtymään joutuneista 14 518 lähti Ghormachista, 5041 Qadisista, 3774 Ab Kamarista, 2371 Jawandista, 2132 Qala-i-Naw'sta, 1773 Moqurista ja 836 Bala Morghabista.⁴²⁴

3.8.2. Farah

Noin 525 000 asukkaan Farah koostuu yhdestätoista piirikunnasta. Farahin pääkaupunki on noin 120 000 asukkaan Farah.⁴²⁵ Bala Boluk, Anar Dara ja Farah kuuluvat UN OCHAN mukaan konfliktin intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Väkivallan taso on keskimääräistä korkeampi myös Qala Kahissa, Posht Rodissa ja Khak Safidissa. Golistan ja Bakwa ovat puolestaan Afganistanin keskitasolla. Muut Farahin alueet ovat pysyneet rauhallisempina. Bala Boluk on ollut humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyinen alue.⁴²⁶ Turvallisuusvälikohtausten määrässä mitattuna Farah kuuluu Afganistanin keskimääräistä levottomampiin alueisiin.⁴²⁷

Farahissa aiheutuu Afganistanin alueista kymmenenneksi eniten siviiliuhreja. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Farahissa kuoli 73 siviiliä ja haavoittui 108, mikä oli 33 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja ovat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia ovat kohdistetut murhat ja ilmaiskut.⁴²⁸ UNAMAN mukaan maataisteluiden aiheuttamien siviiliuhrien lukumäärä lisääntyi Farahissa merkittävästi vuoden 2017 ensimmäisten yhdeksän kuukauden aikana verrattuna edellisvuoteen.⁴²⁹ Farahissa tehtiin vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Afganistanin maakunnista kaikkein eniten ilmaiskuja.⁴³⁰ Aseelliset ryhmät sulkivat väliaikaisesti useita terveyskeskuksia Farahissa kesällä 2017 pyrkimyksensä painostaa niitä tarjoamaan taistelijoilleen parempaa terveydenhuoltoa.⁴³¹

Long War Journalin mukaan Taliban-liike hallitsee viittä (Khak Safid, Golistan, Bala Boluk, Qala Kah, Shib Kuh) ja taistelee hallituksen joukkojen vallasta kolmessa (Anar Dara, Bakwa, Posht Rud) Farahin 11 piirikunnasta.⁴³²

Farahista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 9854 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 5590 pakeni Bala Bolukista, 1545 Posht Rudista, 1346 Farahista, 577 Qala Kahista, 336 Khak Safidista ja 261 Anar Darasta.⁴³³

⁴²³ UNOCHA 30.9.2017

⁴²⁴ UN OCHA 30.4.2017

⁴²⁵ Farahin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Anar Dara (30 000), Bakwa (35 000), Bala Boluk (75 000), Farah (120 000), Golistan (45 000), Khak Safid (30 000), Lash Jowain (30 000), Por Chaman (55 000), Posht Rud (45 000), Qala Kah (30 000) ja Shib Kuh (25 000).

⁴²⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

⁴²⁷ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁴²⁸ UNAMA 07/2017 s.73

⁴²⁹ UNAMA 12.10.2017

⁴³⁰ UNAMA 07/2017 s.52

⁴³¹ UNGA 15.9.2017 s.10

⁴³² LWJ 26.9.2017

⁴³³ UNOCHA 26.11.2017

3.8.3. Ghor

Noin 715 000 asukkaan Ghor koostuu kymmenestä piirikunnasta. Ghorin pääkaupunki on noin 145 000 asukkaan Firuzkuh (kaupunki tunnetaan myös nimellä Chaghcharan).⁴³⁴ UN OCHA:n mittaama väkivallan intensiteetti on ollut vuonna 2017 keskimääräistä korkeammalla tasolla Shahrakissa, Dolainassa, Firuzkuhissa ja Pasabandissa. Dawlatyarissa väkivallan intensiteetti on ollut Afganistanin keskitasolla. Muut Ghorin alueet ovat pysyneet rauhallisempina.⁴³⁵ Turvallisuusvälikohtausten määrää mitattaessa Ghor kuuluu Afganistanin rauhallisempiin alueisiin.⁴³⁶

Ghorissa aiheutui alkuvuonna Afganistanin maakunnista neljänneksi vähiten siviiliuhreja Panjshirin, Bamiyanin ja Nuristanin jälkeen. UNAMA raportoi Ghorissa vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana kymmenen siviilikuolemaa ja 10 haavoittumista, mikä oli kuitenkin 67 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat maataistelut, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat räjähdyskoneet ja taisteluissa räjähtämättä jääneet miinat.⁴³⁷

Long War Journalin mukaan Taliban taistelee hallituksen joukkojen kanssa Tulakin, Taiwaran, Pasabandin ja Dawlatyarin hallinnasta. Long War Journal arvioi Lal wa Sarjanganin olevan piirikunnan keskusta lukuun ottamatta Talibanin hallinnassa.⁴³⁸ Taliban valtasi Taiwaran piirikunnan keskuksen heinäkuun lopulla 2017. Hyökkäyksen yhteydessä Taliban valtasi sairaalan, minkä seurauksena raportoitiin kuolleen 35 ihmistä.⁴³⁹ UNOCHA ei saanut varmennettua kuolintapauksia, mutta vahvasti sairaalasta varastetun tarvikkeita ja lääkkeitä hyökkäyksen yhteydessä.⁴⁴⁰ Hallituksen joukot saivat piirikunnan takaisin hallintaansa viikossa, mutta taistelut käynnistyivät Taiwaran piirikunnan keskuksessa uudelleen 16.8.2017, ja niitä joutui pakenemaan 5300 ihmistä.⁴⁴¹

Ghorissa raportoitiin 10 - 50 alaikäisen pojan joutumisesta ISKP-mielisen ryhmittymän värväämäksi, mihin kuului uskonnollista ja sotilaallista koulutusta.⁴⁴² Tuntemattomat aseistetut miehet hyökkäsivät 20.10.2017 sunnimoskeijaan Dolainassa tappaen arviolta 30 ihmistä ja haavoittaen kymmeniä. Kuolleiden joukossa oli hallituksen puolella toimivan aseryhmän komentaja, jonka arveltiin olleen iskun pääasiallinen kohde. Iskun tekijää ei ole saatu selville.⁴⁴³

Ghorin kymmenestä piirikunnasta viittä on yleisesti pidetty turvallisuustilanteeltaan epävakaina, ja keskushallinnon läsnäolo on näillä alueilla ollut heikko. Taliban-liikkeellä on ollut vakiintunutta vaikutusvaltaa Sagharissa, Shahrakissa, Pasabandissa, Charsadassa ja osittain Firuzkuhissa.⁴⁴⁴ Suurin osa maakunnasta on kymmenien keskenään kilpailevien eri aseryhmittymien hallinnassa. Aseryhmät rahoittavat toimintaansa huumekaupalla ja aseiden salakuljetuksella sekä Ghorista Kabuliin tai Heratiin johtavilla teillä kulkevien verottamisella ja ryöstämisellä.⁴⁴⁵ Ghorin alueista

⁴³⁴ Ghorin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Charsada (30 000), Dawlatyar (35 000), Dolaina (40 000), Firuzkuh/Chaghcharan (145 000), Lal wa Sarjangan (120 000), Pasaband (100 000), Saghar (35 000), Shahrak (65 000), Taiwara (95 000) ja Tulak (55 000).

⁴³⁵ UNOCHA 1.12.2017a s.9, UNOCHA 1.12.2017b s.20

⁴³⁶ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁴³⁷ UNAMA 07/2017 s.73

⁴³⁸ LWJ 26.9.2017

⁴³⁹ RFE/RL 24.7.2017

⁴⁴⁰ UNOCHA 7.8.2017

⁴⁴¹ UNOCHA 31.8.2017, UNGA 15.9.2017 s.5

⁴⁴² UNGA 15.9.2017 s.7

⁴⁴³ AAN 7.11.2017

⁴⁴⁴ AAN 4.12.2016, AAN 4.8.2013, AAN 27.8.2013

⁴⁴⁵ AAN 4.8.2013, IWPR 8.12.2014

lähinnä vain hazaroiden asuttama Lal wa Sarjanganal sekä Dawlatyar ja Firuzkuh osittain ovat olleet Afganistanin turvallisuusjoukkojen valvonnassa.⁴⁴⁶

Ghorista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 17 229 maan sisäisesti siirtymään joutunutta. Heistä 6491 on paennut Firuzkuhista, 4250 Taiwarasta, 2942 Shahrakista, 2633 Dolainasta, 389 Tulakista, 191 Dawlatyarista, 186 Pasabandista, 133 Charsadasta, seitsemän Sagharista ja seitsemän Lal wa Sarjanganalista.⁴⁴⁷

3.8.4. Herat

Noin kahden miljoonan asukkaan Herat koostuu 16 piirikunnasta. Maakunnan pääkaupunki on noin 505 000 asukkaan Herat.⁴⁴⁸ Heratin kaupunki on Kabul ja Mazar-i-Sharifin ohella yksi Afganistanin turvallisuustilanteeltaan ja sosioekonomisilta olosuhteiltaan vakain pidetyistä suurista kaupungeista.⁴⁴⁹ Shindandin piirikunta kuuluu UN OCHAN mukaan väkivallan intensiteetiltään Afganistanin kaikkein levottomimpiin alueisiin. Myös Adraskanissa väkivallan taso on keskimääräistä korkeampi. Heratin kaupunki, Injil, Koshk, Koshk-i-Kohna ja Obe ovat Afganistanin keskitasolla, mutta muut Heratin alueet ovat pysyneet rauhallisempina. Shindandin, Golranin ja Koshkin piirikunnat ovat olleet humanitaarisille toimijoille vaikeapääsyisiä.⁴⁵⁰ Heratissa tapahtuu UN OCHAN mukaan keskimääräistä enemmän turvallisuusvälikohtauksia.⁴⁵¹ Heratissa aiheutui vuoden 2017 alkupuolella Afganistanin alueista seitsemänneksi eniten siviiliuhreja. Vuoden 2017 ensimmäisten kuuden kuukauden aikana Heratissa kuoli 107 siviiliä ja haavoittui 108, mikä oli 14 prosenttia enemmän kuin samalla ajanjaksolla edellisenä vuonna. Suurin siviiliuhrien aiheuttaja olivat räjähdyskoneet, minkä jälkeen yleisimpiä aiheuttajia olivat maataistelut ja kohdistetut murhat.⁴⁵²

Heratin kaupungissa on tehty iskuja moskeijoita ja uskonnollisia auktoriteetteja vastaan.⁴⁵³ Hallintoa vastustavat kapinalliset räjäyttivät kesällä 2017 Heratin Sinisen moskeijan edustalla pommin, joka tappoi yhdeksän siviiliä ja haavoitti 21:tä. Kuolleiden joukossa oli maakunnan uskonoppineiden neuvoston jäseniä, joiden uskotaan olleen iskun pääasiallinen kohde.⁴⁵⁴ Yli 90 ihmistä kuoli ja kymmeniä haavoittui 1.8.2017 tehdyssä itsemurhauskassa Jawadiya-shiimoskeijaan, mikä oli tähän saakka tuhoisin shiioja vastaan tehty hyökkäys Heratissa. Isku aiheutti Heratissa laajoja mielenosoituksia, joihin osallistui sekä sunnejakin että shiioja.⁴⁵⁵

Long War Journalin mukaan Taliban kiistelee hallituksen joukkojen kanssa Adraskanin, Golranin, Ghoryanin, Koshk-i-Kohnan, Oben ja Shindandin piirikuntien hallinnasta.⁴⁵⁶ Heratin koulutuksesta vastaavien viranomaisien mukaan hallitus ei turvallisuussyistä pysty valvomaan koulujen toimintaa Shindandissa, Golranissa, Koshk-i-Kohnassa, Adraskanissa ja Obessa. Viranomaisien mukaan Taliban tarkkailee koulujen toimintaa näillä alueilla.⁴⁵⁷ Hallintoa vastustavia kapinallisia

⁴⁴⁶ AAN 4.8.2013

⁴⁴⁷ UNOCHA 26.11.2017

⁴⁴⁸ Heratin hallinnolliset alueet ja niiden arvioidut asukasmäärät ovat: Adraskan (55 000), Chisht-i-Sharif (25 000), Farsi (35 000), Ghorian (95 000), Golran (100 000), Gozara (155 000), Herat (505 000), Injil (260 000), Karokh (70 000), Kohsan (55 000), Koshk (130 000), Koshk-i-Kohna (50 000), Obe (80 000), Pashtun Zarghun (105 000), Shindand (45 000, joiden lisäksi Kuhzurin alueella asuvat 10 000, Poshtkuhin alueella asuvat 35 000, Zirkuhin alueella asuvat 50 000 ja Zawolin alueella asuvat 50 000) ja Zindajan (60 000).

⁴⁴⁹ EASO 2017

⁴⁵⁰ UNOCHA 1.12.2017 s.9, UNOCHA 1.12.2017 s.20

⁴⁵¹ UNOCHA 16.11.2017 s.2

⁴⁵² UNAMA 07/2017 s.73

⁴⁵³ UNAMA 7.11.2017

⁴⁵⁴ UNAMA 07/2017 s.46–47

⁴⁵⁵ UNGA 15.9.2017 s.5, RFE/RL 2.8.2017, AAN 30.9.2017

⁴⁵⁶ LWJ 26.9.2017

⁴⁵⁷ Tolo News 29.11.2017

vastaan tehdyt ilmaiskut Shindandin piirikunnassa 28.8.2017 osuivat ainakin kahteen siviilikotiin tappaen vähintään 15 siviiliä ja haavoittaen neljää.⁴⁵⁸

Heratista on 14.11.2017 mennessä lähtenyt 6209 konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutunutta, joista 4487 on paennut Shindandista, 889 Adraskanista, 574 Golranista, 130 Koshk-i-Kohnasta, 59 Obesta, 49 Koshkista ja 21 Injilistä.⁴⁵⁹

4. Maan sisäisesti siirtymään joutuneet ja pakolaiset

Yli miljoona afganistanilaista elää maan sisäisessä pakolaisuudessa vuoden 2017 lopulla. Heistä yli puolet on joutunut pakenemaan kodeistaan useammin kuin kerran, mikä on huomattava kasvu viiden vuoden sisällä, jolloin vain seitsemän prosenttia maan sisäisesti siirtymään joutuneista oli paennut toistuvasti.⁴⁶⁰ Maan sisäisesti siirtymään joutuneista 900 000 elää UN OCHAN mukaan epäinhimillisissä olosuhteissa.⁴⁶¹ Vuonna 2017 keskimäärin 1100 ihmistä päivässä joutui pakenemaan kotialueiltaan konfliktin takia. Heistä kaksi kolmasosaa oli naisia ja lapsia.⁴⁶²

Uusien maan sisäisesti siirtymään joutuneiden määrä on kääntynyt laskuun vuonna 2017 vuoden 2016 ennätyslukemista. UN OCHAN mukaan sisäisten pakolaisten määrän väheneminen on johtunut kapinallisten taktiikan muuttumisesta, minkä seurauksena suurten asutuskeskusten valtaamisen sijaan hyökkäyksiä on kohdistettu enemmän sotilaallisia kohteita vastaan. Muita tekijöitä voivat olla yhteyksien puute kapinallisten valtaamille alueille ja pitkittyneessä maan sisäisessä siirtolaisuudessa elävien kasvaneet määrät.⁴⁶³ Afganistanin maakunnista on 25.11.2017 mennessä lähtenyt konfliktin takia 390 940 maan sisäisesti siirtymään joutunutta, mikä on selvästi vähemmän kuin edellisvuonna, jolloin 674 000 ihmistä pakeni kodeistaan. Konfliktista johtuvaa sisäistä pakolaisuutta on vuoden 2017 aikana tapahtunut 31:ssä Afganistanin 34 maakunnasta. 25.11.2017 mennessä eniten konfliktin takia maan sisäisesti siirtymään joutuneita on lähtenyt Nangarharista (97 834), Kunduzista (39 756), Badghisista (30 445), Faryabista (28 098), Uruzganista (23 547) ja Baghlanista (22 645).⁴⁶⁴ Elokuussa 2017 yli 50 000 ihmistä joutui pakenemaan kodeistaan kahdeksassa piirikunnassa, joiden hallinnasta käytiin taisteluja kapinallisten ja hallituksen joukkojen välillä. Paenneista 35 000 lähti Badghisin Ghormachista ja Bala Morghabista.⁴⁶⁵

Massiivinen pakolaisten paluumuutto Pakistanista Afganistaniin on vähentynyt huomattavasti vuoden 2017 aikana. Maahan on vuoden 2017 lokakuun loppuun mennessä palannut yhteensä noin 550 000 paluumuuttajaa Pakistanista ja Iranista, kun vuonna 2016 palaajia oli pelkästään Pakistanista samalla ajanjaksolla yli 525 000.⁴⁶⁶ UN OCHAN mukaan paluumuuton vähentyminen on johtunut UNHCR:n kotoutusohjelmassaan pitämästä talven kestäneestä tauosta 2017 alkuvuonna, palaajille annetun rahallisen tuen vähenemisestä puolilla sekä Pakistanin elokuussa 2017 käynnistämästä maassa oleskelevia afganistanilaisia varten tarkoitetusta rekisteröimisohjelmasta.⁴⁶⁷ Pakistanista palanneita oli lokakuun lopussa 2017 yli 151 000 ja Iranista palanneita 395 000. Paluumuuttajista lähes 60 prosenttia on alle 18-vuotiaita.

⁴⁵⁸ UNAMA 31.8.2017

⁴⁵⁹ UNOCHA 26.11.2017

⁴⁶⁰ UNOCHA 1.12.2017a s.5

⁴⁶¹ UNOCHA 1.12.2017a s.8

⁴⁶² UNOCHA 1.12.2017a s.8

⁴⁶³ UNOCHA 1.12.2017a s.10

⁴⁶⁴ UNOCHA 10.12.2017

⁴⁶⁵ UNOCHA 31.8.2017

⁴⁶⁶ UNOCHA 1.12.2017a s.5, 12

⁴⁶⁷ UNOCHA 1.12.2017a s.12

Paluumuuttajat ovat UN OCHAN mukaan lähes täysin riippuvaisia sukulaisverkostoistaan ja avustusjärjestöjen tuesta.⁴⁶⁸

Afganistanilaiset ovat olleet suurin turvapaikanhakijaryhmä Euroopassa syyrialaisen jälkeen. Ihmisoikeusjärjestöt ovat raportoineet Euroopasta Afganistaniin palautettujen henkilöiden kohtaamista ongelmista ja oikeudenloukkauksista.⁴⁶⁹

5. Humanitaarinen tilanne

Afganistan on kärsinyt lähes 40 vuotta jatkuneesta sodasta. UN OCHA on kuvannut Afganistanin humanitaarista tilannetta yhdeksi maailman ongelmallisimmista. Järjestön arvion mukaan 3,3 miljoonaa afganistanilaista tarvitsee humanitaarista apua selvitäkseen hengissä vuonna 2018. Väestöstä 8,7 miljoonalla on tarve pitkäkestoiseen humanitaariseen tukeen. Afganistanin väestöstä lähes 40 prosenttia elää köyhyysrajan alapuolella, 10 miljoonalla on vaikeuksia päästä terveydenhuollon piiriin ja 3,5 miljoonaa lasta ei käy koulua. Imeväiskuoletisuus on Afganistanissa maailman korkeimmalla tasolla (70/1000). Lähes kahta miljoonaa ihmistä uhkaa ruokapula, ja kaikista alle 5-vuotiaista lapsista 40 prosenttia kärsii ravitsemuksen puutteesta johtuvista kasvuhäiriöistä.⁴⁷⁰

Sodan osapuolet ovat yhä enemmän käyttäneet terveyskeskuksia tukikohtinaan taisteluissa, mihin on liittynyt työntekijöiden uhkailua ja sieppauksia sekä vaatimuksia tarjota ensiapua haavoittuneille taistelijoille. Aseelliset ryhmät ovat myös pakottaneet useita terveyskeskuksia sulkemaan toimintansa, minkä seurauksena UN OCHAN mukaan puolella miljoonalla ihmisellä ei ole ollut pääsyä terveydenhuollon piiriin vuoden 2017 aikana. Hyökkäykset humanitaarisia toimijoita ja kansalaisjärjestöjä vastaan ovat huomattavasti vähentäneet apua tarjoavien organisaatioiden läsnäoloa Afganistanissa.⁴⁷¹ Poliorokotteita ei ole pystytty antamaan lapsille aktiivisilla konfliktialueilla. Kandaharissa, Nangarharissa ja Kunarissa aseelliset ryhmittymät ovat estäneet rokottajilta pääsyn hallitsemilleen alueille.⁴⁷² Tämän seurauksena Kandaharissa 64 000 lasta jäi rokottamatta ja muualla maassa yhteensä 60 000.⁴⁷³

Kansainvälinen Punainen Risti päätti lokakuussa 2017 vähentää huomattavasti toimintaansa etenkin Pohjois-Afganistanissa useiden järjestön työntekijöihin kohdistuneiden hyökkäysten jälkeen. Järjestön toiminta Faryabin Maimanassa ja Kunduzissa lopetettiin kokonaan ja Mazar-i-Shariffin toimintaa vähennettiin merkittävästi. Järjestö ilmoitti myös arvioivansa uudelleen toimintaansa muualla Afganistanissa, mutta teki samalla selväksi ettei ole aikeissa kokonaan poistua maasta.⁴⁷⁴ Lisäksi kansainvälisten diplomaattien ja kehitysyhteistyötahojen läsnäolo Kabulissa väheni merkittävästi 31.5.2017 diplomaattialueella tapahtuneen mittavaa tuhoa aiheuttaneen rekkapommi-iskun jälkeen.⁴⁷⁵

⁴⁶⁸ UNOCHA 1.12.2017a s.8

⁴⁶⁹ esim. Amnesty 2017, Asyls 2017

⁴⁷⁰ UNOCHA 1.12.2017a s.5

⁴⁷¹ UNOCHA 31.8.2017

⁴⁷² UNOCHA 30.9.2017

⁴⁷³ UNGA 15.9.2017 s.11

⁴⁷⁴ ICRC 9.10.2017

⁴⁷⁵ UNGA 10.8.2017 s.3-4

LÄHTEET

Afghanistan Analysts Network (AAN). *AAN Q&A: Tents and Bullets - The Crackdown on the Kabul Protests*. 23.6.2017. Osoitteessa (20.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/aan-qa-tents-and-bullets-the-crackdown-on-the-kabul-protests/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Afghanistan Election Conundrum (1): Political Pressure on Commissioners Puts 2018 Vote in Doubt*. 18.11.2017. Osoitteessa (20.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistan-election-conundrum-1-political-pressure-on-commissioners-puts-2018-vote-in-doubt/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Afghanistan Election Conundrum (2): A Tight Date and a Debate about Technology*. 28.11.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/afghanistan-election-conundrum-2-a-tight-date-and-a-debate-about-technology/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *The 'Ankara' Coalition': Opposition from within the Government*. 25.7.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/the-ankara-coalition-opposition-from-within-the-government/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Another ISKP Leader "Dead": Where Is the Group Headed after Losing so many Amirs?* 23.7.2017. Osoitteessa (10.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/another-iskp-leader-dead-where-is-the-group-headed-after-losing-so-many-amirs/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *A Black Week in Kabul: Terror and Protests*. 4.6.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/a-black-week-in-kabul-terror-and-protests/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *At the End of a Long Curve: The Fall of Janikhel*. 8.8.2017. Osoitteessa (30.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/at-the-end-of-a-long-curve-the-fall-of-janikhel/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Bracing for Attacks on Ashura: Extra Security Measures for Shia Mourners*. 30.9.2017. Osoitteessa (27.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/bracing-for-attacks-on-ashura-extra-security-measures-for-shia-mourners/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *How Neglect and Remoteness Bred Insurgency and a Poppy Boom: The Story of Badghis*. 22.2.2017. Osoitteessa (20.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/how-neglect-and-remoteness-bred-insurgency-and-a-poppy-boom-the-story-of-badghis/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *The 'Humvee Bomb' Series: The October Wave of Taliban Attacks in 2017 Context*. 7.11.2017. Osoitteessa (27.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/the-humvee-bomb-series-the-october-wave-of-taliban-attacks-in-2017-context/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *A Matter of Registration: Factional Tensions in Hezb-e Islami*. 25.11.2017. Osoitteessa (27.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/a-matter-of-registration-factional-tensions-in-hezb-e-islami/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Mehwar-e Mardom-e Afghanistan: New Opposition Group with an Ambiguous Link to Karzai*. 11.10.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/mehwar-e-mardom-e-afghanistan-new-opposition-group-with-an-ambiguous-link-to-karzai/>.

[analysts.org/mehwar-e-mardom-e-afghanistan-new-opposition-group-with-an-ambiguous-link-to-karzai/](https://www.afghanistan-analysts.org/mehwar-e-mardom-e-afghanistan-new-opposition-group-with-an-ambiguous-link-to-karzai/).

Afghanistan Analysts Network (AAN). *'Mother of All Bombs' Dropped on ISKP: Assessing the Aftermath*. 15.4.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/mother-of-all-bombs-dropped-on-iskp-assessing-the-aftermath/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *New Taleban Attacks in Kunduz: Less Coordinated, Still Well-Placed to Threaten the City*. 9.7.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/taleban-attacks-in-kunduz-less-coordinated-but-still-well-placed-to-threaten-the-city/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *The Non-Pashtun Taleban of the North (1): A Case Study from Badakhshan*. 3.1.2017. Osoitteessa (27.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/the-non-pashtun-taleban-of-the-north-a-case-study-from-badakhshan/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Non-Pashtun Taleban of the North (2): Case Studies of Uzbek Taleban in Faryab and Sar-e Pul*. 17.3.2017. Osoitteessa (20.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/non-pashtun-taleban-of-the-north-2-case-studies-of-uzbek-taleban-in-faryab-and-sar-e-pul/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *The Non-Pashtun Taleban of the North (3): the Takhar Case Study*. 29.7.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/the-non-pashtun-taleban-of-the-north-the-takhar-case-study/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Non-Pashtun Taleban of the North (4): A Case Study from Jawzjan*. 18.9.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/non-pashtun-taleban-of-the-north-4-a-case-study-from-jawzjan/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Pupils as Pawns: Plundered Education in Ghor*. 27.8.2013. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/pupils-as-pawns-plundered-education-in-ghor/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Reality Check: No Justice for Women in Ghor Province*. 4.12.2016. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/reality-check-no-justice-for-women-in-ghor-province/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Qari Hekmat's Island: A Daesh Enclave in Jawzjan?* 11.11.2017. Osoitteessa (27.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/qari-hekmats-island-a-daesh-enclave-in-jawzjan/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Thematic Dossier XV: Daesh in Afghanistan*. 1.8.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/publication/aan-thematic-dossier/thematic-dossier-xv-daesh-in-afghanistan/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *Update on the Afghan Local Police: Making Sure They Are Armed, Trained, Paid and Exist*. 5.7.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/update-on-the-afghan-local-police-making-sure-they-are-armed-trained-paid-and-exist/>.

Afghanistan Analysts Network (AAN). *"You Must Have a Gun to Stay Alive": Ghor, a Province with Three Governments*. 4.8.2013. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.afghanistan-analysts.org/you-must-have-a-gun-to-stay-alive-ghor-a-province-with-three-governments/>.

Amnesty International. *Afghanistan: Forced back to Danger: Asylum-Seekers Returned from Europe to Afghanistan*. 5.10.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.amnesty.org/en/documents/asa11/6866/2017/en/>.

Asylos. *Afghanistan: Situation of Young Male 'Westernised' Returnees to Kabul*. Elokuu 2017. Osoitteessa (30.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1503654307_afg2017-05-afghanistan-situation-of-young-male-westernised-returnees-to-kabul-1.pdf.

BBC. *Kabul Attack: Gun Battle and Suicide Bombing in Afghan Capital*. 31.7.2017. Osoitteessa (30.11.2017): <http://www.bbc.com/news/world-asia-40774155>.

BBC. *Mattis Visits Afghanistan as Rockets Hit Kabul*. 27.9.2017. Osoitteessa (16.11.2017): <http://www.bbc.com/news/world-asia-41413343>.

BBC. *NATO Has Troops 'Shortfall' in Afghanistan - US General*. 9.2.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <http://www.bbc.com/news/world-asia-38924389>.

BBC. *Taliban Territory: Life in Afghanistan under the Militants*. 8.6.2017. Osoitteessa (16.11.2017): <http://www.bbc.com/news/world-asia-40171379>.

Center for Strategic & International Studies (CSIS), Safranchuk, I., *Afghanistan and its Central Asian Neighbors: Toward Dividing Insecurity*. Kesäkuu 2017. Osoitteessa (13.10.2017): https://csis-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/publication/170612_Safranchuk_AfghanistanCentralAsianNeighbors_Web.pdf?Z.yx3NIHixC.u_eBRC1HmO6CZgCN0XFg.

Central Statistics Organization (CSO). *Estimated Settled Population by Civil Division, Urban, Rural and Sex 2017-18*. 2017. Osoitteessa (1.11.2017): <http://cso.gov.af/Content/files/%D8%AA%D8%AE%D9%85%DB%8C%D9%86%20%D9%86%D9%81%D9%88%D8%B3/Final%20Population%201396.pdf>.

Congressional Research Service (CRS). *Afghanistan: Post-Taliban Governance, Security, and U.S. Policy*. 7.11.2017. Osoitteessa (30.11.2017): <https://fas.org/sgp/crs/row/RL30588.pdf>.

European Asylum Support Office (EASO). *EASO Country of Origin Information Report Afghanistan: Key Socio-Economic Indicators, State Protection, and Mobility in Kabul City, Mazar-e Sharif, and Herat City*. Elokuu 2017. Osoitteessa (30.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1503567243_easo-coi-afghanistan-ipa-august2017.pdf.

European Asylum Support Office (EASO). *EASO Country of Origin Information Report. Afghanistan Security Situation*. Marraskuu 2016. Osoitteessa (1.12.2017): <https://coi.easo.europa.eu/administration/easo/PLib/Afghanistan%20security%20report.pdf>.

Foreign Policy (FP). *On the Edge of Afghanistan*. 12.9.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <http://foreignpolicy.com/2017/09/12/on-the-edge-of-afghanistan-taliban-iran-war-united-states/>.

Guardian. *Russia Accused of Supplying Taliban as Power Shifts Create Strange Bedfellows*. 22.10.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.theguardian.com/world/2017/oct/22/russia-supplying-taliban-afghanistan>.

Guardian. *Trump Pushing Afghan President to Close Taliban Office in Qatar, Sources Say*. 26.9.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.theguardian.com/world/2017/sep/26/trump-afghanistan-taliban-qatar>.

Guardian. *UN Says At Least 10 Civilians Died in Afghanistan Airstrike, Contradicting US*. 9.11.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.theguardian.com/world/2017/nov/09/un-civilians-killed-afghanistan-airstrike-contradicting-us>.

Guardian. *The War America Can't Win: How the Taliban Are Regaining Control in Afghanistan*. 3.8.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.theguardian.com/world/2017/aug/03/afghanistan-war-helmand-taliban-us-womens-rights-peace>.

Human Rights Watch (HRW). *Afghanistan: Deadly Attack on Mosque a War Crime*. 25.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <https://www.hrw.org/news/2017/08/25/afghanistan-deadly-attack-mosque-war-crime>.

Human Rights Watch (HRW). *Afghanistan: Proposed Militia a Threat to Civilians*. 15.9.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.hrw.org/news/2017/09/15/afghanistan-proposed-militia-threat-civilians>.

Human Rights Watch (HRW). *"I Won't Be a Doctor, and One Day You'll Be Sick" - Girls' Access to Education in Afghanistan*. Lokakuu 2017. Osoitteessa (17.11.2017): https://www.hrw.org/sites/default/files/report_pdf/afghanistan1017_web.pdf.

Institute for the Study of War (ISW). *ISIS Plotting Attacks from Afghanistan*. 17.11.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <http://www.understandingwar.org/backgrounder/isis-plotting-attacks-afghanistan>.

Institute for War and Peace Reporting (IWPR). *Afghan Instability Threatens Tajikistan*. 28.7.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <https://iwpr.net/global-voices/afghan-instability-threatens-tajikistan>.

Institute for War and Peace Reporting (IWPR). *Afghanistan: Insurgents Prey on Teenage Boys*. 31.7.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-insurgents-prey-teenage-boys>.

Institute for War and Peace Reporting (IWPR). *Afghanistan: Lords of Ghor*. 8.12.2014. Osoitteessa (9.2.2017): <https://iwpr.net/global-voices/afghanistan-lords-ghor>.

Institute for War and Peace Reporting (IWPR). *Residents of Afghan Province Demand Better Healthcare*. 2.8.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <https://iwpr.net/global-voices/residents-afghan-province-demand-better>.

International Committee of the Red Cross (ICRC). *Afghanistan: ICRC Reduces its Presence in the Country*. 9.10.2017. Osoitteessa (16.11.2017): <https://www.icrc.org/en/document/afghanistan-icrc-reduces-its-presence-country>.

Landinfo / Antonio Giustozzi. *Report Afghanistan: Taliban's Organization and Structure*. 23.8.2017. Osoitteessa (28.11.2017): https://landinfo.no/asset/3589/1/3589_1.pdf.

Landinfo. *Temanotat Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i den sørlige regionen*. 26.9.2017. Osoitteessa (28.11.2017): https://landinfo.no/asset/3619/1/3619_1.pdf.

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Badghis*. 14.3.2017. Osoitteessa (1.12.2017): http://www.landinfo.no/asset/3524/1/3524_1.pdf.

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Baghlan*. 21.4.2017. Osoitteessa (25.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3546/1/3546_1.pdf.

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Ghazni*. 8.11.2016. Osoitteessa (13.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3486/1/3486_1.pdf.

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Jawzjan*. 5.4.2017. Osoitteessa (7.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3539/1/3539_1.pdf

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Sar-e Pul*. 10.3.2017. Osoitteessa (7.4.2017): http://www.landinfo.no/asset/3525/1/3525_1.pdf.

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Uruzgan*. 8.5.2017. Osoitteessa (1.12.2017): http://www.landinfo.no/asset/3553/1/3553_1.pdf.

Landinfo. *Respons Afghanistan: Sikkerhetssituasjonen i provinsen Wardak*. 17.2.2017. Osoitteessa (24.2.2017): http://www.landinfo.no/asset/3504/1/3504_1.pdf.

Long War Journal (LWJ). *LWJ Map Assessment: Taliban Controls or Contests 45% of Afghan Districts*. 26.9.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.longwarjournal.org/archives/2017/09/lwj-map-assessment-taliban-controls-or-contests-45-of-afghan-districts.php>.

New York Times. *In Afghanistan, U.S. Exits, and Iran Comes In*. 5.8.2017. Osoitteessa (15.11.2017): <https://www.nytimes.com/2017/08/05/world/asia/iran-afghanistan-taliban.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Afghan Forces Retake Villages in Northern Province*. 10.6.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghan-forces-recapture-kunduz-taliban/28539545.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *At Least 33 Killed by Blast, Gun Attack at Shi'ite Mosque in Herat*. 2.8.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-shiite-mosque-blast-20-killed/28653256.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *At Least Three Killed in Suicide Blast outside Kabul Cricket Stadium*. 13.9.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-cricket-stadium-suicide-attack/28733600.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Bombing in Eastern Afghanistan Kills at least Four Civilians*. 17.9.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-khost-bomb-kills-civilians/28740309.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Death Toll Rises to 28 in Kabul Shi'ite Mosque Attack*. 26.8.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-mosque-attack-death-toll-rises/28698103.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Dozens Killed in Taliban Attack on Afghan Military Base*. 26.7.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-attack-kandahar-taliban/28638763.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Dozens Killed in Taliban Suicide Car Bombing in Kabul*. 24.7.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-car-bomb-death-toll/28634452.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *'Fake Life': Being Gay in Afghanistan*. 12.9.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-being-gay-fake-life/28731934.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *In Afghanistan, Militant Groups Unite against a Common Enemy: Journalists*. 10.11.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-militant-groups-united-against-common-enemy-journalists/28847070.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *In Northwestern Afghanistan, 'We Sold Our Property... To Buy Weapons'*. 20.5.2017. Osoitteessa (29.11.2017): <https://www.rferl.org/a/qishloq-ovozi-northwestern-afghanistan-locals-form-militias/28499450.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Islamic State Proving Resilient in Afghanistan in Face of Targeted Campaign*. 4.8.2017. Osoitteessa (8.11.2017): <https://www.rferl.org/a/islamic-state-proving-resilient-afghanistan-targeted-campaign/28659602.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Six Afghan Civilians Wounded in Clash between Rival Militia Factions*. 7.7.2017. Osoitteessa (6.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-rival-militia-factions-civilians-wounded/28601311.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Several Afghan Police Killed in Taliban Attack on Checkpoint in Helmand Province*. 30.7.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-nawa-checkpoint-helmand-attack-police/28647350.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Suicide Attack on Home of Afghan Lawmaker Kills Two Guards*. 30.8.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-jalalabad-suicide-attack-legislator-home/28704916.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Suicide Bomber Kills at least 11 at Kabul Rally for Northern Governor*. 16.11.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-noor-suicide-bombing/28857610.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Suicide Bombers Strike Near Shi'ite Mosque in Kabul during Friday Prayers*. 30.9.2017. Osoitteessa (16.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-attack-kabul-shiite-mosque/28764582.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Suicide Bombing Kills Five at Bank in Kabul*. 29.8.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-kabul-embassy-bombing/28702473.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Taliban Kills Five Police in Southern Afghanistan*. 19.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <https://www.rferl.org/a/taliban-kill-five-police-southern-afghanistan/28685806.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Taliban Suicide Bombing Kills Five People in Southern Afghanistan*. 23.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-taliban-bombing-helmand-lashkar-gah-police/28692195.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Thirteen Civilians Killed by Mortar Shell in Northern Afghanistan*. 12.8.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-13-civilians-killed-mortar-faryab/28672879.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Two Dead after Islamic State Attack on Kabul TV Station*. 7.11.2017. Osoitteessa (8.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-gunmen-storm-tv-station-shamshad/28839482.html>.

Radio Free Europe / Radio Liberty (RFE/RL). *Violence against Journalists Surges in Afghanistan in 2017*. 25.7.2017. Osoitteessa (20.11.2017): <https://www.rferl.org/a/afghanistan-violence-journalists-2017-deaths/28637286.html>.

Reuters. *Embassy, Mosque Attacks Fuel Fears ISIS Bringing Iraq War to Afghanistan*. 2.8.2017. Osoitteessa (8.11.2017): <https://www.reuters.com/article/us-afghanistan-islamic-state/embassy-mosque-attacks-fuel-fears-isis-bringing-iraq-war-to-afghanistan-idUSKBN1AI0V1>.

Reuters. *Kabul "Green Zone" Tightened after Attacks in Afghan Capital*. 6.8.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <http://news.trust.org/item/20170806133248-3yev5/>.

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR). *Quarterly Report to the United States Congress*. 30.4.2017. Osoitteessa (1.12.2017): http://www.ecoi.net/file_upload/1226_1493715474_2017-04-30qr.pdf.

Special Inspector General for Afghanistan Reconstruction (SIGAR). *Quarterly Report to the United States Congress*. 30.10.2017. Osoitteessa (9.11.2017): <https://www.sigar.mil/pdf/quarterlyreports/2017-10-30qr.pdf>.

Tolo News. *Illegal Armed Men's Attack Kills 10 in Takhar*. 11.8.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/illegal-armed-men%E2%80%99s-attack-kills-10-takhar>.

Tolo News. *Dozens of Villages Cleared of Taliban in Logar*. 23.9.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/dozens-villages-cleared-taliban-logar>.

Tolo News. *Head of Kapisa Ulema Council Assassinated*. 9.9.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/head-kapisa-ulema-council-assassinated>.

Tolo News. *Over 200 Herat Schools Controlled by Taliban*. 28.11.2017. Osoitteessa (30.11.2017): <https://www.tolonews.com/afghanistan/over-200-herat-schools-controlled-taliban>.

Tolo News. *Strategic Areas in Kunduz Cleared of Taliban*. 25.10.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/strategic-areas-cleared-taliban-kunduz>.

Tolo News. *Takhar Residents Complain of Illegal Armed Group's Tyranny*. 13.8.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/takhar-residents-complain-illegal-armed-group%E2%80%99s-tyranny>.

Tolo News. *Taliban Blamed for Death of Zabul Ulema Council Deputy*. 27.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/taliban-blamed-death-zabul-ulema-council-deputy>.

Tolo News. *Taliban Ousts Residents from Kandahar Villages*. 3.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/taliban-ousts-residents-kandahar-villages>.

Tolo News. *Taliban Pushed back in Baghlan's Doshi District*. 25.8.2017. Osoitteessa (7.11.2017): <http://www.tolonews.com/afghanistan/taliban-pushed-back-baghlan%E2%80%99s-doshi-district>.

Tolo News. *Taliban Pushed back from Andar District's Center*. 20.10.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/taliban-pushed-back-andar-district%E2%80%99s-center>.

Tolo News. *Taliban Still Active in Suburbs of Kunduz City*. 6.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/taliban-still-active-suburbs-kunduz-city-officials>.

Tolo News. *Three Children Killed in Zabul Missile Attack*. 17.8.2017. Osoitteessa (17.11.2017): <http://www.tolonews.com/index.php/afghanistan/three-children-killed-zabul-missile-attack>.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). *Protection of Civilians in Armed Conflict: Attacks against Places of Worship, Religious Leaders and Worshipers*. 7.11.2017. Osoitteessa (13.11.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_report_on_attacks_against_places_of_worship_7nov2017_0.pdf.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). *Protection of Civilians in Armed Conflict: Midyear Report 2017*. Heinäkuu 2017. Osoitteessa (13.11.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/protection_of_civilians_in_armed_conflict_midyear_report_2017_july_2017.pdf.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). *Quarterly Report on the Protection of Civilians in Armed Conflict: 1 January to 30 September 2017*. 12.10.2017. Osoitteessa (13.11.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/unama_protection_of_civilians_in_armed_conflict_quarterly_report_1_january_to_30_september_2017_-_english.pdf.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). *Special Report: Attacks in Mirza Olang, Sari Pul Province: 3 - 5 August 2017*. Elokuu 2017. Osoitteessa (13.11.2017): <https://unama.unmissions.org/sites/default/files/english.pdf>.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). *Treatment of Conflict-Related Detainees: Implementation of Afghanistan's National Plan on the Elimination of Torture*. Huhtikuu 2017. Osoitteessa (1.12.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/treatment_of_conflict-related_detainees_24_april_2017.pdf.

United Nations Assistance Mission in Afghanistan (UNAMA). *UNAMA Initial Findings into Recent Air Strikes - At Least 28 Civilians Killed*. 31.8.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://unama.unmissions.org/unama-initial-findings-recent-air-strikes-%E2%80%93-least-28-civilians-killed>.

United Nations General Assembly, Security Council (UNGA). *The Situation in Afghanistan and its Implications for International Peace and Security. Report of the Secretary-General*. A/72/392-S/2017/783. 15.9.2017. Osoitteessa (10.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1226_1506337784_n1728143.pdf.

United Nations General Assembly, Security Council (UNGA). *Special Report on the Strategic Review of the United Nations Assistance Mission in Afghanistan. Report of the Secretary-General*. A/71/2/312-S/2017/696. 10.8.2017. Osoitteessa (12.12.2017): https://unama.unmissions.org/sites/default/files/special_report_on_the_strategic_review_of_the_united_nations_assistance_mission_in_afghanistan.pdf.

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). *Eligibility Guidelines for Assessing the International Protection Needs of Asylum Seekers from Afghanistan*. 19.4.2016. Osoitteessa (1.12.2017): <http://www.refworld.org/docid/570f96564.html>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: 2017 Humanitarian Response Plan - First Quarter Report (January - March 2017)*, updated 18 May, original publication date 9 May. 9.5.2017. Osoitteessa (1.12.2017): https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_hrp_2017_q1_report_jan_mar_2017_0.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: 2017 Humanitarian Response Plan - Mid-Year Review (January-June 2017)*. 1.9.2017. Osoitteessa (14.11.2017): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2017-humanitarian-response-plan-mid-year-review-january>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: 2017 Humanitarian Response Plan - Third Quarter Review (January-September 2017)*. 16.11.2017. Osoitteessa (27.11.2017): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-2017-humanitarian-response-plan-third-quarter-review>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 26 November 2017)*. Osoitteessa (30.11.2017): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: Conflict Induced Displacements (as of 10 December 2017). Interactive Dashboard*. Osoitteessa (12.12.2017): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/idps>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: Humanitarian Needs Overview (2018)*. 1.12.2017a. *Interactive Dashboard*. Osoitteessa (12.12.2017): <https://www.humanitarianresponse.info/en/operations/afghanistan/document/afghanistan-humanitarian-needs-overview-2018>.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan: Humanitarian Response Plan (2018-2021)*. 1.12.2017b. Osoitteessa (12.12.2017): https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/afg_2018_humanitarian_response_plan_7.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan Weekly Field Report, Week of 26 June - 2 July 2017*. 2.7.2017. Osoitteessa (6.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1499172473_afgh.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan Weekly Field Report, Week of 31 July - 6 August 2017*. 7.8.2017. Osoitteessa (30.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1502287665_afgh.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan Weekly Field Report, Week of 14 August - 20 August 2017*. 20.8.2017. Osoitteessa (1.12.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1503406988_2008.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan Weekly Field Report, Week of 28 August - 3 September 2017*. 3.9.2017. Osoitteessa (1.12.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1505995015_3sep.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Afghanistan Weekly Field Report, Week of 23 - 29 October*. 29.10.2017. Osoitteessa (1.12.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1510773092_20171030-afghanistan-weekly-field-report-23-29-october-2017.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Humanitarian Bulletin: Afghanistan, Issue 67, 1 - 31 August 2017*. 31.8.2017. Osoitteessa (14.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1507724048_afgh.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Humanitarian Bulletin: Afghanistan, Issue 68, 1 - 30 September 2017*. 30.9.2017. Osoitteessa (16.11.2017): https://www.ecoi.net/file_upload/1788_1508335238_3009.pdf.

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UN OCHA). *Situation Update 8 December 2017: Khogyani Displacements and Response*. 8.12.2017. Osoitteessa (12.12.2017): https://www.humanitarianresponse.info/system/files/documents/files/20171208_ocha_situation_update_khogyani_displacements_snapshot.pdf.

United States Department of State (USDOS). *Afghanistan Country Report on Human Rights Practices 2016*. 3.3.2017. Osoitteessa (1.12.2017): <https://www.state.gov/j/drl/rls/hrrpt/2016/sca/265530.htm>.